

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΤΕΥΧΟΣ Δ

ΜΕΤΑ ΕΞΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1880.

ΑΙ ΕΞ ΗΜΕΡΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ὑπὸ Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ ἰατροῦ.

Ἡ ἐρμηνεία τοῦ πρώτου Κεφαλαίου τῆς Γενέσεως διαφωτισμένη ὑπὸ τῶν ἀνακαλύψεων καὶ θεωριῶν τῆς ἐπιστήμης εἶνε ἀείποτε γοητευτικὸν πρόβλημα εἰς πάντα σπουδαστὴν τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς. Εὐφρεῖς ὑπομνηματισταὶ πολλάκις ἀπεφάνθησαν ὅτι ἡ διήγησις τοῦ Μωϋσέως δύναται νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὰ πορίσματα τῆς Γεωλογίας· ἀλλ' ἐπιπροσθεὶ ἀείποτε τὸ διττὸν πρόσκομμα, τουτέστι δὲν προσδιωρίσθη ποτὲ ἀκριβῶς τί λέγει ὁ Μωϋσῆς, καὶ εἶνε οὐχ' ἤττον ἀβέβαιον τὸ τί λέγει ἡ Γεωλογία. Ἀμφοτέρωθεν ὑπάρχουσιν

ἀμφίβολοι ἐρμηνεῖαι τῶν δύο ἀποκαλύψεων, ὅθεν καὶ οἱ αὐθαίρετοὶ ἡμῶν συμβιβασμοὶ εἰσὶν ἐξ ἀνάγκης προσωρινοί.

Ἐχοντες ταύτην τὴν ἀλήθειαν πρὸ ὀφθαλμῶν, οὐ μόνον δὲν βλάπτει, ἀλλ' εἶνε καὶ λίαν σκόπιμον, τὸ νὰ διαφωτίζωνται αἱ σελίδες τῆς Γραφῆς διὰ τῶν εἰσέτι κυμαινομένων ἀκτίνων τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης. Ἐπιστήμη καὶ ἀποκάλυψις ἐπίσης ἀναγνωρίζουν μίαν ἀρχὴν « ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν » ὃ ἐστὶ τὸ Σύμπαν. Ἡ ἀφήγησις τοῦ Μωϋσέως ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ, ὑψηλοῦ, καὶ ἀναγκαίου τοῦτου προοιμίου μεταβαίνει πάραυτα εἰς τὴν προιοῦσαν δημιουργίαν τοῦ πλανητικοῦ ἡμῶν συστήματος καὶ τῆς γῆς, ὥστε ἡ ἀποκάλυψις δὲν ἐκτείνεται ὀριστικῶς πέραν ταύτης τῆς ἐποχῆς.

Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὑπολογισμοῦ ὁ ἀπώτατος σταθμὸς (ἡ Φυσικομαθηματικὴ Νεφελώδης Θεωρία τοῦ Λαπλὰς) ἄρχεται ἀκριβῶς αὐτόθεν, ὡς ὁ Μωϋσῆς, ἀπὸ τῆς ἀοράτου καὶ ἀκατασκευάστου, τουτέστι νεφελοειδοῦς, διακεχυμένης καὶ ἀδρανοῦς καταστάσεως τῆς ὕλης, ἐξ ἧς ἐμελλε νὰ σχηματισθῆ τὸ Ἡλιακὸν Σύστημα.

Ἡ λέξις ἡμέρα, περὶ ἧς οἱ ὑπομνηματισταὶ τῆς Γραφῆς εἰκοτολόγησαν τσαῦτα, καθορίζεται πληρέστατα ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ θεοπνεύστου συγγραφέως. « Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα » — « Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρῶτῃ, ἡμέρα μία ». Τουτέστιν ὑπῆρχε σκότος τὸ πρῶτον, εἶτα ἐγένετο τὸ φῶς. Τὸ φῶς μόνον εἶνε ὀριστικῶς ἡ ἡμέρα, ἀλλὰ κατ' εὐρυτέραν ἔννοιαν, ἥτις ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἐν τῇ κοινῇ χρήσει εἰσέτι τὴν σήμερον, ἡ λέξις ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς συνοδευούσης αὐτῇ περιόδου τοῦ σκοτούς. Αἱ Μωσαϊκαὶ ἡμέραι λοιπὸν δὲν περιορίζοντο ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν. Ὁ μόνος περιορισμὸς των ὡς φαίνεται, εἶνε ἡ ἐναλλαγή σκοτούς καὶ φωτός.

Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐξιστῶρησις τῆς δημιουργίας καταδεικνύει ἐξ περιόδου σκοτούς, καὶ ἰσαριθμους περιόδους φωτός. Εἰς τὰς πρώτας τέσσαρας ἢ πέντε ἐξ αὐτῶν ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης σημειωμένη ἐργασία, συμφωνεῖ κατ' ὅλα μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως περιγραφομένης ἐργασίας, καὶ ὡς πρὸς τὴν πέμπτην καὶ ἕκτην ἡ πιθανότης τῆς τοιαύτης συμφωνίας εἶνε λίαν ἰσχυρά.

Ἡ ἀφήγησις ὅτι ὑπῆρχε « σκότος ἐπάνω τῆς ἀθύσσου » ἀποδεικνύει ἐντελῆ ἀπουσίαν ἐνεργοῦ φυσικῆς δυνάμεως, ὅταν ἡμεῖς γινώσκωμεν. Τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο λογικῶς ἔπεται, ἔνεκα τῆς παραδεδομένης φιλοσοφικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας σχέσεως τῶν δυνάμεων, καὶ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἔννοιαν ὕλης διακεχυμένης ἐν τῷ κενῷ χώρῳ εἰς ἄτομα μὴ ἐπενεργούντα ἐπ' ἀλλήλων. Τὸ πρόσταγμα λοιπὸν « Γεννηθῆτω φῶς » δύναται νὰ παραφρασθῆ εἰς ἐπιστημονικὴν γλῶσσαν οὕτω πως, « αἱ φυσικαὶ δυνάμεις ἐνεργήτωσαν ἐπὶ τῆς ὕλης » ἢ « ἀρξάσθω ἡ κίνησις ». Ἡ βαρύτης τῶν ἀτόμων πρὸς ἀλλήλα καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς χημικῆς συναφείας πάραυτα θὰ ἐπλήρουν τὰ

σύμπαντα μὲ αἶγλην παγκοσμίου φωταφίας. Τοῦτο εἶναι τὸ φῶς τῆς πρώτης ἡμέρας. Ὁ δὲ Γκλιδδὸν καὶ τινες ἄλλοι διατεινόμενοι ὅτι ἡ ὑπαρξὶς φωτός ἦτο φυσικῶς ἀδύνατος ἐπὶ τρεῖς ὀλοκλήρους ἡμέρας πρὸ τῆς δημιουργίας τῶν δύο μεγάλων φωστήρων, Ἡλίου δηλονότι καὶ Σελήνης, ἐξέθησαν τὴν πλάνην, οὐχὶ τοῦ Μωϋσέως βεβαίως, ἀλλὰ τῆς ἑαυτῶν δοκησιοφίας. Ἀλλὰ τὸ διὰ τῆς χημικῆς συναφείας τῶν ἀτόμων, παραχθέν φῶς θὰ ἐξωδεύετο μετατρέπομενον εἰς ἕτερας μορφὰς δυνάμεως. Εἶτα ἐπέρχεται ἀπροσδιόριστον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἡ δραστηκότης τῆς ὕλης ἀναπτύσσεται κυρίως διὰ τῆς βαθμιαίας συσσωματώσεως τῶν μορίων κύκλω ἐνδὸς, ἢ πλειοτέρων κοινῶν κέντρων. Καθ' ὅσον ὁ κεντρικὸς ἥλιος προσεκτᾶτο σχετικὴν πυκνότητα καὶ κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς κύκλωθεν προσεγγιζούσης παγκοσμίου ὕλης, ἐγένετο πηγὴ φωτός καὶ θερμότητος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ φῶς, ἐν ἀρχῇ ἢ πρώτη ἐκδήλωσις τῶν φυσικῶν δυνάμεων μετεβλήθη εἰς τὴν κίνησιν τῆς βαρύτητος, αὕτη δὲ πάλιν μετεμορφώθη εἰς φῶς καὶ θερμότητα, ὅταν ἡ κίνησις συνήψε τὰ μόρια τῆς διακεχυμένης ὕλης. Οὕτως ἡ ἑσπέρα τῆς δευτέρας ἡμέρας ἦτον ἡ περίοδος τῆς συσσωματώσεως, καὶ πρῶτα, ἡ γένεσις τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου· τὸ ἐπιτελεσθὲν δὲ ἔργον ἦτον ἡ δημιουργία τοῦ στερεώματος, ἦτοι ἡ παραγωγή τῶν ἀστρῶν Συστημάτων ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου, καὶ ἡ διακόμισις τοῦ μεταξὺ τῶν ἀστέρων χώρου. Τὰ ὕδατα ἦσαν ἡ ρευστὴ ὕλη τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἡμετέρου φωστήρος, καθότι δὲν ὑπάρχουν λέξεις εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν διὰ τὰς ἀφηρημένας ιδέας ρευστοῦ καὶ ὕλης. Ἡ διάρκεια τῆς ἡμέρας ταύτης περιορίζεται ὑπὸ τῆς ἐπομένης περιόδου σχετικῶν σκοτούς. Ἡ ἀποχώρισις τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου ἡλίου εἰς κατάστασιν διαπύρου μάζης ἀτμοῦ, ἢ βαθμιαία αὐτῆς ψύξις καὶ περικάλυψις, πρῶτον ὑπὸ παχείας ἀτμοσφαιρας, εἶτα ὑπὸ ὑδατῶδους περικαλύμματος ἐπὶ τοῦ στερεωθέντος φλοιοῦ αὐτῆς εἰσὶ πασίγνωστα συμπέρασματα τῆς ἐπιστήμης.

Τὸ βάθος ἀτμοσφαιρας τριαύτης, ὥστε νὰ διατηρῆ μετέωρα καὶ εἰς κατάστασιν ἀτμώδη τὸ Νι-

τρογόνον, ὄξυγόνον, ὕδρογόνον, τὸν ἄνθρακα καὶ λοιπὰ σώματα, ὑπάρχοντα τὴν ἑπὶ τῆς γῆς ὑπὸ μορφήν ὕδατος καὶ ἀέρος πρέπει νὰ ἦτον ἀκαταλόγιστον. Ἡ ἀπορρόφησις τοῦ φωτός ὑπὸ τοιαύτης ἀτμοσφαιρας θὰ ἀπέκλειε τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, κατὰ τὰς πρώτας ἐποχὰς τῆς γῆτινις ἱστορίας. Τὰ συμπέρασματα ταῦτα σαφηνίζονται ὑπὸ τῆς παρουσίας φυσικῆς καταστάσεως τοῦ ἡμετέρου ἡλίου, ὅστις διαφωτίζεται ὑπὸ λαμπρῶς διαυγαζούσης χρωματοσφαιρας καὶ ὑπὸ ἀτμοσφαιρας ἐχούσης ἑκατοστῆς χιλιάδας μιλίων βάθος, ἐνῶ τὸ σῶμα, ἦτοι ὁ πυρὴν αὐτοῦ ἀποδεικνύεται ὑπὸ τῶν φυσιοδίφων ὅτι εἶνε σκιερὸν. Περιπλέον καθ' ὅσον ἡ γῆ διεψύχεται πυκνὰ νέφη ἐσχηματίζοντο περὶ αὐτήν, ὧν τὴν ζοφερότητα δυνάμεθα ἀμυδρῶς νὰ φαντασθῶμεν, ἐκ τῆς μικρᾶς ἀναλογίας τῶν γνωφωδεστέρων ἡμῶν θυελλῶν. Αὕτη εἶναι ἡ νύξ ἢ προάγγελος τῆς τρίτης ἡμέρας. Αὕτη δὲ ἡ τρίτη ἡμέρα ὑπέφωσκεν ὅταν τὰ ὕδατα συνήχθησαν εἰς ὠκεῖαιον συναγωγὴν μίαν, καὶ ἡ καθαρισθεῖσα ἀτμοσφαῖρα ἐπέτρεψεν ἑλευθέραν διόδον εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας. Ἄλλ' ὁ ἥλιος εἶχεν εἰσέτι ὄγκον ὑπερμεγέθη, καὶ φῶς σχετικῶς ἀσθενὲς, καίτοι εἰς ὑπερβάλλουσαν ποσότητα. Ὑπάρχει μὲν ἤδη, ἀλλ' οὐπω ὡς φωστὴρ ἄρχων τῆς ἡμέρας. Ὁ πελώριος ὄγκος τοῦ ἡλίου καὶ τὸ μέγα βάθος τῆς ἀτμοσφαιρας τῆς γῆς, καίτοι περιστρεφομένης περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς, διατηροῦσι τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας διὰ τοῦ πασιγνώστου φυσικοῦ νόμου τῆς θλάσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτῖνων, καθὼς εἰς λίαν μέτριον βαθμὸν ὁ ἥλιος ἐξακολουθεῖ νὰ φαίνεται μετὰ τὴν δύσιν του εἰσέτι τὰ νῦν. Διότι ὅταν τὸ κάτω χεῖλος τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐγγίξη τὸν ὀρίζοντα, ὀλόκληρος αὐτοῦ ὁ δίσκος πραγματικῶς ἐκρύβη κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας, ἡμεῖς δὲ τὸν βλέπομεν διὰ τεθλασμένης γραμμῆς. Τὸ φῶς τῆς Τρίτης ἡμέρας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἦτον ἀσαφὲς διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον τῆς ἀπορροφῆσεως τοῦ φωτός, ἀλλὰ διαρκὲς, ἔνεκα τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θλάσεως τῶν ἀκτῖνων. Ἡ ἔξαρσις μερῶν τινῶν τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν βλάστησις τῆς φυτικῆς ζωῆς καταδεικνύεται ὑπὸ τῆς

ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης ἐπίσης, καὶ ὑπὸ τῆς ἀποκαλύψεως ὡς ἔργα τῆς ἡμέρας ταύτης.

Τὸ σκότος τὸ προηγηθὲν τῆς Τετάρτης ἡμέρας ἦτον ἀποτέλεσμα βιαίας ἐξατμίσεως ὕδατος εἰσδύσαντος ἐν τοῖς πυριπλεγέσιν ἐγκάτοις τῆς γῆς, ἔνεκα σεισμῶν συχνῶν καὶ παρατεταμένων, αἱ δὲ οὕτω πως σχηματισθεῖσαι νεφέλαι ὑπὸ τῆς γῆτινις θερμότητος περιεκάλυψαν πᾶσαν τὴν ὑδρογειον σφαῖραν μὲ σκότος, καίτοι σχετικῶς ὀλιγώτερον διαρκὲς. Ἐπειτα ἀνεφάνη λαμπρότερος ὁ ἥλιος· καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα διαυγεστέρα. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἦτο συνεχὴς, ὡς ἡ Τρίτη, Πέμπτη καὶ Ἑκτη, ἔνεκα τῆς θλάσεως τῶν ἀκτῖνων. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἀπὸ τοῦδε καθίστανται οἱ ἀρχοντες φωστήρες τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, καὶ οἱ ἀστέρες γίνονται ὀρατοὶ διὰ τοῦ διαφανοῦς αἰθέρος.

Αἱ περίοδοι τοῦ σκοτούς ἄχρι τοῦδε προήχοντο ἀπὸ αἰτίας πηγαζούσας ἐκτός τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ τῆς Πέμπτης καὶ τῆς Ἑκτης ἡμέρας αἱ ἐσπέρας ὑποτίθενται ὅτι ἦσαν ἀμαυρώσεις αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, συμβᾶσαι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς συστολῆς αὐτοῦ, ἔνεκα τῆς ἀποχωρίσεως τῶν δακτυλίων, (κατὰ τὴν περὶ νεφελότητων θεωρίαν τοῦ Λαπλὰς) ἄτινα ἐπομένως ἐγένοντο οἱ πλανῆται Ἄφροδιτη καὶ Ἑρμῆς. Τὰ φαινόμενα ταῦτα συνέβαινον συγχρόνως μὲ τὴν βαθμιαίαν διάψυξιν καὶ ἄλλας γεωλογικὰς καὶ ἀτμοσφαιρικὰς ἀλλοιώσεις τῆς γῆς, ἐπιτρεπούσας τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἰχθύων, τῶν ἑρπετῶν καὶ τῶν πτηνῶν τὴν Πέμπτην, τῶν δὲ μαστοφόρων, καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν Ἑκτην ἡμέραν. Μετὰ τὰς ἀορίστους χρονικὰς ταύτας περιόδους ἐπέρχεται ἡ συνήθης διαδοχὴ τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν, ἔνεκα τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς γῆς περὶ τὸν ἄξονά της. Ὁφείλομεν δὲ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐγένετο βαθμηδόν. Δύσκολον μὲν φαίνεται νὰ προσδιορίσωμεν πότε ἐτελείωσεν ἡ μακροχρόνιος ἡμέρα, καὶ πότε ἔρξατο ἡ ταυῖν βραχυτέρα, ἀλλ' οὐχ ἦτον δύσκολόν ἐστι νὰ ὀρίσῃ τις ἀκριβῶς πότε λήγουσιν αἱ παροῦσαι ἡμέραι, καὶ πότε ἄρχονται αἱ νύκτες ἡμῶν.

Εἶναι ἄδηλον ἂν ἡ ἐναυθα ἐκτεθεῖσα ἄρμα

νία τῆς Μωσαϊκῆς κοσμογονίας, μετὰ τῶν πορισμάτων τῆς νεωτέρας ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως θὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἀναγνώστας πάντας. Ἡμεῖς ὁμῶς ἀρκοῦμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἐν τῇ παρουσίᾳ προόδῳ τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, ἡ σύμπτωσης μετὰ τῆς Μωσαϊκῆς κοσμογονίας καὶ τῶν διδασκαλιῶν τῆς ἐπιστήμης κατ'εἶδος καὶ βαθμὸν, εἶναι πλησιέστερον παντὸς ἑτέρου ἀρχαίου φιλοσοφικοῦ συστήματος κοσμογονίας, περὶ τῆς διαδοχικῆς καὶ κανονικῆς ἐξελιξέως τῆς ὕλης, τῆς ὀργανικῆς ζωῆς, καὶ τῶν γενῶν τῶν ἐπὶ γῆς ἐμφύχων ὄντων. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Μωυσῆς δὲν ἐσκόπει νὰ πραγματευθῇ περὶ ἀστρονομίας, χημείας, ἢ γεωλογίας, πρόδηλον εἶνε ὅτι ὀφείλομεν νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν ἐπιστήμην, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν γραφὴν, θέλομεν νὰ μάθωμεν τὰ παρατηρηθέντα φυσικὰ φαινόμενα, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντες νόμους, εὐχαριστούμενοι νὰ ἀρῶμεθα ἐκ τῶν θεοπνεύτων βιβλίων τὴν ὑψηλὴν καὶ πολυτίμην διδασκαλίαν, ἣν ταῦτα κυρίως ἐπαγγέλλονται, τὸ δόγμα δηλονότι, Θεοῦ μέδοντος ἄνωθεν, καὶ πανταχοῦ τῆς δημιουργίας. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι φιλαλήθης συγγραφεὺς, ἀλλ' ἀγνοῶν τὰ θαυμάσια τῆς μηχανικῆς, καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ, βλέπει πρῶτην φοράν ἀτμάμαξαν διαβαίνουσιν ἀπ' ἔμπροσθέν του καὶ ἐπιχειρεῖ τὴν περιγραφὴν αὐτῆς. Βλέπει οὗτος προχοῦς, μοχλοῦς, ἔμβολα, πῦρ, καπνὸν καὶ ἀτμὸν, ἀλλὰ μὴ ἐννοῶν τὴν πρὸς ἀλλήλα αὐτῶν σχέσιν, διηγείται περὶ ἀτμάμαξης ὀδηγούμενος ἀπλῶς ἀφ' ὅ,τι βλέπει. Δεδόσθω ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ κατασκευάσας αὐτὴν, μηχανικὸς ἐξ ἐπαγγέλματος, περιγράφει ἐπίσης τὴν αὐτὴν μηχανὴν, ἐκτιθέμενος ἐν τάξει τὰ καθέκαστα, καὶ δίδων πλήρη, ἀκριβῆ, καὶ ἐπιστημονικὴν ἐξήγησιν πάντων τῶν μερῶν τοῦ σκευάσματος. Αἱ δύο αὐτὰ περιγραφαὶ θὰ εἶνε σύμφωνοι; εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ συμβιβάζωνται καθ' ὅλα; ἐνῶ προφανῶς ἀμφοτέραι περιγράφουν τὸν αὐτὸν μηχανισμόν, δὲν θὰ διαφέρουσι αἱ περιγραφαὶ εἰς τινα, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ φαίνωνται ἀντιφασκοῦσαι πρὸς ἀλλήλας; Αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει ὡσάντις ζητοῦμεν νὰ συμβιβάσωμεν τὴν Μωσαϊκὴν κοσμογονίαν μετὰ τῶν ἀποκαλύ-

ψεων τῆς ἐπιστήμης. Μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, ὅτε δὲν ὑπῆρχεν εἰσέτι ἐπιστημονικὴ ἐρευνα, ἐπῆλθεν εἰς τὸν Μωυσῆν ἡ δι' ὀπτασίας ἀποκάλυψις τῆς ἀρχεγόνου κτίσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖνος οὖν ἔγραψε τὴν ὀπτασίαν, καὶ ἡ περιγραφὴ του εἶνε τοιαύτη, ὅταν ἤθελε μεταχειρισθῆ τις περιγράφων τὰς διαφόρους φάσεις κινουμένου πανοράματος. Πάντα εἰς αὐτὸν εἰσι μυστηριώδη. Βλέπει ἐν μετὰ τὸ ἄλλο ἐπισυμβαινόντα ἀποτελέσματα τινά, ἀλλὰ δὲν ἐξετάζει περὶ τῶν μεθόδων, καὶ τῶν παραγούσων αὐτὰ αἰτιῶν, ὥσπερ ὁ προμνησθεὶς συγγραφεὺς τῆς ἀτμάμαξης, περιγράφει ἀπλῶς ὅ,τι βλέπει, καὶ ἐντοσοῦτῳ ἡ διήγησις του εἶνε ἐξ αὐτοψίας πιστῆ ἀποκάλυψις. Ἔρχεται μετ' αὐτοὺς ὁ γεωλόγος, ἐρευνᾷ τὰ μύχια τῆς γῆϊνης σφαιρας, καὶ φρονεῖ ὅτι ἀνακαλύπτει θεμελιώδεις τινὰς ἀληθείας περὶ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου. Εἶναι δι' ὅλου λογικὸν νὰ περιμένωμεν πλήρη συμφωνίαν μετὰ τῶν συμπερασμάτων τούτου καὶ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Μωυσέως; Ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν τί θέλει νὰ διδάξῃ ἰδίως ἡ ἐν τῇ Γενέσει ἐξιστόρησις τῆς ἀρχεγόνου ἐκείνης ἐποχῆς; τίς ὁ καθ' αὐτὸ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως; Αὐτὸς διηγείται πᾶν ὅ,τι τῷ ἀπεκαλύφθη, τούτεστιν ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἠτρέπισε μετὰ κακοίκοις ἀνθρωπίνοισι, καὶ παντοειδεῖς ἑτέροισι. Οὐσιώδες θέμα του εἶνε, ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτο, ὁ Θεὸς εἶπεν ἐκεῖνο, ὁ Θεὸς κατέταξε καὶ ἐστερέωσε τὰ πάντα. Σκοπὸς τοῦ συγγραμματος δὲν εἶνε νὰ δώσῃ λεπτομερῆ ἱστορίαν τῆς κτίσεως, ἐντελῆ κοσμογονίαν, ἀλλὰ μάλλον νὰ ἀποκαλύψῃ δι' ἠθικὸς σκοποὺς, νοερὸν δημιουργοῦντα Θεόν, εἰς ὃν ὁ ἀνθρώπος ἀνάκθεον εἶνε ὑπεύθυνος. Ἦτο μικροῦ λόγου ἄξιον τὸ νὰ διδάξῃ τὴν γεωλογίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους; ἀλλὰ τὸ νὰ ἀποκαλύψῃ προσωπικὴν θεότητα ἦτο σπουδαιότατον αὐτοῦ μέλημα. Ἦτο δυνατόν νὰ ἀφεθῆ ὁ ἀνθρώπος, ὅπως ἐξ οἰκείας παρατηρήσεως καὶ μελέτης ἀνακαλύψῃ καὶ μάθῃ τὴν γεωλογίαν, ἀλλ' οὔτε θὰ ἐκώλυτο ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ ἀνάπτυξις, ἂν ἐξηκολούθει νὰ δοξάζῃ ἐπὶ τινὰς ἑκατονταετηρίδας ἀκόμη, ὅτι ἡ γῆ ἦτον ἐπίπεδος, θε-

μελιωμένη ἐπὶ λιθίνης βάσεως ἀορίστου βάθους, ἢ ὅτι ἐρείδετο ἐπὶ τῶν νῶτων ὀκλάζοντος γίγαντος, ἢ πελωρίου χελώνης. Ὁ ἀνθρώπος ἄνευ τῆς γεωλογίας, καὶ ἄνευ ἐπιστήμης, ἠδύνατο νὰ ἀπολαμβάνῃ πλήρη ἠθικὴν εὐδαιμονίαν. Ἄλλ' ἄνευ τῆς θεοθεν ἀποκαλύψεως δὲν ἴσχυε νὰ εὔρῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν. Διότι ἡ ἀλήθεια αὕτη ὄφειλε νὰ ἀποκαλυφθῆ, οὐχὶ ἐξ ἀνθρωπίνης εἰκασίας, ἀλλ' οὐρανόθεν.

Ἴδου ὁ ἔσχατος καὶ μόνος συμβιβασμὸς μετὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ Ἱερᾶς Γραφῆς. Τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τις εὐλικρινῶς ὅτι τοιοῦτος συμβιβασμὸς δὲν εἶνε ἀναγκαῖος, οὔτε δυνατός. Ὁ σκοπὸς τῆς Γραφῆς δὲν συμπύπτει μετὰ τὸν τῆς ἐπιστήμης. Ἡ πρώτη ἐν τῷ νομίμῳ αὐτῆς σταδίῳ καταδείκνυται οὔσα ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἀποκαλύψεις τῆς δὲν εἶνε ἐπιστημονικαί, ἀλλὰ προέρχονται ἀπ' αὐτὴν τὴν πηγὴν τῆς ἐπιστήμης. Ὅθεν ὀφείλομεν νὰ τὴν παραδεχθῶμεν, οὐχὶ ὡς ἀριάνειον μίτον ἐν τῷ λαθυρίνῳ τῶν γεωλογικῶν περιόδων, ἀλλ' ὡς ὀδηγὸν πρὸς τὸν Θεόν.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Ἐπὶ τὸν τίτλον τοῦτον ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως ἐν Παρισίοις σύγγραμμά τι τοῦ Γάστορος Τισσανδιᾶ λίαν ἐνδιαφέρον ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὰς παρατιθεμένας δύο εἰκόνας συνοδεύοντες συγχρόνως αὐτὰς μετὰ συντόμου βιογραφίας τῶν παρισταμένων προσώπων. Πεποιήότες δ' ὅτι τὸ τοιοῦτον εὐχάριστον θέλει εἶσθαι τοῖς ἀναγνώσταις, ἐθεωρήσαμεν ἀπὸ σκοποῦ, ὡς ἀφετηρίαν λαμβάνοντες τὴν μικρὰν ταύτην ἀφήγησιν, νὰ ἐπισυνάψωμεν ἐν βραχυλογίᾳ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐθυσίασαν πατρίδα, οἰκογένειαν, περιουσίαν καὶ τέλος αὐτὴν τὴν ζωὴν των διὰ τὴν πρόσδοκον τῶν ἐπιστημῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 εἰκὼν παριστᾷ ἐπεισόδιον τι τοῦ Βίκτορος Ζακεμόντου.

Ὁ μέγας οὗτος πλὴν ἀτυχῆς περιηγητῆς ἐγεννήθη εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1804. Ἐπιφορτισθεὶς κατὰ τὸ 1828 ὑπὸ τοῦ Μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας νὰ περιτρέξῃ τὴν Ἰνδιάν, ἀπεβιβάσθη εἰς Καλκούτην τὴν 5 Μαΐου 1829.

Ἐπρόκειτο νὰ περιεργασθῆ χώραν προβληματώδη εἰσέτι διὰ τὴν Ἐπιστήμην. Ἐπὶ τρία καὶ ἐπέκεινα ἔτη περιέτρεξε τὰς πεδιάδας καὶ τὰ ὄρεινά μέρη τῆς Ἰνδικῆς χερσονήσου, ἐπεσκέφθη τὴν Καχεμίρην, τὴν Πεντζάβην καὶ τὴν Θιβῆτην, εἰσεχώρησε μέχρι τῆς Λαχώρης ἐνθα ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ρουνζετ-Σίνγ. Εἶτα διευθύνθη πρὸς τὰ Ἰμαλάια ὄρη χωρὶς ποτὲ νὰ λησμονήσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιπετειῶν καὶ περισπασμῶν του τὰ συμφέροντα τῆς ἐπιστήμης ἢ ἐξυπηρέτει. Αἱ παντοειδεῖς στερήσεις καὶ οἱ μόχθοι οὐδόπως ἴσχυσαν νὰ ἀποθαρρύνωσι τὴν γενναίαν ἐκείνην φύσιν.

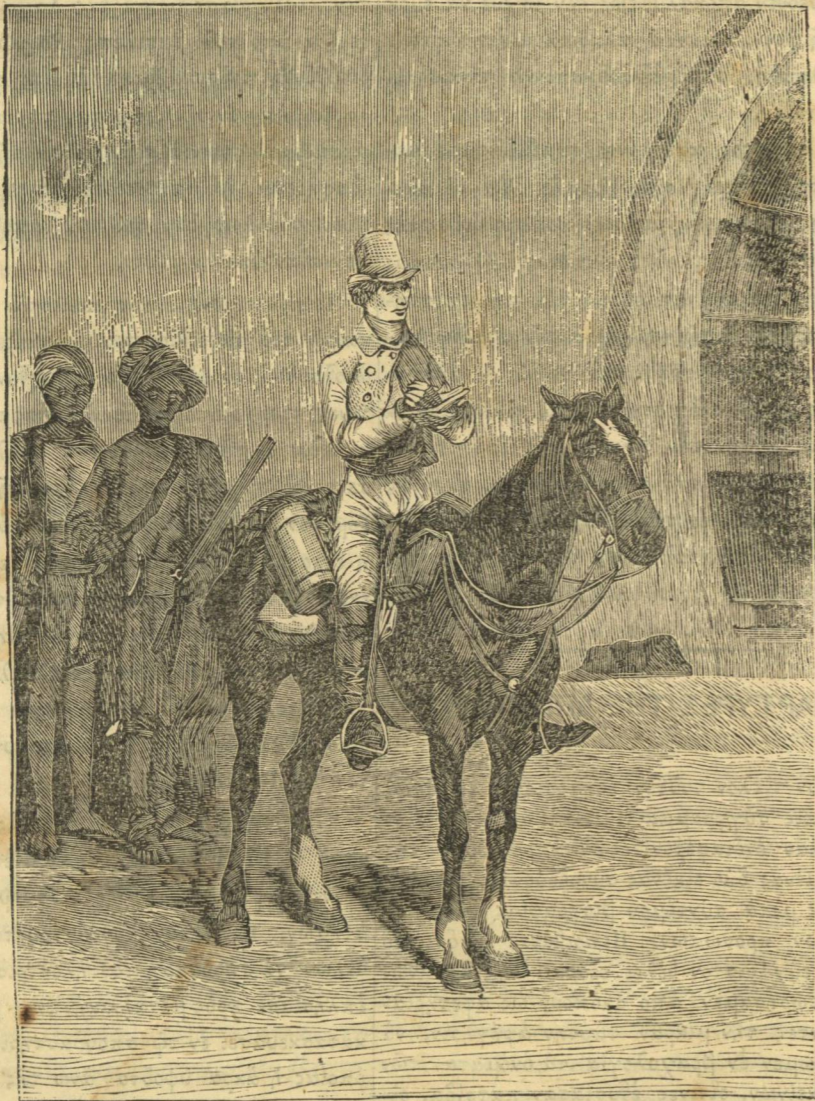
Ἡ προκειμένη εἰκὼν παριστᾷ τὸν Βίκτορα ἐν καιρῷ τοῦ ταξιδίου του. Ἀναβάς ἐφ' ἵππου καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ δύο αὐτοχθόνων ὀδηγῶν, οἵτινες προηγούντο τῆς ἀκολουθείας του ἴστατο τῆδε κακεῖσε ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ του συλλέγων σημειώσεις καὶ συγγραφῶν τὸ μέχρι τῆς σήμερον σωζόμενον καὶ θαυμάζομενον ἡμερολόγιόν του. Ἄλλ' ἡ εἰμαρμένη δὲν ἐσυγχώρησεν εἰς τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον νὰ δρέψῃ τοὺς καρπούς τῶν κόπων του. Φθάσας εἰς Βομβάην κατελήφθη ὑπὸ δριμείας νόσου ἣτις διαρκέσασα δύο ὀλόκληρα ἔτη ὠδήγησε τέλος αὐτὸν εἰς πρόωρον τάφον. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 εἰκὼν παριστᾷ τὸν κεραινοδόλον θάνατον τοῦ Ριχμάνου.

Ὁ Φυσικὸς οὗτος γεννηθεὶς εἰς τὴν Λιβωνίαν κατὰ τὸ 1744 προσεκλήθη εἰς Πετρούπολιν ἐνθα ἐγένετο γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Τὴν ἕκτην Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1753 θέλων νὰ σπουδάσῃ τὴν ἡλεκτρισμὸν τῶν νεφῶν ἐπλησίασε πρὸς μεταλλικὴν τινα ράβδον ἣν εἶχε κατασκευάσει ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἄκρα ὑψοῦτο ἄνω τῆς στέγης. Πλησίον του ἴστατο εἰς καλλιτέχνης, Σολοκόβ ὀνομαζόμενος, ὅστις μετεἶχε τοῦ πειράματος ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ευκολύνῃ διὰ τῆς ἱγνογραφίας τὴν περιγραφὴν.

Ὁ καιρὸς ἦτο θυελλώδης καὶ μέλαινα νέφη ἐπλήρουν τὴν ἀτμοσφαιραν. Ὁ Ριχμάνος μόλις πλησιάζει εἰδὸς τι ἡλεκτροπέτου εἰς τὸ ἄκρον τῆς μεταλλικῆς ράβδου καὶ ἐν τῷ ἄμα σφαίρα πυρὸς, ἴση πρὸς πυγμὴν κατὰ τὸ μέγε-

θος, ἔξορμα τῆς ράβδου καὶ κεραυνοβλεῖ τὸν
δυστυχή καθηγητήν. Ὁ Σολοκὸβ πίπτει καὶ αὐ-
τὸς ἀλλ' ἐπανέρχεται μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ζωὴν
καθότι δὲν εἶχε προσβληθῆ καίριως. Ὁ Ριχμάν-
νος ἦτο καθ' ὀλοκλήριαν νεκρός. Ὁ κεραυνὸς εἰς-

δύσας διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ διατρέξας ὅλον τὸ σῶ-
μα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός. Σταγόνες
τινὲς αἵματος ἐφαίνοντο πέριξ τῆς πληγῆς ἣτις
ἐσχηματίσθη ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Ριχμάνου. Ἐν
σημεῖον κυανοῦν ἐφαίνετο ὑποκάτω τοῦ ποδός,

(Σχ. 1). Ο ΒΙΚΤΩΡ ΖΑΚΕΜΩΝΤ. (σελ. 101).

καέντος ὀλοκλήρως τοῦ περικαλύπτοντος αὐτὸν
ὑποδήματος. Τὸ ἱμάτιον τοῦ Σολοκὸβ ἦτο ἐγκε-
καυμένον εἰς πλεῖστα μέρη ὡς νὰ ἐπέθεσαν ἐπ'
αὐτοῦ τεμάχια πεपुरακτωμένου σιδήρου.

Τοιοῦτος ἐν βραχεῖ ὁ βίος τῶν δύο τούτων
ζηλωτῶν τῆς ἐπιστήμης. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ δὲν

ὑπάρχει συγκινητικώτερα καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρου-
σα ἱστορία τῆς βιογραφίας τῶν ἐνδόξων ἐκείνων
ἐπιστημόνων, τῶν σκοπανέων τούτων τῶν ἐφευ-
ρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων πάσης χώρας καὶ πά-
σης ἐθνότητος. Εἰς τοὺς κλεινοὺς ἐκείνους ἄνδρας
ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ πρόοδος τοῦ συγ-

χρόνου πολιτισμοῦ καὶ ἡ βελτίωσις τῆς κοινω-
νικῆς καταστάσεως παντὸς ἔθνους. Ἐπιθυμοῦμεν
νὰ μάθωμεν πῶς ἐκτελοῦνται αἱ μεγάλαι πρά-
ξεις; Ἰδῶμεν εἰς τὸ ἔργον τοὺς ἥρωας τῆς ἐπι-
στήμης· θαυμάσωμεν τὴν ἐνεργητικότητά, τὴν
ἐπιμονήν, ἣν δεικνύουσι, τοὺς ἀτρύτους κόπους
καὶ ἀγῶνας οὓς καταβάλλουσι, τοὺς πολυπλη-
θεῖς κινδύνους οἷς ὑπόκεινται καὶ ἐν μέσῳ τῶν
ὀπίων πολλάκις ἀπώλοντο ἀνεπιστρεπτεῖ. Πό-
σοι μεγάλοι νόες, πνεύματα δραστήρια, φλεγό-
μενα ὑπὸ τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν ἐγένοντο
θύματα τῆς πείνης, τῶν στερήσεων, τῶν νόσων,
τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ φανατισμοῦ.

Ὁ μέγας Σουηδὸς φυσιολόγος Χασσελκίστος
ἀποθνήσκει καταβληθεὶς ὑπὸ νόσου εἰς Σμύρνην
ἐν τῷ μέσῳ περιουσίας ἧς ἤρξατο πρὸς ὄφελος
τῆς ἐπιστήμης. Ὁ Γάλλος ἀστρονόμος Chappé
d'Omteroche ἐκπνέει ἐν Καλλιφορνίᾳ ἔνθα με-
τέβη πρὸς ἀκριβεστέραν ἐξέτασιν τῆς παρόδου
τοῦ ἀστέρος τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου.

Ὁ Γαρνιὲ δολοφονεῖται ἐν Ἰνδοκίνα. Ὁ περίφη-
μος φιλόσοφος Ράμος, ὅστις ἐζήσσε καταδιωκόμε-
νος, φονεύεται τὴν νύκτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολο-
μαίου. Ὁ Σίβελ καὶ ὁ Κροσσὲ-Σπινέλλης περίφη-
μοι ἀεροναῦται, ἀποθνήσκουσιν ἐξ ἀσφυγξίας ἐν
τῇ σκαφίδι τοῦ ἀεροστάτου των Ζενίθ. Ὁ σο-
φὸς Στέφανος Δολέτος κατηγορηθεὶς ὡς αἰρε-
σιάρχης καίεται ζῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Μω-
βέρτου εἰς Παρίσιους. Ὁ Ἰταλὸς φιλόσοφος Ἰορ-
δάνης Βροῦνος καταδικάζεται καὶ αὐτὸς νὰ ὑπο-
στῇ τὸ μαρτύριον τοῦ πυρός. Ὁ Βερνάρδος Πα-
λισσὸ ὅστις τόσους κόπους καὶ ἀγῶνας κατέβα-
λεν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης περαίνει τὸν βίον του
ἐν τῇ φυλακῇ τῆς Βαστίλλης. Ὁ Ἀντώνιος
Λαβοαζιέ, διάσημος χημικὸς καὶ γεωλόγος ὅς-
τις ἀπὸ 25 ἐτῶν ἀπετέλει μέρος τῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν, κατατομεῖται κατὰ τὸ 1793
ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου μάτην ζη-
τῶν ἡμερῶν τινων ἀναβολὴν ὅπως ἀποπερατώσῃ
τὰ ἡμιτελῆ αὐτοῦ ἔργα. Ὁ νέος περιηγητὴς Ros-
cher de Amboing φθάσας μέχρι τῶν πηγῶν
τοῦ Νεῖλου δολοφονεῖται ἐν καιρῷ τοῦ ὕπνου του.
Ἡ κυρία Βλανκάρτ συντρίβεται ἐπὶ τοῦ λιθο-
στρώτου πεσοῦσα ἐκ τοῦ ἀεροστάτου της. Ὁ

Γάλλος Μεζὰν συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν ἀγρίων ἐκ-
πνέει ἐν τῷ μέσῳ φρικωδῶν βασάνων εἰς Δεζε-
λαμχόραν.

Ὁ Δίβιγκστον ἔς τῆς Ἀφρικῆς τὰ βάρη ἀποθνήσκει
ἢ νόσος τὸν κατέβαλεν, ἢ κόπῳσις κ' ὁ πόνοσ.
Ὁ Μαγγελάνος θάνατον σκληρότατον εὗρσκει
ἔς τὰς Φιλιππίνας ἃς αὐτὸς ἀνακαλύπτει μόνος!

Ὁ Γαλλιλαῖος βάρη λαμβάνει ὡς βραβεῖον
διότι ἀνεκάλυψε ὅτι ἡ γῆ κινεῖται.
Καὶ ὁ Σωκράτης θύεται ὑπὸ ἐχθρῶν δολίων
διότι εἶπεν εἰς Θεὸς τοῦ σύμπαντος ἡγεῖται.

Ὁ Ρογιέρος τολμηρὸς ἀεροναῦτης θνήσκει
πεσὼν με ἀερόστατον ἐκ τῶν νερῶν τὰ ὕψη.
Καὶ τὸν Κολόμβον ἔνδεια σκληρῶς καταναλίσκει
διότι νέαν ἡπειρον τολμᾷ ν' ἀνακαλύψῃ!

Καὶ τότε ἄλλοι ζηλωταὶ τῆς ἐπιστήμης νέοι
ἐρήμους διασχίζοντες καὶ δάση καὶ πελάγη
προβαίνουσιν ἀκάματοι, γοργοὶ καὶ θαρραλεοὶ
ἐκεῖ ἔνθα ἐπιστημῶν ἡ πρόοδος τοὺς ἄγει!

Προβαίνουσι... πλὴν ἡ ὁδὸς φραγμῶν καὶ βόθρων βρῖθει
καὶ πίπτουσι θυόμενοι πρὸ τοῦ βωμοῦ τῶν φῶτων.
Ἡ ἐπιστήμη μάρτυρας φεῖ! ν' ἀριθμῆ ἐκλήθη
καὶ βίον διανύουσι τὰ τέκνα της Εἰλώτων! . . .

Πλὴν με στεφάνην θάλλουσαν ἡ νέα Ἱστορία
κοσμεῖ ἤδη τὰ μέτωπα κλεινῶν ἐπιστημόνων
καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν χαράττ' ἡ κοινῶν
ἀνεξετήλοις γράμμασι ἔς τὴν βίβλον τῶν Αἰώνων!

Μετὰφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΡΙΔΟΥ.

Ο ΡΟΥΒΕΝΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΒΕΛΛΑΣΚΕΖ.

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Δ. Γ. Μ.

Παρά τινι γωνίᾳ τοῦ ἀρχαίου καὶ ὡς πόλις ἀ-
περάντου ἀνακτόρου τῶν Ἰσπανῶν βασιλείων κεῖ-
ται τὸ Ἐσχυριέλ, ἕτερον καὶ τοῦτο βασιλικὸν μέ-
γαρον. Ἐν κορυφῇ καὶ τερπνῇ σκιαδῇ τοῦ μεγάρου
τούτου μεγάλη ὑπῆρχε κίνησις φθινοπωρινῆς τι-
νος πρωίας τοῦ 1629. Ἡ μικρὰ αὐλὴ ἐπιμελῶς

καθημιζέτο, ἐστρώννυντο δὲ τάπητες, διατάσσοντο εἰκόνες, ἐν προσοχῇ ἐρρυθμίζοντο τὰ τοῦ εὐρυχώρου ἐργαστηρίου τοῦ νεαροῦ καὶ περιωνύμου ζωγράφου Ἰακώβου Βελασκέζ καὶ πᾶτα ἐγίνετο παρασκευή, προφανῶς ἀγγέλλουσα ἐπίσκεψιν ἀνδρός τινος ἐπιστήμου.

Ἐν Ἰσπανίᾳ ὁσμήραι ἐφημιζέτο τὸ ὄνομα τοῦ Βελασκέζ, καίπερ ἄγοντος τὸ τέταρτον πρὸς τὰ τριάκοντα τῆς ἡλικίας του ἔτος. Πολυπληθεῖς μαθηταὶ ὀπλήστως ἐσπούδαζον περὶ τὰ μαθήματά του, ὁ δὲ φιλόμουσος καὶ φιλότεχνος βασιλεὺς Φίλιππος ὁ Δ' ἐν τοῖς πρώτοις καὶ αὐτὸς ἀνωμολόγει τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ ἀνδρός. Προλαβὼν αὐτὸν ἴδιόν του ζωγράφον, ἀνέδειξεν αὐτὸν θαλαμηπόλον καὶ προσεκάλεσε νὰ κατοικῇ παρ' αὐτῷ, ἐν τῷ Ἐσκουριάλ. Ἐκεῖσε δ' ἐνίστε πορευόμενος, ἡσχολεῖτο ἰχνογραφῶν τῇ βασιλικῇ αὐτοῦ χειρὶ, πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ἀριστοτέχνου.

Ὁ Ἰάκωβος Βελασκέζ εἶχε περιηγηθῆ ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν, Γερμανίαν καὶ Φλάνδραν, εἶχεν ἰδεῖ τὸν Ροῦβενς καὶ ἐκ τῶν περιοδειῶν ἐκείνων λυσιτελῶς ἀπεταμίευσεν ἐκεῖνας τὰς γνώσεις, αἵτινες τόσοσιν συμβάλλονται πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῶν τεχνῶν, ὅσον ἡ γνῶσις τῶν τῆς συμπεριφορᾶς πρὸς τὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀναστροφῆν.

Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βελασκέζ πάντοτε παρίστατο καὶ μοναδικόν τι πλάσμα, νοθογενής τις, πένης, δειλὸς καὶ ἀεὶ ἀμηχανῶν δοῦλος, προστατεύμενος καὶ ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ ζωγράφου, καίτοι, ἀπόντος αὐτοῦ, ἀκαταπαύστως ἐπαίζετο καὶ περιεφρονεῖτο ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἡ κακεντρεχὴς αὕτη τῶν μαθητῶν γενεά, τότε μόνον γίνεται πῶς οἰκτιρμῶν, ὁπότε ἄρχεται λαμβάνουσα πείραν τῆς ζωῆς.

Ἄλλ' ἵνα κατανοηθῶσι τὰ ἐφεξῆς, δεόν νὰ γράψω ἐν ὀλίγοις τὰ κατὰ τὸν δοῦλον ἐκεῖνον.

Ὁ Βελασκέζ, παρακληθεὶς ποτε ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Δ', ἐζωγράφησε τὴν εἰκόνα τοῦ κλεινεῦ ναυάρχου Παρέχα.

Ὅτε τὸ τέκνον τοῦ Ποσειδῶνος εἶδε τὴν εἰκὸνάν οὕτω θαυμασιῶς γραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ ζωγράφου τῆς ἐποχῆς, τόσοσιν ἐγοητεύθη, ὥστε, ἔλθων νὰ εὐχαριστήσῃ τῷ Βελασκέζ, ὠδήγησε πρὸς αὐτὸν καὶ τινὰ νεαρὸν νοθογενῆ δοῦλον, ὡ-

γηθέντα μὲν ποτε ἐν Ἰνδίαῖς, νῦν δὲ πρὸς τὸν ζωγράφον κομίζοντα πολυτελῆ χρυσῆν ἄλυσον.

Ἐξερχομένου τοῦ ναυάρχου, ὁ δοῦλος, Ἰωάννης καλούμενος, ἐσπευσε ν' ἀκολουθήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ τραχὺς καὶ ἀπότομος ναύτης, τῷ ποδὶ ἀπωθήσας αὐτόν,

— Καὶ νομίζεις, εἶπεν, ὅτι ἡ θήκη δὲν δίδεται μὲ τὸ δῶρον, ἀφοῦ προσφέρω χρυσῆν ἄλυσον; Ἀπὸ σήμερον εἶσαι τοῦ κυρίου Βελασκέζ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθεν.

Ὁ πένης δοῦλος, ἔχων ὡς δοῦλος τὸ μὲν ἦθος συνεσταλμένον, τὴν δὲ μορφήν παράδοξον καὶ ἐμφοβὸν, ἐφάνη τοῖς μαθηταῖς ἡλίθιον καὶ μόνον πρὸς διάχυσιν πρόσφορον ὄν. Ἡ διὰ λακτίσματος εἴσοδος αὐτοῦ εἰς τὸ ἐργαστήριον ἤνοιξεν αὐτοῖς ἀστείρευτον πηγὴν ἀστεϊσμῶν καὶ γέλωτος, πάντοτε δ' ἡσμένιζον καλοῦντες αὐτὸν τῷ ὀνόματι τοῦ πρώτου κυρίου του, Ἰωάννην Παρέχαν. Τὸ ὄνομα τοῦτο μέχρι τέλους ἐτήρησεν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Βελασκέζ, συμπαθήσας, ἀνέθηκεν αὐτῷ τὸ ἔργον τοῦ μεριμνᾶν περὶ τῶν τοῦ ἐργοστάσιου· ἀλλ' εἰ καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ὀλίγον κόπον παρεῖχε τῷ δούλῳ, οὐχ ἤττον ὁμῶς ἐμελλε νὰ δοκιμάσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἦτο εὐτυχῆς μόνον ὡσάκις ὁ καλλιτέχνης ἦτο παρὼν, διότι, αὐτοῦ ἀπόντος, τὰ πάντα ὑπέμενεν ὑπὸ τῆς κακεντρεχειᾶς τῶν μαθητῶν.

Παρῆλθε μακρὸς χρόνος καὶ ὁ μακρόθυμος δοῦλος, ἀποκαμὼν ἐκ τῶν πειρασμῶν, ἀπεφάσισε νὰ καταφεύγῃ, ἀπόντος τοῦ Βελασκέζ, εἰς ἄγνωστον δῶμα, ἐνθα συνεσπειροῦτο πρὸς ἀποφυγὴν τοσοῦτων ἐνοχλήσεων.

Λέγεται μὲν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε ζῶν μιμητικόν, ὅτι ἡ φιλοτεχνία γεννᾷ φιλοτεχνίαν, ὅτι αἱ τέχναι διαδίδονται διὰ τῆς ἐπαφῆς· ἀλλ' ὁμῶς ἕτερόν τι γεννᾷ τὸν καλλιτέχνην, οὐχὶ δὲ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν λογίων τούτων, καίτοι ἐξ ἴσου ὁμολογήτέον ὅτι αἱ περιστάσεις πολλάκις διεγείρουσι τὸ πρὸς τὰς τέχνας αἰσθημα ἐν ἐκείναις ταῖς ψυχαῖς, ἐν αἷς ἤμισα ὑπονοοῦμεν τὴν ὑπαρξίν τοῦ αἰσθήματος τούτου.

Οὔτω καὶ ἐν τῷ Ἰωάννη ἐμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ ἀρίστος πόθος πρὸς τὸ χειρίζεσθαι τὰ χρώματα, ἐπειδὴ κατὰ δύο ὅλα ἔτη καὶ ζωγραφίας ἐβλεπε καὶ ἐνόδων ἦκουεν ἀνδρῶν, μέχρις ἄστρον ἀνυφούντων τὴν ζωγραφικὴν τέχνην. Ὅθεν, θέλων νὰ ἠδύνη τὰς μακρὰς τῆς μονώσεως ὥρας, καθ' ἃς ἀνέμενε τοῦ κυρίου του τὴν ἐπάνοδον, ἐπειράτο νὰ ζωγραφῇ. Εἶχε δὲ μόνα ζωγραφικὰ ὄργανα ὄσους ἐνθεν κἀκεῖθεν συνέλεγε τετριμμένους χρωστήρας καὶ χρωμάτων ἀχρηστα λείψανα, διὸ καὶ

(Σχ. 2) Ὁ κεραυνοβόλος θάνατος τοῦ Ριχμάνου. (σελ 104).

αὐτὸς συνησθάνετο ὅτι ρύπους μόνον ἔχρει. Καὶ ὁμῶς ἔχαιρεν ἐπὶ τῷ ἔργῳ καὶ τόσοσιν ἐπιμελῶς ἀπέκρυπτε τὴν κρυφίαν ἐκείνην ἐνασχόλησιν, ὥστε οὐδεὶς οὐδὲν ὑπώπτευσεν.

Καθ' ὃν χρόνον ἐγίνετο ἡ προμνημονευθεῖσα ἐξόχων ἀνδρῶν. Τούτων ὁ μὲν ἦτο Φίλιππος ὁ

Δ', καίτοι οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀνάγκη τοσούτων ἐπιμελῶν προπαρασκευῶν, συχνὰ αὐτοῦ πορευομένου εἰς τὸ ἐργαστήριον· ὁ δ' ἐκαλεῖτο Πέτρος — Παῦλος — Ροῦβενς καὶ τοῦτον τὸν ἀστὸν τῆς Ἀνθέρσης ὁ Βελασκῆς καὶ οἱ μαθηταὶ του ἐτίμων καὶ ἐσέβοντο ὑπὲρ πάντα πασῶν τῶν Ἰσπανιῶν ἄνακτα.

Ὁ Ροῦβενς ἦτο ὁ κατ' αὐτοὺς ὑπέρτατος ἄρχων, ὁ βασιλεὺς τῆς ζωγραφικῆς, ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς καλλιτεχνίας. Ἡ Εὐρώπη εὐλαβῶς ἐνθουσιῶσα ἀνέφερε τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Ροῦβενς, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτο ἄξιον πάσης πανταχοῦ ἀπονεμομένης αὐτῷ λατρίας, ἐν τε τῇ κλεινῇ τοῦ ἀνδρὸς πατρίδι, τῇ εὐτυχεῖ Ὀλλανδίᾳ, καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ.

Ὁ Ροῦβενς ἦτο φίλος πάντων τῶν βασιλέων. Μαρία ἡ ἐκ Μεδίκων ὑπερηγάπα αὐτόν, Φίλιππος ὁ Δ' ἀνύψωσεν αὐτόν εἰς μέγιστα ἀξιώματα, ὁ τῆς Ἀγγλίας βασιλεὺς Κάρολος ὁ Α' ἐν μέσῳ τῷ κοινοβουλίῳ εἶχε κηρύξει αὐτὸν ἱππότην καὶ παρὰ τὸν ὀκρίθαντά του ἡσμένεζε καθήμενῃ ἡ Ἰνφάντη Ἰσαβέλλα. Τοῦ Ροῦβενς αἱ εἰκόνας ἀνέκειντο ἐν πάσῃ τῆς Εὐρώπης στοᾶ, αἱ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθεῖσαι ζωγραφικῆς τε καὶ ξυλογραφικῆς σχολαὶ ἐξέπλησσον τὸν κόσμον. Ὡς ἀρχιτέκτων ὀκονομήσατο αὐτῷ μὲν μέγαρον, ἐν δ' Ἀνθέρση τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν τῶν Ἰησοῦιτῶν· ὡς διπλωμάτης, εἶχε συνάψει συνθήκας, ζωγραφῶν τὰς εἰκόνας τῶν βασιλέων καὶ ὡς συγγραφεὺς εἶχεν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης σοφῶν. Ἀλλὰ καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ ἦτο ὅμιος πρὸς τὸν δαιμόνιον νοῦν του. Ἐν Ῥώμῃ ἐσπούδαζον νεαροὶ καλλιτέχναι, ἀναλώμασιν αὐτοῦ καὶ οἱ ἔχθροί του ἐφιμούντο, ὁρῶντες τὰς εὐεργεσίας του.

Ὁ Κορνήλιος Σχούτ εἶχε κηρυχθῆ ἀντίπαλος τοῦ Ροῦβενς, αὐτὸς δέ, μαθὼν ποτὲ ὅτι ὁ Κορνήλιος ἐστερεῖτο ἔργου, πάραυτα προσεπόρισεν αὐτῷ πόρον ἐργασίας.

Τὴν ἐξεικόνισιν τῶν ζώων καὶ ῥωπογραφιῶν τῶν εἰκόνων αὐτοῦ ἀνετίθει τῷ Βάν Οὔδεν καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· τότε δὲ ἐμέμφοντο τῷ Ροῦβενς ὅτι ἠγνοεὶ τὴν εὐστοχὸν πα-

ράστασιν τοιούτων πραγμάτων. Μετὰ χρόνον τινα ὁ Ροῦβενς, πρὸς ἀπάντησιν, ἐξέθηκεν εἰς κοινὴν θέαν ἐντελέστατα καὶ ἀπεράμιλλα κυνήγια καὶ μεγαλοπρεπεῖς ῥωπογραφίας, πάντα ὑπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὀλοκλήρως ἐζωγραφημένα. Ἐμέμφοντο προσέτι καὶ ἔφεγον ὅσας κεφαλὰς ἐζωγράφει καὶ πρὸς ἀπάντησιν ἐζωγράφησε τὴν Ἀποκαθήλωσιν.

Ὁ Ροῦβενς ἀπεκρίνετο ἀφοπλίζων τοὺς ἐπικρίνοντας, ἤτοι ζωγραφῶν ὅσα κατηγόρου αὐτοῦ ὡς μὴ εἰδότος γράφειν καὶ πολλάκις ἔλεγε τὴν ἰσπανικὴν παροιμίαν « Καλῶς μὲν πρῶν, ἔχεις φθονρούς, κάλλιον δὲ ποιῶν συγχχεῖς αὐτούς ».

Ὅθεν ὁ Βελασκῆς ζωηρῶς συνεταράσσετο, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἐμελλε νὰ κριθῆ ὑπὸ τοῦ κλεινοτάτου τῶν συγχρόνων ἀριστοτεχνῶν. « Εἰς οὐδὲν θὰ λογίζωμαι τὴν ἐμὴν φήμην, πρὶν ἢ ὁ Ροῦβενς ἐπιδοκιμάσῃ τὰ ἔργα μου », ἔλεγε ταῖς περὶ αὐτόν ὁ Ἰσπανὸς ζωγράφος. Διὰ τοῦτο δὲ, θέλων νὰ ὑποδεχθῆ τὸν Ροῦβενς, ὑπ' ἀριστουργημάτων περιστοιχούμενος, ἐζωγράφησε, χάριν τῆς προσδοκωμένης λαμπρᾶς συνεντεύξεως, τὴν περιφρημον ἐκείνην εἰκόνα, τὸν Χιτῶνα τοῦ Ἰωσήφ, ἣν οἱ μὲν Γάλλοι ἀπεκόμισαν εἰς Λοῦβρον τῷ 1809, τὰ δὲ τὸν Ναπολέοντα καταβαλόντα συμβάντα ἀπέδωκαν πάλιν τῇ Ἰσπανίᾳ.

Ὁ Βελασκῆς πλήρη προσεδόξα ἐπιτυχίαν ἐκ τῆς ἐντυπώσεως τῆς εἰκόνης ἐκείνης, διότι πρὸ διετίας ὁ Ἰσπανὸς καλλιτέχνης εἶχεν ἐμπνευθῆ, ἰδὼν ἐξοχὰ τινα πρῶιόντα τοῦ χρωστῆρος τοῦ Ροῦβενς, διεληθόντος τότε διὰ τῆς πόλεως Μαδρίτης.

Κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, δύο λαμπρόταται ἀκολουθίαι ἀφίκνυτο πρὸ τῆς αὐλείου θύρας τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰακώθου Βελασκῆς οἰκουμένης σκιάδος. Ἡ μὲν τῶν ἀκολουθιῶν ἐκείνων ἔστη μετὰ σεβασμοῦ καὶ πρὸ αὐτῆς διῆλθε Φίλιππος ὁ Δ', περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνθους τῶν Ἰσπανῶν μεγιστάνων· ἡ δ' ἕτέρα εἰσήλθε μετ' ἐκείνην. Ἐν αὐτῇ ἠγεῖτο μὲν ὁ Ροῦβενς, εἶποντο δὲ ὁ Βάν Δύκ, ὁ Σνένδερς, ὁ Βάν Οὔδεν, ὁ Γάσπαρ Κραϊγερ, ὁ Βίδενς καὶ ἄλλοι τινὲς καλλιτέχναι, μαθηταὶ τοῦ Ροῦβενς, παραλαμβάνοντες αὐτοὺς

μεθ' αὐτοῦ ὁσάκις ἀπεστέλλετο πρεσβευτὴς εἰς τὴν ἀλλοδαπήν· διότι καὶ νῦν τὸ δεῦτερον ἤδη ἤρχετο ὡς πρεσβευτὴς εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Ἀμα ἐφανισθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα, σπεύσας ἀφίππευσεν ὁ Φλαμανδὸς καλλιτέχνης καὶ προσεκύνησέ τῷ βασιλεῖ· ἀλλὰ Φίλιππος ὁ Δ' δὲν ἐδέχθη τὴν προσκύνησιν.

— Εἴμεθα, εἶπεν, ἐν οἴκῳ ζωγράφου, σὺ δὲ ἐνταῦθα εἶσαι βασιλεὺς.

Τότε δ' ἔλαβε τὸν ζωγράφον ἀπὸ τοῦ βασιλέως, μεθ' ὅλην τὴν μικρολόγον βασιλικὴν του ἐπιμοτυπίαν καὶ ἀμφοτέρω οἱ βασιλεῖς εἰσῆλθον εἰς τὸ ἐργαστήριον, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν αὐλικῶν των.

Ἄλλ' ὁ μὲν Βελασκῆς καὶ οἱ μαθηταὶ του τὰς μὲν τιμὰς ἀπένεμον τῷ Ροῦβενς, τὰς δὲ φιλοφρονήσεις τῷ βασιλεῖ Φιλίππῳ. Ὁ δ' Ἰωάννης Παρέγας, ὁ νοθογενὴς δοῦλος, εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐφαίνετο γεγοητευόμενος· οἱ φλογεροὶ ὀφθαλμοὶ του κατέτρωγόν τὸν μέγαν ἄνδρα, ὁ σεβασμὸς του ἦτο εἰλικρινὴς καὶ διάπυρος. Προφανῶς ἔβλεπε ὅτι, ἐὰν ἐτόλμα, ἤθελε προσπέσει πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ροῦβενς.

Ὁ Ροῦβενς ἦγε τὸ δεῦτερον ἔτος πρὸς τὰ πενήκοντα· εἶχε κεφαλὴν ὠραίαν, σοβαρὰν μορφὴν, εὐγενὲς δὲ τὸ ἦθος καὶ διαπρεπές. Συνηθίσας ἐν τῷ αὐλικῷ βίῳ, εἶχε σὺν τῇ μεγαλονοίᾳ καὶ τοὺς κομψοὺς καὶ φιλόφρονας τῶν εὐγενῶν τρόπους.

Πᾶσα παντὸς παρισταμένου καρδία ἐπαλλεσφοδρῶς, κατ' ὄν χρόνον ἐν σιγῇ ἐξήταζε τὰ ἔργα τοῦ ἀρχηγῶ τῆς ἰσπανικῆς σχολῆς, ὁ ἀρχηγὸς τῆς φλαμανδικῆς.

Ὅτε εἶδε τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσήφ βαθέως ἐθαύμασε καὶ περιπαθῶς ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Βελασκῆ. Τότε αὐτὸς ἐνηγαλίσθη τὸν ἄνδρα, ἐπιφωνῶν μετ' ἄκρας χαρᾶς,

— Αὕτη εἶνε ἡ μεγίστη τοῦ βίου μου ἡμέρα! Ὡ κύριε, θὰ συμπληρώσῃ καὶ τὸ κλέος καὶ τὴν εὐτυχίαν μου, ἐὰν εὐδοκήσῃς νὰ τιμήσῃς τὸ ἐργαστήριόν μου, γράφων ἐπὶ τινὸς τῶν εἰκόνων μου γραμμὴν τοῦ σοῦ χρωστῆρος, ὡς μνημῆιον τῆς ἐντεῦθεν διαβάσεώς σου.

Ταῦτα δὲ λέγων ὁ Βελασκῆς, ἐδείκνυε τῷ δε-

κτύλῳ τὰ ἄριστα τῶν αὐτοῦ ἔργων, προσφέρων ἅμα τῷ Ροῦβενς χρωστῆρα καὶ πυξίον, διότι ἤλπικεν ὅτι ὁ μέγας καλλιτέχνης πάντως ἤθελε βίβει ἀκτινὰ τινα τῆς φλογὸς αὐτοῦ ἐπὶ τι τῶν ἔργων του.

— Ὅτι βλέπω εἶνε τετελειωμένον, εἶπεν ὁ Ροῦβενς· ἀλλὰ προθύμως θὰ σοὶ γράψω ἔχνογράφημά τι.

Καὶ τότε κύψας ἔλαβε πίνακα ἐστραμμένον πρὸς τὸν τοῖχον, νομίσας αὐτὸν λευκόν. Ἀλλ' ἔθαλα φωνὴν ἐκπλήξεως, διότι ὁ πίναξ ἐκείνος παρίστα τὴν ἔπειτα φημισθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Ἐνταφιασμοῦ.

Ὁ νοθογενὴς δοῦλος ὠχρίασεν ἐκ τρόμου, ἰδὼν ἐν ἐκείναις ταῖς χερσὶ τὴν εἰκόνα, ἣν δὲν ἐγνώριζεν αὐτοῦ κειμένην καὶ ἣν εἶχε ζωγραφῆσει ἐν τῇ μυστηριώδει κρύπτῃ του. Ὁ δαίλαιος ὡς ἔνοχος ἔτρεψε, ταπεινῶν τὴν κεφαλὴν καὶ δύο τινα ἀναμένων, τὴν τ' ἐπιτίμησιν τοῦ κυρίου καὶ τῶν μαθητῶν τὸν περιγελων.

Καὶ ὁμῶς ὁ Ροῦβενς παρετήρει ἐπιμελῶς τὴν εἰκόνα.

— Ἐνόμισα, εἶπε, κατ' ἀρχὰς ὅτι εἶνε σὸν ἔργον ἡ εἰκὼν αὕτη, Βελασκῆς.

Ὁ δοῦλος ἤρε τὴν κεφαλὴν, μὴ τολμῶν νὰ πιστεύσῃ τὰ ὠτά του καὶ αἰσθανόμενος ὅτι χρυσῶν τι ὄναρ ἀνύψου αὐτόν ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν. Οὐδεὶς δ' ἔβλεπεν αὐτόν.

— Ἀλλὰ βλέπων πλησιέστερον, προσέθετο ὁ Ροῦβενς, ἀναγνωρίζω ὅτι τὸ ζωγράφημα τοῦτο εἶνε ἔργον τινὸς τῶν μαθητῶν. Ὅς τις καὶ ἂν εἶνε, ἀπὸ τοῦδε δύναται νὰ λογισθῆ καλλιτέχνης, διότι ἔχει καὶ κλίσιν καὶ νοῦν.

Ἐκαστος τῶν λόγων τούτων ἤρξαντο τοὺς παλμούς τῆς καρδίας τοῦ δυστυχῆ Ἰωάννου.

— Ἀγνοῶ τὴν ἀληθεία, ἀντεῖπεν ὁ Βελασκῆς, θεώμενος καὶ αὐτὸς τὴν εἰκόνα, ἀγνοῶ τὸν γράφαντα τὴν εἰκόνα ταύτην, ὡς ἠγνόουν ὅτι ἐκεῖτο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου.

Τὸτ' ἔροιφεν ἀνήσυχον καὶ ἀνυπόμονον βλέμμα ἐπὶ πάντων τῶν μαθητῶν του.

— Τίς ἐξ ὑμῶν, κύριοι, ἔγραψε τὴν εἰκόνα ταύτην, ἠρώτησεν ὁ Βελασκῆς.

Οὐδεὶς ἀπεκρίνετο, τὰ δ' ὄμματα τοῦ Βελα-

σκῆς ἐστράφησαν πρὸς τὸν δούλον. Ὁ Ἰωάννης Παρέχας, ἐξαλλος καὶ τεταραγμένος, ἐγονυπέτησε καὶ εἶπεν, « ἐγώ! »

Ὁ Βὰν Δὺκ ἠναγκάσθη νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτόν, μὴ τυχὸν πέσῃ. Ὁ δούλος ἔκλαιεν ἤδη ὄλως ἄφωνος, ὁ δὲ Ροῦβενς καὶ Βελασκῆς ἀνωρθώσαντες ἤσπασαν αὐτόν, καὶ ὁ βασιλεὺς Φίλιππος ὁ Δ', εὐτυχῆς μάρτυς τῆς μεγάλης καὶ ἐξόχου σκηνῆς, ἀμέσως προβάς, ἔθηκε τὴν βασιλικήν του χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ μιγάδος καὶ εἶπεν αὐτῷ.

— Ὁ μεγαλοφυῆς ἀνὴρ δὲν δύναται νὰ εἶνε δούλος· ὕψου τὸ μέτωπον καὶ ἔσο ἐλεύθερος. Ὁ κύριός σου ἀμέσως θὰ λάβῃ διακοσίας οὐγκίας χρυσοῦ πρὸς ἐξαγοράν σου.

— Καὶ αἱ διακοσίαι αὗται οὐγκίαι, σοὶ ἀνῆκουσιν, Ἰωάννη, προσέθετο ὁ Βελασκῆς. Ἦδη ἐγὼ πολλὰ ἐκέρδισα, τυχὼν ἐν σοί, ἀντὶ δούλου, φίλου ἅμα καὶ ἀριστοτέγγου.

— ὦ! Πάντοτε θὰ εἶμαι δούλος σου, ἐφώνησεν ὁ Ἰωάννης Παρέχας, θερμῶς δακρυρροῶν. Naί, πάντοτε θέλω νὰ εἶμαι δούλός σου.

Καὶ ἐνεστερνίζετο τὰ γόνατα τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Ροῦβενς, κατανευγμένος, ἀπέθηκε τὸν τε χρωστῆρα καὶ τὸ πυξίον, ἀνταλάτων εἰς τὴν ἐπιούσαν τὴν ὑπὸ τοῦ Βελασκῆς αἰτηθεῖσαν χάριν.

Αἱ δύο συνοδεῖται ἀπῆλθον μετ' ὀλίγον.

Τῇ ἐπαύριον ἦλθεν ὁ Ροῦβενς, κατὰ τὰ ὑπεσχημένα, ἐξωγράφησεν ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ ἀφῆκε ἰχνογράφημά τι. Ὁ Παρέχας, φορῶν ἤδη ἐλευθέρου φορέματα, ὑπῆρέτησεν αὐτῷ, ὁ δὲ Ροῦβενς δὲν ἀνεχώρησε πρὶν ἢ αὐτὸς ἀσπασθῆ τὸν νέον ἐκείνον συνάδελφον, ὅστις ἐφαίνετο λατρεύων καὶ σεβόμενος αὐτόν.

Καὶ νῦν ἴσως, ὦ ἀναγνώστα, θέλεις ἀκούσει εὐχαρίστως καὶ λέξεις τινὰς περὶ τοῦ βίου τοῦ καλλιτέγγου Ἰωάννου Παρέχα. Ὁ Παρέχας οὐδέποτε ἐπελήσθη τῶν πρὸς αὐτόν τοῦ Βελασκῆς εὐεργετημάτων, οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ. Τὸν κύριόν του πανταχόσε συνώδευεν, ἐν δὲ Ῥώμῃ τὸν τε Βελασκῆς καὶ τὸν Ἰωάννην αὐθημερὸν ὑπεδέξατο ἢ ἀκαδημία τοῦ Ἁγίου Λουκά, ἧς μέλη ὑπῆρχον τότε ὁ τε Δομινικῖνος καὶ ὁ Γουῖδος καὶ ὁ Πέτρος Κορτόνης καὶ ὁ Πουσσίνος καὶ ὁ Σανδραέρτης καὶ ὁ Γουερκῖνος καὶ πολλοὶ ἕτεροι μεγάλων μοι ἄνδρες.

Ὅτε ὁ Βελασκῆς ἀπεβίωσεν ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1660, νοσήσας λοιμώδη τινὰ νόσον, ὁ Ἰωάννης Παρέχας, χωρισθεὶς ἀπὸ τοῦ φερέτρου τοῦ φίλου του, προσεκολλήθη τῇ χήρᾳ αὐτοῦ, ἐπιμελούμενος καὶ διακονῶν αὐτῇ. Ἄλλ' εἶδε θνήσκουσιν καὶ αὐτήν, ἐκ τῆς αὐτῆς νόσου καὶ τότε ἐπορεύθη πρὸς τοῦ κυρίου του τὴν θυγατέρα, συζευχθεῖσαν μικρὸν πρότερον τῷ ῥωπογράφῳ Μαρτινῆς Δελμάτσῳ.

— Σινιόρα, εἶπεν ὁ Παρέχας τῇ θυγατρὶ τοῦ Βελασκῆς, σὲ μόνην ἔχω πλέον. Δέξαι με ὑπὸ τὴν ἐκείνην σου, ἐὰν θέλῃς νὰ μὴ ἀποθάνω.

— Εἰσελθε, εἶσαι οἰκεῖος, εἶπεν ὁ Μαρτινῆς.

Καὶ ὁ Ἰωάννης προσεκολλήθη αὐτῷ ἐκ ψυχῆς, σώσας καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Διότι, τῷ 1670, εὐπατρίδης τις τῶν ἐν Μαδρίτῃ, θυμωθεὶς διὰ τὴν σατυρικὴν εἰκόνα τοῦ Μαρτινῆς, ἔτι καὶ νῦν ἀνακειμένην ἐν τῷ μεγάρῳ Ἀραγγοῦζ, ἔταξέ του δολοφόνον, ἵνα φονεύσῃ τὸν ζωγράφον. Κατὰ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακούργου, ὁ Ἰωάννης Παρέχας, πάντοτε συνοδεύων ἐκείνον, ᾧ εἶχε παραδοθῆ, ἀντετάχθη πρὸς τὸ ἐγχειρίδιον, διετρήθη καὶ ἀπέθανε. Ἐν τῷ ἐν Μαδρίτῃ μουσεῖῳ ἀνάκεινται πλεῖστα θαυμάσιαι εἰκόνες τοῦ μιγάδος καλλιτέγγου, ἐκεῖνο δὲ τὸ τμήμα τοῦ ἐν Παρισίοις ἀπεράντου μουσείου, τὸ καλούμενον ἰσπανικὸν μουσεῖον, ἐπλουτίσθη διὰ δύο εἰκόνων τοῦ Ἰωάννου Παρέχα. Ἡ μὲν παρίστησι τὰς Ἀγίας γυναικάς παρὰ τὸν τάφον τοῦ Σωτήρος, ἡ δὲ τὸν περίφημον ἐκείνον Ἐνταφιασμόν, τὸ φῶς ἰδόντα ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Ροῦβενς.

Ἐν τῷ μεγάρῳ Ἀραγγοῦζ ἀνάκειται ἡ Κλησὶς τοῦ ἁγίου Μαθαίου, κοινῇ χαρακτηρισζομένη ὡς τὸ ἀριστον τῶν ἔργων τοῦ Ἰωάννου Παρέχα.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΓΚΩΜΑ.

ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΑΣ.

Ἐπάρχουσι σελίδες ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ἀφιερωμέναι εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐνδόξων πράξεων τῶν μεγάλων τῆς ἀνθρωπότητος εὐερ-

γρετῶν. Ἡ νέα Ἑλλάς μετ' ἐγκωμίων θ' ἀναγράψῃ ἐν ταῖς σελίδι ταύταις τὸ ὄνομα τοῦ Λέοντος Γαμβέττα. Ὁ Γαμβέττας ἠγάπησε τὴν Ἑλλάδα ὡς τὴν ἰδίαν πατρίδα.

Ἐγεννήθη ἐν Καχόρῃ τὴν 30 ὁκτωβρίου 1838, καὶ εἰσῆχθη εἰς τὸ λύκειον αὐτῆς· μετὰ τὸ πέρασ τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν του μετέβη εἰς Παρισίους ὅπως σπουδᾶσθαι τὰ νομικά. Τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας ζωηρῶς ἀνεπτυγμένον ἐν τῇ φλογερᾷ αὐτοῦ καρδίᾳ ἀνεπτύχθη ἔτι μᾶλλον ἐν τῷ μικρῷ καφφενείῳ τοῦ Προκοπίου, τῷ ἱστορικῷ τούτῳ καφφενείῳ τοῦ ὁποίου ἦσαν πελάται ὁ Βολταῖρος, ὁ δ' Ἀλαμπέρ, ὁ Διδερῶ, οἱ δύο Κρεμπιγῶν καὶ ὁ Ρουσσῶ, τὰ ἐνδόξα ἐκεῖνα τέκνα τοῦ 1789. Ἐνθυμοῦνται τὸν ζωηρὸν, ἀλλ' ἰσχυρὸν καὶ πενιχρὰ ἐνδεδυμένον Γαμβέτταν ἀναγινώσκοντα καθ' ἐκάστην ἐσπέραν διὰ τῆς ἡχηροτάτης φωνῆς του τὸν λόγον ἀπαγγελθέντα ὑφ' ἑνὸς τῶν τριῶν καὶ εἴκοσι βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὡς τοῦ Ἰουλίου Φάβρου, ἡ τοῦ Ἐρνέστου Πικάρδου, σχολιάζοντα αὐτὸν καὶ ζωηρῶς συζητοῦντα. Σιωπηλοὶ ἤκροῦντο αὐτοῦ οἱ φίλοι του καὶ μολονότι ἦτο ὁρμητικώτατον τὸ ρεῦμα τοῦ λόγου τοῦ Γαμβέττα, ὁσάκις παρατήρησις τις ἔμφρων διέφευγεν ἐκ τῶν χειλέων τῶν ἀντιπάλων του, μετὰ προσοχῆς ἡκροᾶτο καὶ ἀπεδέχετο αὐτήν καὶ ἐνετύπου ἐν τῇ διανοίᾳ του. Πολλῶς τεταραγμένος ὁ διευθυντῆς τοῦ καφφενείου ἐπλησίαζεν αὐτόν καὶ τῷ ἐλεγέ τι εἰς τὸ οὖς, ἀναμνηστικῶν αὐτῷ τὸ τρομερὸν τοῦ Πιέτρη ὄνομα· ἀλλ' ὁ Γαμβέττας ἀνύψου τοὺς ὤμους του καὶ ἐχαμήλωνεν ὀλίγον τὴν φωνήν του, ἀλλ' ἀκολούθως καὶ πάλιν ὑψοῦτο ἡ βροντώδης φωνὴ ὁσάκις ὁ εἰς ἀστράπτων ὀφθαλμός του συνήντα ζωηρὰν τινα φράσιν.

Εἶναι μονόφθαλμος ὁ Γαμβέττας· τὸ περὶ τῆς ἐξορύξεως τοῦ ὀφθαλμοῦ του ἀνέκδοτον στερεῖται ὑποστάσεως. Ὁ Γαμβέττας ὀκταετῆς ἀπώλεσε τὸν ὀφθαλμόν του καθ' ἣν στιγμὴν ὑπὸ παιδικῆς ὁρμώμενος περιεργείας περιεργάζετο τὴν ἐργασίαν γείτονος μαχαιροποιοῦ. Ἡμέραν τινα κατόπιν ὠράθη ἔχων δύο ὀφθαλμούς· ἀλλ' ὁ ἕτερος ἦτο νεκρός. Ὁ περίφημος ὀφθαλμολόγος Φιενζάλ ἀντικατέστησε τὸν τυφλὸν ὀφθαλμὸν δι' ὑελίνου.

Περὶ τῆς εὐγλωττίας τοῦ Γαμβέττα, ἣν ἀνεπίστευσεν κατὰ τὴν νεανικὴν ἄσσημον ἔτι τοῦ βίου του περιόδον, ὁμιλῶν ἰταλὸς τις αὐτοῦ βιογράφος ἀποφαίνεται οὕτω παραβάλλον αὐτόν πρὸς τοὺς συγχρόνους του ρήτορας.

« Ὁ μὲν Ἰούλιος Φάβρος ὁρμητικὸς καὶ πλήρης θερμότητος δὲν προέβαιεν ἀρκούντως, ὁ δὲ Πελλετὰν ὠμίλει μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ὁ Ἰούλιος Σίμων ὡς καθηγητῆς, ὁ Πικάρ ὡς εὐφυῆς, ὁ Θιέρσος ὡς κοινοβουλευτικὸς, ὁ δὲ Γαμβέττας ἦτο ἀθλητῆς· περιεφρόνει ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς ρητορικῆς διδασκόμενα σχήματα, ἐχειρονόμει δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ, ἐγρονθοκοπεῖ ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του εἴτε βιβλίον, εἴτε πῖλον, εἴτε βῆμα· ἐξηκόντιζε τὴν φωνὴν διὰ παραδοξωτάτων ἀνηχησέων, μετέπιπτεν ἀμοιβαίως ἀπὸ τοῦ βροντώδους εἰς τὸ χαμηλόν· κωφὸς τις θὰ τὸν ἐξελάμβανεν ὡς παράφρονα, ἀλλ' ὁ ἀκούσας αὐτόν δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν λησμονήσῃ· ἡ εὐγλωττία του περιεῖχεν ἅπασαν τὴν ἐνέργειαν, τὸ πῦρ, τὸ θάρρος τῆς νεότητος· οὐδέποτε ἐζήτει ἀπορῶν λέξεων· τοιαύτας εἴλκυεν ὡς ἐτύγγαν· πᾶσα φράσις του, πλουσία ἐκ χρωματισμῶν καὶ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων παρίστα τὴν μεσημβρίαν ὅπου ἐγεννήθη· τὸ δροσερὸν, ζωηρὸν, ἐμφυχον αὐτοῦ ὕψος πολλῶς μετῴρητο εἰς θαυμαστὴν ὕψος αἰσθήματος καὶ κάλλους.»

Λαθὼν τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα ἐνεγράφη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν δικηγόρων τῶν Παρισίων καὶ προσελήφθη ἀκολούθως γραμματεὺς παρὰ τῷ Κρεμιέ, παρ' ᾧ ἐξησχῆθη σπουδαίως εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Ταχέως ἐκτῆσατο τὸ ὄνομα καλοῦ δικηγόρου· τὸ βῆμα τοῦ δικαστηρίου ἀντήχει διὰ τῆς ἰσχυρᾶς φωνῆς ὅταν ὠμίλει, διότι δὲν ὠμίλει συχνά. Ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησε τὸ 1862 κατὰ τὴν δίκην τῶν 54 ὑπῆρξεν ἐν τῶν ἀριστοουργημάτων αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀληθὴς αὐτοῦ θρίαμβος ἤρξατο μετὰ ὀλίγα ἔτη· εἰς σημεῖον δὲ τούτου ἐφθασε διὰ τοῦ εὐγλωττοτάτου λόγου, ὃν ἐξεφώνησε κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ 1868. Ἡ ὑπόθεσις δὲν ἦτο σπουδαία· προῦκειτο περὶ ἀπλῆς κατηγορίας ἀνομιᾶς ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν θυμάτων τῆς 2 δεκεμβρίου.

ὁ Γαμβέττας περιέβαλεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν πολι-
τικὴν σπουδαιότητα καὶ ἐξήνεγκε τὸ σφοδρὸν κα-
τηγορητήριον κατὰ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας.
Μετὰ δύο μῆνας ἐξελέγτο βουλευτὴς Παρι-
σίων καὶ Μασσαλίας. Ἐκτοτε ἤρξατο τῆς αφο-
δράς κατὰ τῆς αὐτοκρατορίας πάλιν περιελαύ-
νων τὴν πρὸς τὴν δημοκρατίαν ἀγούσαν· ἀνε-
χόμεθα ὑμᾶς καὶ τὸ συνταγματικὸν ὑμῶν πολι-

ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΤΑΣ.

τευμα—ἔλεγεν ἡμέραν τινα κατερχόμενος ἐκ τοῦ
βουλευτικοῦ ἀσθμαίνων καὶ μετ' ἀτμηλέτητον κό-
μην ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ὀλιβιέρον—ἀνεχόμε-
θα ὑμᾶς καὶ τὸ συνταγματικὸν ὑμῶν πολιτεύμα,
ὡς γέφυραν, ἣτις θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ πρὸς τὴν δη-
μοκρατίαν καὶ οὐδὲν πλέον.» Εἰς ἀμερόληπτος
τοῦ Γαμβέττα βιογράφος τὴν περίοδον ταύτην
τοῦ βίου του ἐπικρίνων ἐκφέρει τὰς ἐπομένας
κρίσεις. «Βεβαίως αἱ παρ' αὐτοῦ διατυπωθεῖσαι
γνώμαι δὲν εἶναι πάντοτε συμπεράσματα γαλη-
νιαίας κρίσεως καὶ αἵματος ψυχροῦ· ἄνθρωπος
περιερχόμενος ἀπὸ ἐνὸς ὀμίλου εἰς ἕτερον ἐλκύνει
τὰς ψήφους τῶν συμπολιτῶν του, προσλαμβάνει
τὰς ιδιότητας καὶ τοὺς τρόπους τῶν τῆς ἀγορᾶς

ρητόρων. Ὁ Γαμβέττας δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαλλα-
γῇ τῆς ὀλεθρίας ταύτης ἐπιρρείας· ἅμα ἐφθάνεν
εἰς τὴν ἐκλογικὴν του περιφέρειαν ὑπισχνεῖτο
πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς μείζονας ὠφελείας καὶ προ-
νόμια, πλείονα ἐλευθερίαν καὶ μείζονας μισθούς·
ἀλλὰ τοῦτο ρητέον ὑπὲρ τοῦ Γαμβέττα ὅτι, εἰ
καὶ ὑπέσχετό ποτε νὰ προσφέρῃ πρῶτας καὶ ἐ-
σπέρας πρὸς ἕκαστον γάλλον ἠρτυμένον καπό-
νιον καὶ φιάλην οἴνου τοῦ Πομέρῶ, ἀφ' ἧς ἡ δημο-
κρατία ἱδρύεται, δὲν ὑπεσχέθη τοιαῦτα, ὅταν
δὲν ἠδύνατο εὐσυνειδότης καὶ νὰ τὰ πραγματώσῃ.

Πραγματικῶς ὁ Γαμβέττας ὅπως ὑποστηρίξη
τὰς ιδέας του καὶ ἀποκτήσῃ θιασώτας ὀλίγον ἐ-
φείδετο τῆς ἀξιοπρεπείας του καὶ ὁμοίωζε πρὸς
τοὺς δημαγωγούς ἐκείνους ὅτινες τὰ πάντα
πράττουσιν ὑπὲρ τῆς ὑπεριτυχέσεως τῶν σκοπῶν
των· καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἦτο τοιοῦτος φωνάζων, γε-
λῶν, τρέχων καὶ πηδῶν, χειρονομῶν ἀτάκτως
καὶ πολλάκις οἱ φίλοι του τὸν εἴλκυον ἐκ τῶν
κρυσπέδων ἵνα κατέλθῃ τοῦ βήματος, οἱ δὲ ἐν
τοῖς ἀκροατηρίοις πολῖται ἐπανελάμβανον· «εἶναι
ἐντελῶς ἑστέρημένος σπουδαιότητος, δὲν εἶναι
σοβαρὸς ἄνθρωπος.»

Ἄλλ' ὁ Γαμβέττας τοῦ 1870 εἶναι ὅπως διά-
φορος· ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ μετεβλήθη, σοβαρότης
ἀντικατέστησε τὴν πρότερον ἀστασίαν καὶ τὸ
ἀτμηλέτητον τῆς ἐνδυμασίας διεδέχθη κομψὴ καὶ
ἐπιμεμελημένη. Προσεκλήθη νὰ ἀναλάβῃ ὑψη-
λότερα καθήκοντα· τὴν 5 Ἀπριλίου ἐξεφώνησε
τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον λόγον ἀπὸ τοῦ βουλευτι-
κοῦ βήματος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ διάστημα δημο-
σιογράφος Αἰμίλιος Γιραρδίνος εἶπε περὶ τοῦ
Γαμβέττα «ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μιραβῶ τὸ
γαλλικὸν βῆμα δὲν εἶχεν ἀντηγήσει ἐκ τοιαύτης
εὐγλωττίας.» Ὁ Γαμβέττας ἤχησεν ἐπὶ τῆς
ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ φέρεται εἰς
ἐκάστην σελίδα τῆς ἱστορίας αὐτῆς· ὡς πολιτι-
κὸς ὁ Γαμβέττας διεκρίθη κατὰ τὴν κρίσιμον
ταύτην ἐποχὴν παρασχὼν ἄριστον παράδειγμα
ἐνθουσιῶντος καὶ ἀφωτισμένου πατριώτου. Ἡ
φωνὴ αὐτοῦ δὲν ἐθαυμάζετο πλέον ὡς ἡχηρὰ
ἀλλ' ἀντήχει μέχρι τῶν μοχαιτάτων τῆς καρ-
δίας ἐκάστου πολίτου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς
πολιορκίας τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν

ἐξελέγη ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ὅταν ἡ
κυβέρνησις τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης ἀνεχώρη-
σεν εἰς Τουλῶνα ἔδωκεν αὐτῷ ἐκτεταμένην ἐξου-
σίαν. Ὁ Γαμβέττας εἰργάσθη μετ' ἀπαραμίλλου
ἀρροσιώσεως· οὐδένος ἐφείδετο κόπου, ἀλλὰ πι-
σματωδῶς ἀντέτεχεν εἰς οἰανδήποτε θυσίαν, φρο-
νῶν ὅτι ἔπρεπεν ἡ Γαλλία νὰ ἀντιστῇ μέχρις
τῆς ἐξαντλήσεως τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵ-
ματός της. Τὴν πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην ἐτεκ-
μηρίωσαν ἐκλέξαντες αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τὴν
8 Φεβρουαρίου 1871 ἐξ διαμερίσματα, ἀλλ' αὐ-
τὸς χάριν ἀβροφροσύνης ἀπέδεξατο τὴν ἐκλογὴν
τῆς Ἀλσατίας, μετὰ τὴν ὑπογραφήν ὅμως τῆς
εἰρήνης ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ.

Τότε ἱδρύσε τὴν ἀξιόλογον ἐφημερίδα «ἡ Γαλ-
λικὴ Δημοκρατία» ἣτις συνετέλεσε τὰ μέγιστα
εἰς τὴν παγίωσιν τῆς Δημοκρατίας· διευθυντὴς
αὐτῆς ἦτο ὁ Γαμβέττας, ἀρχιτυπῆκτος δὲ ὁ
Σπούλλερ· ὁ Ράγκ καὶ ὁ Ἀλλαιν Γαρζὲ συνέ-
τασσον τὰ κύρια ἄρθρα, ὁ Σαλλαμὲλ Λακούρ καὶ
ὁ Προύστ τὰ ἐξωτερικὰ καὶ ὁ Φλοκὲ τὰ διάφο-
ρα. Ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ 1871 παρεκάθησεν
εἰς τὸ ἀριστερὸν κέντρον, καὶ ὑπερήσπισε θερ-
μῶς τὸν Θιέρσον. Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 20 Φε-
βρουαρίου 1877 ἐξελέγη βουλευτὴς τοῦ Σηκουάνα
διὰ 11,589 ψήφων. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς 16
Μαΐου εὔρεν ἐν αὐτῷ τὸν φοβερώτερον ἐχθρὸν,
καταδιώξαν καὶ καταδικάσαν αὐτὸν διὰ τὸν λό-
γον, ὃν ἐξεφώνησεν ἐν Λίλλη. Ἄλλ' αἱ κατα-
διώξεις αὐταὶ ἀντὶ νὰ καταστρέψωσιν, ἀνεδείξαν
τοῦναντίον αὐτὸν ἐνδοξὸν ἀρχηγὸν τῆς δημο-
κρατικῆς γνώμης. Ὡς τοιοῦτος κατώρθωσε νὰ
παγιωθῇ ἡ δημοκρατία, ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ὑ-
πουργικῇ κρίσει μικροῦ δεῖν προσεκαλείτο νὰ
σχηματίσῃ ὑπουργεῖον. Ἦδη διαπρέπει ὡς πρόε-
δρος τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς.

Ὡς πολιτικὸς κρινόμενος ὁ Γαμβέττας δὲν ὑ-
πῆρξεν ἐλεύθερος σφαλμάτων· ἀλλ' ἀνεδείχθη
πάντοτε ἀνώτερος τῶν συνήθων πολιτικῶν ἀν-
δρῶν. Ἄν ἡ ἐξουσία ἦν διεχειρίσατο ὁ Γαμβέ-
ττας ἀνατίθετο εἰς σκληρὸν ἀριόκρητὸν τινα, πολ-
λαὶ κεφαλαὶ ἤθελον ἀδίκως ἀποκοπῆ καὶ πολλὰ
χρήματα μάτην σπαταληθῶσι. Ἄλλ' ὁ Γαμβέ-
ττας ἀνώτερος πάντοτε τῶν περιστάσεων τιμῶς

διεχειρίσατο εκατομμύρια χρημάτων και πολλά συνεχώρησε σφάλματα των εχθρών του.

Ὡς φιλέλλην ὁ Γαμβέττας ἐπεσπάσατο τὴν εὐγνωμοσύνην ὀλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἠγάπησε τὸν εὐγενῆ καὶ φιλελεύθερον ἄνδρα, ὅπως ἠγάπησε τοὺς μεγάλους σωτῆράς του.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ.

Βεβαίως οἱ ἐπισταμένως ἀναγνώσαντες τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» καταχωρηθεῖσαν ἐκ μεταφράσεως πραγματείας περὶ τῶν δορυφόρων τοῦ Ἄρεως καὶ οἱ ἔχοντές πως ἀνεπτυγμένον τὸν νοῦν αὐτῶν δικαιоῦνται νὰ ἐρωτήσωσιν ἑαυτούς, καὶ τί ἐστὶν ὁ Ἄρης οὗτος; Ἄρα γέ ἀπλοῦν ἀπλούστατον σημεῖον, ἐλάχιστος κόκκος τοῦ οὐρανοῦ χρυσοῦ κοκοροῦτο, τυχαίως ἐρριμμένος ἐντὸς τοῦ ὑπεράνω ἡμῶν ἐκτεινομένου ἀνευ ἀκτῶν ἄχανοῦς ὠκεανοῦ, ἢ σώμα ὑπεῖκον τοῖς τῆς φύσεως νόμοις, σώμα ἀνάλογόν πως πρὸς τὴν ἡμετέραν Γῆν, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοικοῦμεν; καὶ ἂν τοιοῦτόν ἐστὶν, ὁποῖος λοιπὸν ὁ Ἄρης ὡς πρὸς τὴν φυσικὴν καὶ μετεωρολογικὴν αὐτοῦ σύστασιν; ὁποῖαν ὄψιν παρέχει τῷ παρατηρητῇ διὰ τοῦ τηλεσκοπέου παρατηρούμενος; ἔχει ἄρα γέ τι τὸ ὁμοιάζον τῇ ἡμετέρᾳ σφαίρᾳ; ἔχει ἄρα γέ καὶ αὐτὸς τὰ ὄρη, τὰς κοιλάδας, τὰς θαλάσσας, τοὺς παταμούς, τὴν ἀτμόσφαιραν αὐτοῦ;

Ἡ οὐρανία ἐπιστήμη διὰ τῶν ἀτρυτῶν αὐτῆς κόπων καὶ διὰ τῶν πελωρίων αὐτῆς ὀργάνων κατώρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ παρατηρήσῃ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως τοιαύτην φυσικὴν καὶ μετεωρολογικὴν σύστασιν, ὁποία ἐστὶν ἢ τῆς ἡμετέρας γῆνῆς κατοικίας νὰ προσδιορίσῃ καὶ νὰ ὀνοματολογήσῃ τὰς τε ξηρὰς καὶ τὰς θαλάσσας αὐτοῦ καὶ νὰ παρατηρῇ καὶ νὰ σπουδάξῃ ἐπὶ χαρτῶν τὴν ἀρειογραφίαν τοῦ Ἄρεως σχεδὸν ἐπίσης ὅπως καὶ τὴν γεωγραφίαν τῆς ἡμετέρας Γῆς. Ὁ-

ποῖα τὰ κατορθώματα τῆς οὐρανίας ἐπιστήμης, ὁποῖαι αἱ ἀνακαλύψεις αὐτῆς!

Ἐπειδὴ ὁμως ἡμεῖς δὲν ἐπιμεθεῖς δυστυχῶς οὔτε ἀστρονομῖσκοι, ἔνεκα τούτου καταρεύομεν καὶ πάλιν πρὸς τὴν Δημόδη Ἀστρονομίαν τοῦ Καμίλ Φλαμμαριῶν ἐκ τῆς ὁποίας ἀποσπῶμεν ἐνθεν κάκει· εν

ὡς φιλόνης μέλισσά τις
τῇ ὁποία μόνον μέλει
νὰ συνάζῃ ἀπὸ τ' ἄνθη
ὅπ' εὐρίσχει γλυκὸ μέλι.

τὰ ἐξῆς, ἀφρῶντα τὴν τε φυσικὴν καὶ μετεωρολογικὴν σύστασιν τοῦ Ἄρεως.

« Τὸ πρῶτον ζήτημα, τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται εἰς τὴν ἡμετέραν διάνοιαν, ὅταν παρατηρῶμεν τὸν ἀρειογραφικὸν χάρτην τοῦ Ἄρεως, ἐστὶ τὸ γινῶναι, ἂν αἱ μέλαινα κηλίδες, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν θαλάσσας, εἰσὶ καὶ πράγματι τοιαῦται. Δὲν ἐστὶ δυνατὸν νὰ ὦμεν εἰσέτι σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν Ἄρην ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἀπάτης, ἀναλόγου πρὸς ἐκείνην, ἐν τῇ ὁποία εὐρισκόμεθα μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρόντος αἰῶνος σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν Σελήνην;

Ὅτι μὲν αἱ κηλίδες ἐκεῖναι δύνανται νὰ ὦσι θαλάσσαι, τοῦτο δὲν ἐστὶν ἀμφίβολον, διότι τὸ ὕδωρ ἀντὶ ν' ἀντανακλᾷ τὸ φῶς, ὅπως ἡ στερεὰ γῆ, ἀπορροφᾷ αὐτό.

Πλὴν ὁμως καὶ σκοτεινοὶ χρωματισμοί, καθαρῶς μεταλλικοί, ἢ πεδιάδες, κεκαλυμμένοι ὑπὸ φυτικῷ τάπητος τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα δύνανται νὰ παράγωσι, ὅπως συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς Σελήνης, ἐνθα διὰ τῆς ἀκριβοῦς παρατηρήσεως ἀπεκαλύφθη ἔδαφος ξηρὸν καὶ ἀνώμαλον ἐπὶ τῶν εὐρυσταδίων λευκοφαίων ἐκτάσεων, τὰς ὁποίας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐξελάμβανον ὡς ἀληθεῖς θαλάσσας. Ἡ ὀνομασία θαλάσσαι ἢ δοθεῖσα τοῖς σκοτεινοῖς μέρεσι τῆς σφαίρας τοῦ Ἄρεως δύναται νὰ ὑφίσταται ὡς ἐκ τῆς ὁμοιοαληθείας αὐτῶν καὶ ἂν δὲν ὦσιν ἀληθεῖς τοιαῦται. Ἐὰν ὁμως ἐν τούτοις ἀπεδεικνύετο, ὅτι ὑπάρχει πραγματικὴ ὀπτική ἀπάτη, ἢ ἠθέλομεν ἔχειν μέγα ἄδικον παραδεχόμενοι τὴν ἀρειογραφίαν τοῦ Ἄρεως· προτιμότερον δ' ἤβλεν εἶσθαι νὰ ἐκλέξωμεν ἔκφρασιν, μὴ προδικάζουσαν οὐδὲως τὸ ζήτημα. Πα-

ρακατιῶν ὅμως θέλομεν μαθεῖν, ὅτι καίτοι δὲν ἐστὶν εἰσέτι ἀπολύτως βέβαιον, ὅτι αἱ κηλίδες ἐκεῖναι εἰσὶν θάλασσαι, ἀνάλογοι πρὸς τὰς τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἢ ὑπόθεσις ὁμως αὕτη ἐστὶ πιθανωτάτη.

Ὅντως ἡ ὑπαρξὶς ἀτμοσφαιρας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως ἐστὶν ἤδη καθαρῶς ἀποδεδειγμένη· τοῦτο δ' ἀπεδείχθη ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἐκ τῆς ἐξῆς παρατηρήσεως, ὅτι δηλαδὴ ὁ δίσκος τοῦ πλανήτου Ἄρεως ἐστὶ φαεινότερος πρὸς τὴν περιφέρειαν παρά κατὰ τὸ κέντρον, καὶ ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἀντανακλώμενον φῶς αὐξάνει προβάδην ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν. Ἡ φυσικωτέρα ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου ἐστὶν ἢ ἀποδίδουσα αὐτὸ τῇ ἀτμοσφαιρικῇ ἀπορροφῇ, αὐξανούσῃ κατ' εὐθὺν λόγον τῆς ὑφισταμένης πυκνότητος, οὐσης, ἐπομένως, κατ' ἐλάχιστον μὲν ὄρον ἐν τῷ κέντρῳ, κατὰ μέγιστον δὲ πρὸς τὴν περιφέρειαν. Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τῆς ἐπομένης παρατηρήσεως, ὅτι δηλαδὴ αἱ κηλίδες ἀπολλαύουσι τὴν καθαρότητα αὐτῶν καθόσον ἢ περὶ ἑαυτὸν περιστροφῇ τοῦ πλανήτου φέροι αὐτὰς πέραν τοῦ κέντρου, πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ δίσκου καὶ ἐξαφανίζονται, ὅταν φθάσωσιν ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ μεσημβρινοῦ εἰς ἀπόστασιν 50—60 μοιρῶν, αὐξομειουμένων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἀναλόγως τῆς διαφανείας τοῦ Ἄρεως· ἐνῶ τὸ φαινόμενον τοῦτο οὐδὲως παρουσιάζεται ἐπὶ τῆς Σελήνης. Ἐτέρα ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀτμοσφαιρας ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἐστὶν ἢ ὑπαρξὶς λευκῶν κηλίδων, παρατηρουμένων περὶ τοὺς πόλους αὐτοῦ, ἐκτεινομένων κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ σμικρυνόμενων κατονικῶς κατὰ τὸ θέρος. Αἱ μεταβληταὶ αὗται κηλίδες βεβαίως εἰσὶν ἀποτέλεσμα ἀτμοσφαιρικῆς συμπυκνώσεως, προσερχομένης εἴτε ἐκ χιόνος, εἴτε ἐκ νεφῶν.

Προβαίνοντες ἐτι περαιτέρω δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ ἀερώδης οὗτος πέπλος πιθανὸν νὰ μὴ ᾖ συντεθειμένος ἐξ ἀέρος, ὁμοίου τῷ ὑφ' ἡμῶν ἀναπνεομένῳ· τὰ ἀπορροφητικὰ ἐκεῖνα ὑγρά, ἐκ τῶν ὁποίων πληροῦνται αἱ λεκάναι τῶν ἀρειῶν θαλασσῶν πιθανὸν νὰ μὴ ὦσι ἀκριβῶς ὕδωρ ἢ χιὼν ἐκεῖνη πιθανὸν νὰ ᾖ καθίζημα χη-

μικόν, ἐπομένως ὅλως διαφόρου φύσεως τῆς ἡμετέρας χιόνος. Ἡ ἐν τῷ ἀρείῳ ὅμως φάσματι δεικνυομένη ἀνάλυσις τοῦ ἀρειοῦ φωτός, ἐξετασθέντος ὑπὸ τοῦ Χούγγενς, τοῦ Βοζέλ καὶ τοῦ Σεκχῆ, αἴρει σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου τὰς τελευταίας ταύτας ὁμοφιβολίας, διότι ἐκ τῶν διαφόρων ἐκείνων παρατηρήσεων ἀπεδείχθη, ὅτι καὶ ὁ Ἄρης ἐστὶ πεπρωκισμένος δι' ἀτμοσφαιρας, μὴ διαφερούσης, φαίνεται, χημικῶς τῆς ἡμετέρας, οὐσης δ' ἰδίᾳ πεπληρωμένης ὑδρατμῶν. Καὶ ἐστὶ μὲν ἀληθές, ὅτι δὲν γινώσκομεν τὴν πυκνότητά τῆς ἀτμοσφαιρας ταύτης, ὅπως τὴν τῆς Ἀφροδίτης, ἐσμὲν ὁμως καλῶς πεπεισμένοι, ὅτι ὑπάρχει καὶ ὅτι ὁμοιάζει ἐκείνη, τὴν ὁποῖαν ἀναπνεόμεν.

Οὕτω κατὰ τὰς ὁμοφώνους μαρτυρίας, αἱ θάλασσαι, τὰ νέφη, καὶ οἱ πολικοὶ πάγοι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως εἰσὶν ἀνάλογοι πρὸς τοὺς ἡμετέρους, ἢ δὲ σπουδῆ τῆς ἀρειογραφίας δύναται νὰ γίνῃ ὅπως καὶ ἡ τῆς ἡμετέρας Γῆς. Οὐχ ἤττον ὁμως δὲν πρέπει ἐσπευσμένως νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἀπόλυτος ὁμοιότης ὑφίσταται μεταξὺ τῆς φυσιογραφίας καὶ τῆς μετεωρολογίας τῶν δύο πλανητῶν, καθότι ὁ Ἄρης παρουσιάζει ἱκανὰς χαρακτηριστικὰς ἀνομοιότητας· οὕτως ἐνῶ ἢ ἡμετέρα σφαῖρά ἐστὶ κεκαλυμμένη ἐξ ὑδάτων, τὰ τρία τέταρτα τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς κατεχόντων, αἱ δ' εὐρύχωροι αὐτῆς ἡπειροὶ εἰσὶν, οὕτως εἰπεῖν, νῆσοι, ἀπεναντίας ἢ διανομῇ τῆς τε ξηρᾶς καὶ τῶν θαλασσῶν ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἐστὶ ὁμοιοτέρα, ἢ μᾶλλον αἱ γαῖαι αὐτοῦ μεγαλητέραν ἔκτασιν κατέχουσι τῶν θαλασσῶν, αἵτινες εἰσὶν ἀληθῶς μεσόγειοι, λίμναι ἐσωτερικαί, ἢ στενοὶ πορθμοὶ, οἵτινες ἀναμιμνήσκουσιν ἡμῖν τὸν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Γῆς πορθμὸν τῆς Μάγχης καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ὅθεν ἐκ τῆς συγκρίσεως τούτων εὐρίσκομεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ὑπάρχει φυσιογραφικὸν σύμπλεγμα ὅλως διάφορον τοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς.

Ἐτερον φαινόμενον ἐπίσης ἄξιον προσοχῆς ἐστὶ καὶ τὸ ἐξῆς: ὅτι δηλαδὴ αἱ τοῦ Ἄρεως θάλασσαι παρέχουσιν ἀξιοσημειώτους διαφορὰς ὡς πρὸς τὴν φωτεινὴν αὐτῶν ἔντασιν, διότι παρατηρεῖται, ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν αὐταὶ εἰσι μᾶλλον βαθυχρωμάτιστοι κατὰ τὸν ἰσημερινὸν παρά

κατά τὰ μεγαλύτερα πλάτη· ἀφ' ἐτέρου δέ τινες ἐξ αὐτῶν εἰσιν ἰδίᾳ σκοτειναί, ὡς παραδείγματος χάριν, ἡ θάλασσα τοῦ Μαράλδη, ὁ κόλπος τοῦ Καίτσερ, ἡ θάλασσα τοῦ Λόκχερ, ἡ θάλασσα τοῦ Σαμπλιέ (*). Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀρχαίων σχεδιογραφημάτων τοῦ Ἄρεως δεικνύται, ὅτι ἡ φωτεινὴ αὐτῶν ἐντάσις ἐστὶν ὁμοίᾳ τῇ πρὸ 50 ἢ 100 ἐτῶν ἐντάσει, ἐπιβεβαιώνεται, ὅτι ἡ κατά βαθμοὺς ὑπάρχουσα φωτεινὴ αὐτῶν ἐντάσις ἐστὶ πραγματικὴ. Τίνος λοιπὸν αἰτίας ν' ἀποδώσωμεν τὸ φαινόμενον τοῦτο; Ἡ ἀπλουστερία τῶν ἐξηγήσεων ἐστὶ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ διαφορὰ τῶν χρωματισμῶν τούτων προέρχεται ἐκ τῆς ἀξιομειώσεως τοῦ βάρους τῶν θαλασσῶν. Οὕτως αἱ μὲν διευκρίνισαι θάλασσαι τοῦ Ἄρεως εἰσιν ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι μέτρων τινῶν βάθος, αἱ δὲ λευκοφαίαι εἰσιν αἱ βαθύτεραι, καὶ αἱ μέλαιναί εἰσιν αἱ ἔτι μᾶλλον βαθύτεραι. Ἐν τούτοις ὅμως καὶ ἄλλην ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου δυνάμεθα νὰ δώσωμεν, ὑποθέτοντες, ὅτι αἱ παραγωγῆς αὐτῶν τῶν ὑδάτων δύνανται νὰ παράγονται καὶ ἀναλόγως τῶν διαφορῶν μερῶν ἐνθα εὐρίσκονται, καθότι ὅσον τὸ ὕδωρ ἐστὶ μᾶλλον ἀλατούχον, τόσον βαθύτερον χρωματισμὸν ἔχει. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ὕδωρ καθίσταται μᾶλλον ἀλατούχον, καθόσον ἡ ἐξάτμισις ἐστὶ ἀφθονώτερα, τούτου ἕνεκα οὐδόπως ἐστὶ παράδοξον, ἂν παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ κατά τὸν ἰσημερινὸν θάλασσαι τοῦ Ἄρεως εἰσὶ μᾶλλον ἀλατούχοι, ἐπομένως καὶ μᾶλλον βαθυχρωματιστοὶ τῶν ἐσωαερικῶν, λεγομένων, θαλασσῶν· τὰ δὲ διαυγῆ μέρη πιθανὸν νὰ ὦσιν ἔλη, ἢ γαῖαι καταποντισθεῖσαι· οὐδόπως δ' ἐστὶν ἀδύνατον νὰ διακρίνωμεν ἐκ τῆς ἡμετέρας κατοικίας πλημμύ-

(* Σ. Μ. Ἐπὶ τῶν ὠραίων ἐπιπεδοσφαιρίων τοῦ Ἄρεως, τὰ ὅποια ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔχομεν καὶ τὰ ὅποια μεθ' ἀπάσας ἡμῶν τὰς προσπάθειάς διὰ πολλοὺς λόγους ἐν τῷ «Γραφικῷ Κόσμῳ» δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ καταχωρήσωμεν προσδιωρίσαμεν, χάριν περιεργείας τὰ πλάτη καὶ μήκη, καίτοι χονδροειδῶς πως αἱ καταμετρήσεις ἐγένοντο, τῶν ἀνωτέρω ἀρείων θαλασσῶν.

Θαλ. Μαράλδη Π. Ν. 70—130. Μ. 1650—2420.
Κολπ. Καίτσερ Π. Β. 20—Π. Ν. 150. Μ. 70—3350.
Θαλ. Λόκχερ Π. Ν. 170—320. Μ. 820—950.
Θαλ. Σαμπλιέ, Π. Β. 280—Π. Ν. 70. Μ. 2820—3020.

ρας ἐκτεταμένως ἐκτάσεις κατακλυζούσας. Τὸ δ' ἐπικρατοῦν χρῶμα τῶν ἀρείων θαλασσῶν ἐστὶ τὸ πράσινον, ὅπως καὶ τὸ τῆς ἡμετέρας γῆς ὕδωρ.

Αἱ ἡπειροὶ τοῦ Ἄρεως εἰσὶ κίτριναὶ ὡς δ' ἐκ τούτου προέρχεται τὸ ζωηρὸν ἐκεῖνο χρῶμα τοῦ πλανήτου, παρατηρουμένου διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ· καὶ ἡ ὑφισταμένη οὐσιώδης μεταξὺ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Γῆς διαφορὰ· διότι ὁ ἡμέτερος πλανήτης, ὀρώμενος μακρόθεν, παρουσιάζει χρωματισμὸν ὑποπράσινον, ἢ δ' ὑπαρξίς τῆς ἀτμοσφαιρας τροποποιεῖ πως τὸν χρωματισμὸν τοῦτον πρὸς τὸ κυανοῦν.

Ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου; Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ὑπαρξίν ἀτμοσφαιρας, ἐχούσας χρῶμα ἐρυθρὸν, ἀντὶ κυανοῦ, ὅπως πολλάκις τοῦτο ὑπέθεσαν· διότι ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ χρωματισμὸς ἔπρεπε νὰ ἐπεκτείνηται καθ' ἅπαντα τὸν πλανήτην καὶ ν' αὐξάνη κατά τὴν ἐντάσιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν κατ' εὐθὺν λόγον τῆς ἀξίσεως τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πυκνότητος, διὰ τῆς ὁποίας διερχόμεναι αἱ φωτειναὶ ἀκτίνες ἀνακλῶνται ἐπὶ τοῦ Ἄρεως. Ὅθεν ἐνταῦθα δύο ὑποθέσεις δυνάμεθα νὰ θέσωμεν πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου: ἢ αἱ ἡπειροὶ τοῦ Ἄρεως εἰσὶν ἔρημοι, ἢ ἐπιφάνεια τῶν ὁποίων ἐστὶ κεκαλυμμένη ἐξ ἄμμου, ἢ ἐξ ὠχρώδους μεταλλικῆς ὕλης, ἢ τὸ φυτικὸν βασιλεῖον τοῦ πλανήτου ἐκεῖνου ἔχει χρωματισμὸν κίτρινον.

Καὶ ἡ μὲν πρώτη τῶν δύο τούτων ὑποθέσεων ἐστὶ πραγματικὴ ἀντίφασις πρὸς τὰς μαρτυρίας, τὰς ὁποίας περὶ τῆς φύσεως τοῦ Ἄρεως ἔχομεν. Ἄπορον δ' ἐστὶ πῶς πολλοὶ τῶν ἀστρονόμων, οἱ ὁποῖοι παραδέχονται τὴν ὑπόθεσιν ταύτην δὲν διείδον τὴν ἀντίφασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπίπτουσι. Διότι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ χρωματισμὸς οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς μεταλλικῆς ἐπιφανείας τοῦ κόσμου ἐκεῖνου, τοῦτ' αὐτὸ ἐστὶ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι οὐδὲν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ὑπάρχει, ἢτοι οὔτε οὐδὲν εἶδος φυτῶν, οὔτε ὁ ἐλάχιστος ἐκ βρύων τάπης, οὔτε δάση, οὔτε λιβάδια, οὔτε πεδιάδες ὑπάρχουσι, διότι ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ φυτικὴ ὑπαρξίς, ἢ ὁποία περικαλύ-

πτει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ἄρεως ταύτην βεβαίως ἠθέλομεν ὄρα καὶ οὐχὶ τὸ ἔδαφος. Ἡ ὑπόθεσις λοιπὸν αὕτη καταδικάζει τὸν κόσμον τοῦτον νὰ ὑπάρχη ἐν διηνεκεῖ στείρωσει.

Ὅθεν ἡ μετεωρολογικὴ κυκλοφορία, ἡ ὁποία ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἐκεῖνου τελεῖται, ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου κόσμου, αἱ ὥραι τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἢ ὁμίχλη, ἢ χιῶν, ἢ βροχὴ, ἢ θερμότης καὶ ἢ ὑγρασία· τὸ ὕδωρ, ὁ ἀήρ, τὸ πῦρ, ἢ γῆ, τὰ τέσσαρα ταῦτα θεοποιηθέντα στοιχεῖα παρὰ τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ, δύνανται νὰ ἐνεργῶσι ἀπὸ πολλῶν ἤδη αἰώνων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κόσμου τοῦ Ἄρεως χωρὶς νὰ παραγάγωσιν οὔτε τὸν ἀτελέστερον κλαδίσκον χόρτου; Πῶς; Ἐὰν αἱ δυνάμεις τῆς φύσεως διὰ τοῦ θαύματος τῆς διηνεκοῦς μεταβολῆς παράγουσιν ἐνταῦθα, ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν ζωὴν, πολλαπλασιαζομένην ἐπὶ βλάβῃ ἑαυτῆς, ἐὰν αὗται κατασπεύρωσι διὰ δαφιλεστάτης χειρὸς χιλιάδας ὑπάρξεων ἀνὰ ἐκάστην ἡμέραν, ἀνὰ ἐκάστην ὥραν, ἀνὰ ἕκαστον λεπτὸν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου κόσμου, εἴτε ἐν τῷ βάρει τῶν ὑδάτων, εἴτε ἐπὶ τῶν ὀρέων, πῶς; αὐταὶ αὐταὶ αἱ δυνάμεις θέλουσι μένειν ἄγονοι ἐπὶ κόσμου, εὐρισκομένου ἀκριβῶς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ φωτὸς τοῦ αὐτοῦ ἡλίου, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν αὐτῶν δονήσεων; Τοιαύτη ὅμως ὑπόθεσις δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ οὔτε καὶ μίαν μόνον στιγμὴν. Ἡ ἀποψις ὅμως τῶν ἡπειρῶν τοῦ Ἄρεως, ἀναγκάζει ἡμᾶς, ὅπως ἐπεκτείνωμεν τὸν κύκλον τῆς βοτανικῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ φυτικὸν βασιλεῖον δὲν ἔχει ἀναγκαίως πράσινον χρωματισμὸν ἀνὰ πάντας τοὺς κόσμους, καὶ ὅτι ὁ τῶν ἀνθέων, τῶν φύλλων καὶ τῶν φυτῶν ποικιλοχρωματισμὸς, τὸν ὁποῖον ἐνταῦθα παρατηροῦμεν δύναται ἀλλαχῶς νὰ ὑποστῇ καθ' ἕκατοντάδας, ἢ καὶ κατά χιλιάδας μεταβολὰς καὶ τροποποιήσεις. Ἔστι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐντεῦθεν δὲν δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν τοὺς τύπους τῶν ἀρείων φυτῶν, δυνάμεθα ὅμως νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ τῆς φυτικῆς ὑπάρξεως ἀπὸ τῶν γιγαντιαίων δένδρων μέχρι τοῦ μικροσκοπικοῦ βρύου ἐπικρατεῖ τὸ κίτρινον καὶ τὸ χρυσοειδὲς χρῶμα, εἴτε ὑπάρχει καὶ μέγας ἀριθμὸς ἀνθέων, ἢ καρπῶν ἐρυθρῶν, εἴτε ἡ φυτικὴ ὑπαρξίς αὐτῆ

καθ' ἑαυτὴν ἔχει χρῶμα οὐχὶ πράσινον, ἀλλὰ κίτρινον.

Δένδρον χρυσοειδές, φέρον ἄνθη πράσινα βεβαίως φηθήσεται ἡμῖν τερατώδες, διότι οὐδέποτε ἀντελήφθημεν τοιοῦτου φυτοῦ· καὶ ὅμως ἀρκεῖ ἡ χημικὴ σύνθεσις, ἢ ὅπερ ταῦτο ἡ ἀπλή διευθέτησις τῶν μορίων ἄλλως πως ἐκεῖ νὰ ἐκπληρῶται, παρ' ὅπως ἐνταῦθα καὶ ἀμέσως διαφορὰ χρωμάτων θέλει ἐπελθεῖν.

Ἐτερον ἐπίσης αξιοσημείωτον φαινόμενον ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἐστὶ τὸ ἐξῆς: ὅτι δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ γειτόνου τούτου πλανήτου φαίνεται, ὅτι σχηματίζονται ἰκανῶς ὀλιγώτερα νέφη, παρὰ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γῆς. Οὕτως ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1877 μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1878 σχεδὸν οὔτε ἐν νέφος ἐφάνη ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ δ' ἀκριβὴς ἔρευνα τῆς ἀρείου Μετεωρολογίας, ὁ τρόπος τῆς μηνιαίας μεταβολῆς τῆς τῶν πολικῶν πάγων ἐκτάσεως, ἢ ὁ τρόπος τῆς ἐνιαυσίας μεταβολῆς αὐτῶν δύναται ἴσως σπουδαίας ὑπηρεσίας νὰ προσενέγκῃ τῇ καταθέσει τῶν βάσεων τῆς Μετεωρολογίας τῆς ἡμετέρας Γῆς.

Ὅθεν ἡ τοῦ Ἄρεως μετεωρολογία παρέχει τὰς παραδοξοτέρας ἀναλογίας πρὸς τὴν τοῦ πλανήτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατοικοῦμεν· διότι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς, ὁ ἡλιός ἐστὶν ἡ πρωτίστη δύναμις τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωῆς, ἢ δ' ἐνέργεια αὐτῆς παρουσιάζει ἀνάλογα ἀποτελέσματα πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς γῆς παραγόμενα. Οὕτως ἡ θερμότης ἐξάτμιζει τὸ ὕδωρ τῶν θαλασσῶν καὶ ἀνυψοῖ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ἀτμοσφαιρας, οἱ δ' ὕδατμοὶ ἐκεῖνοι ὁρατοὶ καθίστανται διὰ τρόπου ὁμοίου τῷ τῆς ἡμετέρας γῆς νέφη παράγοντι, ἀναλόγως, δηλὸν ὅτι, τῆς ὑφισταμένης θερμοκρασίας καὶ τοῦ κορεσμοῦ, ὅπως καὶ οἱ ἄνεμοι ἐπίσης ἀναλόγως τῆς ὑφισταμένης θερμοκρασίας παράγονται· τὰ δ' ὑπὸ τῶν ἀερορρευμάτων παρασυρόμενα νέφη δυνάμεθα ν' ἀκολουθῶμεν ἐπὶ τε τῶν ἡπειρῶν καὶ τῶν θαλασσῶν. Ἐὰν ὅμως δὲν κατωρθώθῃ εἰσέτι νὰ βλέπωμεν τὴν βροχὴν, πίπτουσαν ἐπὶ τῶν πεδιάδων τοῦ Ἄρεως δυνάμεθα ὅμως. ἄνευ παραλογισμοῦ, νὰ εἰκάσωμεν τοῦτο, καθότι τὰ νέφη διαλυόμενα ἀνάσχηματίζονται. Ἐὰν δὲν κατωρθώθῃ εἰσέτι

νά βλέπωμεν τὴν χιόνα πίπτουσαν δυνάμεθα ὁμῶς, ἄνευ παραλογισμοῦ, νὰ εἰκάζωμεν καὶ τοῦτο, διότι, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, κατὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, ὁ Ἄρης καλύπτεται ἐκ πάγων. Οὕτως ἐκεῖ, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, παράγεται ἀτμοσφαιρικὴ κυκλοφορία μεθ' ἀπάντων τῶν δι' αὐτῆς παραγομένων μετεωρολογικῶν φαινομένων.

Πρὸς τούτοις ἡ ὕπαρξις τῶν ἡπείρων καὶ τῶν θαλασσῶν δεικνύουσι ἡμῖν, ὅτι ὁ πλανήτης ἐκεῖνος, ὅπως καὶ ὁ ἡμέτερος, ἐγένετό ποτε τὸ θεάτρον ἐσωτερικῶν γεωλογικῶν κινήσεων, αἰτινες παρήγαγον ποῦ μὲν τὰς ἐξάρσεις, ποῦ δὲ τὰς καθιζήσεις τῶν γαιῶν· ἐπίσης καὶ ἐκεῖ ἐγένοντο ἐκρήξεις καὶ σεισμοί, τροποποιήσαντες τὸ ἀρχικὸν συμπαγὲς κέλυφος τῆς ἀρείου σφαίρας· ἐπομένως ὑπάρχουσι καὶ ἐκεῖ ὄρη καὶ κοιλάδες, ὀροπέδια καὶ λεκάναι, χαράδραι ἀπότομοι καὶ ἀκταὶ ἀπορροῦγες. Πῶς δὲ τὰ τῆς βροχῆς ὕδατα ἐπιστρέφουσι εἰς τὴν θάλασσαν; Διὰ τῶν διαφύων πηγῶν, τῶν ρυακίων, τῶν ποταμιῶν, καὶ τῶν ποταμῶν. Ἡ ἐκ τῶν νεφῶν καταπίπτουσα ὑδροραγνὴς διέρχεται, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, διὰ τῶν διαχωρητῶν γαιῶν καὶ διολισθαίνει ἐπὶ τῶν ἀδιαχωρητῶν, ἀναφαίνεται ἐντὸς τῶν διαυγῶν πηγῶν, κελαρύζει ἐντὸς τῶν ρυακίων, τρέχει διὰ τῶν ποταμιῶν καὶ κατέρχεται μεγαλοπρεπῶς διὰ τῶν ποταμῶν μέχρι τῶν ἐκβολῶν αὐτῶν. Βεβαίως καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως συμβαίνουσι σκηναὶ ἀνάλογοι πρὸς ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι τὴν φαντασίαν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Γῆς διεγείρουσι ρυακία, ὁτῆλον ὅτι, διατρέχουσι καὶ ἐκεῖ διὰ τῶν ἐκ χαλίκων κατεστρωμένων ρείθρων αὐτῶν, χροσιζόμενα ὑπὸ τῶν ἀκτίων τοῦ ἡλίου, ποτάμια διασχίζουσι τὰς πεδιάδας, ἢ καταπίπτουσι ἐν εἴδει καταρρακτῶν εἰς τὸ βόθος τῶν κοιλάδων, καὶ ποταμοὶ κατέρχονται βραδέως εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τῶν εὐρυχώρων πεδιάδων· αἱ θαλάσσιαι ἀκταὶ λαμβάνουσι ἐκεῖ, ὅπως καὶ ἐνταῦθα τὸν φόρον τῶν ὕδατοκλύσεων πορθμῶν, ἢ θάλασσα καὶ ἐκεῖ ὅτε μὲν νηνεμεῖ, ὅψιν κατόπτρου παρέχουσα, ὅτε δ' ἀγρίως καταταρτάται ὑπὸ τῆς διεγειρομένης τρικυμίας· καὶ ἐκεῖ ἐπίσης, ὅπως καὶ ἐνταῦθα, κινεῖται ἐκ τῆς συγχρόνου ἐπιδράσεως τῶν παλιρροιῶν, συμβαινου-

σῶν ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν περιφορᾶς δύο Σεληνῶν, ταχέως κινουμένων ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ.

Πρὸς τούτοις ὁ κόσμος τοῦ Ἄρεως παρουσιάζει, ὅπως καὶ ὁ ἡμέτερος, τρεῖς διακεκριμένας ζώνας, ἧτοι τὴν διακεκαυμένην, τὴν εὐκρατον, καὶ τὴν κατεψυγμένην. Καὶ ἡ μὲν διακεκαυμένη ἐκτείνεται ἐκατέρωθεν τοῦ ἰσημερινοῦ μέχρι τῶν 280,42', ἡ δ' εὐκρατος, ἐν ἐκατέρῳ τῶν δύο ἡμισφαιρίων εὐρισκομένη, ἀπὸ τῶν 280,42' μέχρι τῶν 610,18' καὶ ἡ κατεψυγμένη, ἐν ἐκατέρῳ τῶν δύο ἡμισφαιρίων εὐρισκομένη, ἀπὸ τῶν 610,18' μέχρι τῶν 900, ἧτοι μέχρι τῶν πόλων.

Οὕτως ἡ διάρκεια τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν, ἡ διαφορὰ αὐτῶν κατὰ τὰ διάφορα πλάτη, ἢ μεταβολὴ αὐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, τὰ μεγέθη τῶν νυκτῶν καὶ τῶν ἡμερῶν κατὰ τὰ πολικὰ μέρη καὶ ἐν γένει, ὅτι ἀφορᾶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ἄρεως διανομὴν τῆς θερμότητός εἰσι τὸσαῦτα φαινόμενα, ἰκανὴν ὁμοιότητα ἔχοντα τοῖς ἐπὶ τῆς Γῆς παραγομένοις. Μεταξὺ τῶν δύο πλανητῶν ἐν τούτοις, ἀξιοσημείωτος διαφορὰ ὑφίσταται σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρων, διότι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως αἱ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥραι διαρκέστερα εἰσι· τῶ ὄντι δέ, ἐπειδὴ τὸ ἄρειον ἔτος συνίσταται ἐξ 668 περιπου ἡμερῶν, ἔπεται ὅτι ἐκάστη ὥρα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἐστὶ διπλασίως σχεδὸν διαρκέστερα τῶν ἡμετέρων ἀντιστοίχων ὥρων τοῦ ἐνιαυτοῦ· πρὸς δέ, ἐπειδὴ ἡ τοῦ Ἄρεως τροχιά ἐστὶν ἐπιμηκεστέρα, ἔπεται, ὅτι ἡ ἀνισότης τῆς διάρκειας τῶν ὥρων τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως μεγαλητέραν παρέχει διαφορὰν σχετικῶς ὡς πρὸς τὰς ἡμετέρας ἀντιστοίχους.

Οὕτω λοιπὸν ἐντὸς τοῦ διαστήματος ἐν ἀποστάσει ἑκατομμυρίων τινῶν λευγῶν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας μικροσκοπικῆς κατοικίας, ὑπάρχει ἐτέρα γῆ, σχεδὸν ὅμοια τῇ ἡμετέρᾳ, ἐνθα ἅπαντα τὰ ζωικὰ στοιχεῖα εἰσι συνηνωμένα, ὡσπερ καὶ περὶ ἡμῶν· ἧτοι τὸ ὕδωρ, ὁ ἀήρ, ἡ θερμότης, τὸ φῶς, οἱ ἀνεμοὶ, τὰ νέφη, αἱ βροχαί, τὰ ρυακία, αἱ πηγαί, αἱ κοιλάδες, τὰ ὄρη· αἱ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥραι καὶ ἐκεῖ σχεδὸν ὅμοιαι ταῖς ἡμετέραις εἰσίν· ἡ δὲ διάρκεια τῶν ἡμερῶν ἦκιστα διαφέρει τῆς τῶν ἡμετέρων ἡμερῶν διάρκειας. Ὅποια ἀναλο-

γία καὶ ὁμοιότης μεταξὺ τῶν δύο κόσμων.»

Συνεπεῖα τούτων δικαιούμεθα, νομίζομεν, νὰ ἐρωτήσωμεν ἡμᾶς αὐτούς, καίτοι, ὅπως ἐν τῇ ἀρχῇ ἐλέγομεν, ὅν ἐσμεν οὔτε ἀστρονομισκοί, ἀρὰ γε ὑπάρχουσι καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ὀργανικὰ ζῶντα ὄντα, νοοῦντα, συναισθανόμενα, ἐλευθέρως ἐνεργοῦντα, τείνοντα διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης πρὸς τὴν πρόοδον, καὶ ἀγυμνοῦντα διὰ λογικῆς λατρείας τὸν Πλάστην αὐτῶν, τὸν ΘΕΟΝ;

(Μετάφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΑΡΟΥ.)

ΖΩΟΛΟΓΙΚΑ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ENTOMΩΝ.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 82 Τεύχους Γ'.

Τὸ ζῴφιον τοῦτο εἶναι μικρότερον τοῦ κοινοῦ ψύλλου. Πεπιεσμένον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, μὲ λευκὴν κηλίδα ἐπὶ τῶν νώτων, φέρει ρυγχοειδῆ προβοσκίδα ὀξυτάτην καὶ ἰσχυροτάτην, δι' ἧς ἡ θήλεια προσβάλλει τὸν ἀνθρωπινὸν ὅπως εἰσδύσει εἰς τὸ δέρμα πρὸς διατροφήν τῶν νεογνῶν τῆς.

Ἡ θήλεια τοῦ δερματοδύτου προσβάλλει κυρίως τοὺς πόδας. Παρεισδύει μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τῶν ὀνύχων, ἢ ἐμφωλεύει ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα τῶν πετρῶν. Μολονότι τὸ ρῦγχος αὐτῆς εἶναι ἀρκετὰ ἐπίμηκες, ἡ εἰσβολὴ αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα εἶναι σχεδὸν ἀνεπαίσθητος. Μετὰ παρέλευσιν ὁμῶς ἡμερῶν τινῶν ἡ παρουσία τοῦ ἐντόμου τούτου δηλοῦται διὰ τινος κνισμοῦ, ἐλαφροῦ μὲν κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ὅστις αὐξάνων ὀσημέραι καθίσταται ἀφόρητος. Τὸ μέρος ἐνθα ἐμφωλεύει γίνεται ἐξωτερικῶς καταφανὲς ἐξ οἰδήματος ὅπερ περιέχει ὕλην καὶ τὰ ὠὰ αὐτῆς.

Οἱ μαῦροι τῆς Βραζιλίας φοβοῦνται ὑπερμέτρως τοὺς δερματοδύτας ψύλλους. Οἱ τρομεροὶ οὗτοι παράσιτοι κυριεύουσι κάποτε ὀλόκληρον τὸν πόδα ὃν κατατρῶγουσι πληροῦντες αὐτὸν πληγῶν γαγγραινωδῶν. Πολλοὶ ἐκ τῶν προσβαλλομένων χάνουσι ἐνίοτε δύο ἢ καὶ πλείονας δακτύλους συνεπεῖα τῶν προσβολῶν τῶν καταστρεπτικῶν ἐκείνων ὄντων.

Τὸ σύνθηδες μέσον ὅπερ μεταχειρίζονται πρὸς προφύλαξιν τῶν ποδῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ εἶναι τὸ ἀκόλουθον. Ὅσακις μαῦρός τις αἰσθανθῆ κνισμὸν ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα, προστρέχει ἀμέσως εἰς ἐν μικρὸν παιδίον τοῦ ὁποῖου οἱ ὀξυδερκεῖς καὶ πεπειραμένοι ὀφθαλμοὶ διακρίνουσιν εὐκόλως τὸ ἐρυθροῦν σημεῖον ὅπερ ὑποκρύπτει τὴν φωλεὰν τοῦ ζῴφιου. Τὰ παιδιά ταῦτά εἰσιν εἰθισμένα νὰ ἐξάγωσι διὰ βελόνης καὶ λίαν ἐπιδεξίως τὸν δερματοδύτην, (ἴδε εἰκόνα ἐν σελίδι 84). Ἄλλ' ἡ ἐξαγωγή αὕτη παρουσιάζει κάποτε δυσκολίας τινὰς διότι ἂν μέρος τι τοῦ σώματος τοῦ ἐντόμου μείνη ἐν τῇ πληγῇ, προξενεῖ φλόγωσιν ἧτις καθίσταται ἐπικίνδυνος.

Φθεῖρ τῆς κεφαλῆς (μεγεθυνθείς).

Ὁ φθεῖρ τῆς κεφαλῆς ἔχει τὸ σῶμα πεπλατυμένον, κατὰ τι διαφανές, στακτόχροον καὶ πεποικιλμένον διὰ μελανῶν κηλίδων. Ἡ κεφαλὴ του εἶναι ὠσειδῆς φέρουσα δύο λεπτά καὶ βραχέα κερράτια ἅτινα κινεῖ ἀδιακόπως ὅταν περιπατῇ. Ἐχει στρογγύλους καὶ μέλανας ὀφθαλμούς. Πλησίον τοῦ στόματος εὐρίσκεται εἰδὸς τι σαρκώδους ἀποφύματος ἔχοντος σχῆμα κώνου ἐντὸς τοῦ ὁποῖου κρύπτεται ὁ ροφητῆρ τοῦ ἐντόμου. Διὰ τοῦ ἐκμυζητικοῦ τούτου ἐργαλείου φέροντος τέσσαρα ὀξέα ἄγκιστρα εἰς τὸ ἄκρον, ὁ φθεῖρ διατρύπτει καὶ ροφᾷ τὸ αἷμα τοῦ κεφαλικῶν δέρματος. Οἱ πόδες του περατοῦνται δι' ὄνυχος ἰσχυροῦ, ὀξυτάτου, ὀδοντωτοῦ καὶ ἀγκιστροειδοῦς ὅστις τῶ χρησιμεύει νὰ προσκολλᾶται εἰς τὰς τρίχας.

Τὰ ὠὰ τῶν φθειρῶν, ἐπονομαζόμενα κοινῶς κόβι δ' α, εἰσὶν ἐπιμήκη καὶ λευκά. Αἱ θήλειαι αὐτῶν τὰ προσκολλῶσιν ἐπὶ τοῦ τριχώματος τῆς κεφαλῆς. Ἡ ἐκκόλαψις λαμβάνει χώραν μετὰ 3 ἢ 6 ἡμέρας. Ὅτε δὲ ὀλόκληρος διέβη δεκαπενθήμερία τὰ νεογνά ἀναπτύσσονται καὶ εἰσὶν εἰς κατάστασιν νὰ τεκνοποιήσωσιν.

Ὁ Leuwenhoek ὑπελόγιζεν ὅτι δύο θήλειαι

φθειρες ηδύναντο εντός δύο μηνῶν νά παράξωσι δέκα χιλιάδας μικρῶν. Ἐτεροι φυσιολόγοι δι-σχυρίζονται, ὅτι ἡ δευτέρα γενεά ἐνός μόνου ἐν-τόμου ἀριθμεῖ δύο χιλιάδας πεντακοσίας φθει-ρας καί ἡ τρίτη ἑκατὸν πενήκοντα πέντε χι-λιάδας!

Πρὸς ἐξολόθρευσιν τῶν φθειρῶν τῆς κεφαλῆς μεταχειρίζονται διάφορα μέσα. Ὑπάρχουσι φαρ-μακευτικαὶ σκευασίαι ἀληθῶς σωτήριαι καὶ ὡς τοιαύτην ἀναφέρομεν τὴν τοῦ ὑδραργύρου ἀλοι-φῆν, ἥτις ἐν βραχεῖ ἐλευθερώνει τὴν ἐπιδερμίδα τῶν παρασίτων αὐτῆς. Ἀλλὰ τὸ ἀσφαλέστερον καὶ εὐκολώτερον μέσον συνίσταται εἰς τὴν ἀφθο-νον διαβροχὴν τῶν τριχῶν δι' ἐλαίου.

Εἰδὸς τι φθειρὸς, καθιστάμενον ὁσημέραι σπα-νιώτερον, εἶναι καὶ τὸ παράγον τὴν ἀσθένειαν ἐ-κείνην, γνωστὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν φθειρί-σις. Ὁ προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου αἰσθάνεται ἐν ἀκαρεῖ αὐξάνοντα μετὰ καταπληκτικῆς τα-χύτητος τὸν ἀριθμὸν τῶν ζωῶν τούτων.

Ἡ ἐπίφοβος αὕτη ἀσθένεια ὑπῆρχε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος, ὁ φιλόσο-φος Φερεκύδης ἐκ Σύρου, φίλος καὶ σύγχρονος τοῦ Θάλητος, ὁ δικτάτωρ Σύλλας, ὁ Ἀγρίππας, ὁ Βαλλέριος, ὁ Μάξιμος καὶ ἄλλοι τινὲς προσεβλή-θησαν ὑπὸ φθειριάσεως καὶ λέγεται μάλιστα ὅτι ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἀσθένειαν ταύτην.

Ὁ Αἰμάτος Λουζιτάνος, Πορτογάλλος ἰατρὸς τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, διηγεῖται, ὅτι αἱ φθει-ρες τοσοῦτον ἐπολλαπλασιάζοντο ἐπὶ τοῦ σώμα-τος πλουσίου τινὸς ὑποκειμένου εἰς τὸ πάθος τῆς φθειριάσεως ὥστε οἱ θαλαμηπόλοι αὐτοῦ εἶχον ὡς μόνην ἑνασχόλησιν νά πληρῶσιν ὀλόκληρα κόνιστρα ἐκ τῶν ἐντόμων ἐκείνων, ἅτινα φέρον-τες ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἀσθενείας ταύτης δὲν ἐ-γνώσθησαν εἰσέτι. Εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης εἶναι λίαν συνήθης τοῖς ἐνδιαιτωμένοις εἰς ἄβλια καὶ ρυπαρὰ οἰκίματα. Ἐν Γαλικίᾳ, ἐν Πολωνίᾳ, ἐν ταῖς Ἀστουρίαις καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ φθειρίασις ἀριθμεῖ ἱκανὰ θύματα.

(ἀκολουθεῖ)

Μετάφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΡΙΑΟΥ.

ΜΑΪΝ ΡΑΪΔ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

(Συνέχεια, ἐκ τῆς σελ. 56 Τεύχους Β')

— Εἶνε ὁ Βίλ! ἀνέκραξαν καὶ οἱ τρεῖς ναυα-γοὶ συγχρόνως.

— Ναί, εἶμαι ἐγὼ, παιδιὰ μου! Εἶμαι λίαν κεκμηκῶς καὶ ἔχω ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Περι-μείνατε ὀλίγον καὶ θὰ ἔλθω πλησίον σας.

Οἱ λόγοι οὗτοι, ἐπροξένησαν θαυμασμὸν καὶ χαρὰν ἀπερίγραπτον. Οἱ τρεῖς νέοι ἐνόμιζον ὅτι ἠπατώντο· ἀλλ' ὅλαι αἱ ἀμφιβολίαι των διεσκε-δάσθησαν, ὅτε εἶδον τὸν Βίλ ἀναδύοντα αἴφνης ἐκ τῶν ὑδάτων.

«ὦ! ναί, εἶνε ἐκεῖνος, ἀνεφώνησαν.

Καλὰ λοιπόν! καὶ ποῖον περιμένετε νά ἴ-δῃτε; Τὸν γηραιὸν Ποσειδῶνα, ἢ καμμίαν Σει-ρῆνα; Ἐμπρὸς, δότε μοι τὴν χεῖρά σας, σύν-τροφοι. Ἡ εἰμαρμένη δὲν κατεδίκασεν τὸν Βίλ νά εὕρῃ τὸν θάνατόν του ἐν τοῖς ὕδασι.

Ἀλλὰ πῶς ἐσώθητε; Ἐνῶ ἡ πλημμύρα ἤ-ξανεν ὀλονέν.

Ἄ! ἐννόησα, εἶπεν ὁ Τερέντιος. Ὁ κολπίσκος οὗτος δὲν εἶνε τόσο βαθεὺς ὅσον ὑπέθετον. Θὰ ἠδύνασθε ὅθεν νά βαδίζητε ἀσφαλῶς.

Ἐχεις μέγα λάθος, φίλε Τερέντιε! Ὑπάρχει ἐκεῖ ἀρκετὸν ὕδωρ διὰ νά πνίξῃ καὶ ἓνα γίγαντα.

Αἶ! τότε καὶ ποῖον μέσον μετεχειρίσθητε;

Ἀπλούστατον. Ἐπεβιδάσθην εἰς τὴν γνω-στὴν ἐκείνην σχεδίαν, ἥτις ὑπῆρξε σωτῆρ ἡμῶν πάντων.

— Ἄ! ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ; εἶπεν ὁ ἕτερος.

— Μάλιστα. Ὅτε πλέον ἐξέπνεον πινηγόμε-νος ὑπὸ τῶν ὑδάτων, αἴφνης συνεκρούσθη μετὰ τινος βαρέως ἀντικειμένου, τοσοῦτον σφοδρῶς, ὥστε ἐβυθίσθη ἐν ἀκαρεῖ. Ἐπαγαθῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, διέκρινον τὸ ἀντικείμενον εἰς ὁ προέ-κρουσα, καὶ ὅπερ ἦν ὁ σωτηριώδης ἐκεῖνος ἱστός. Ἐν τῷ ἄμα συγκεντρῶν τὰς ἐναπολειπομένας μοι δυνάμεις, ἀνερρυχῆθην ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ πῶς, ἀγαπητοί μου φίλοι, πῶς ὁ Βίλ ἠδυνήθη νά σω-

θῆ. Ἐμπρὸς λοιπόν! βαδίσωμεν καὶ ἴδωμεν ποῖον μέλλον μᾶς ἐπικυβεῖ τῆ τύχη.»

Καὶ συσφιγξαντες τὰς χεῖρας, ὁ ναύτης καὶ οἱ νέοι αὐτοῦ σύντροφοι, διηυθύνθησαν θαρραλέως βήμασι πρὸς τὴν παρῳλίαν.

Μετὰ ὀδοπορίαν εἴκοσι λεπτῶν, οἱ ναυαγοὶ προσωρμίσθησαν εἰς τὴν ἀκτὴν, εἰς τὴν ἐξηκολού-θουσαν προχωροῦντες ὅπως λυτρωθῶσιν ἐκ παντός κινδύνου ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ θάλασσα ὀ-νυφοῦτο ἐπὶ πλέον. Διελθόντες λοιπόν ἕκτασιν μεγάλην ἀμμώδη καὶ διάβροχον, ἐφθασαν εἰς ὕ-ψωμα τι ἐνθα ἐστάθμευσαν ὅπως συσκεφῶσι.

Ἡ νύξ ἦτο λίαν ψυχρά, καὶ ἡ ἔλλειψις πυρὸς καθίστατο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐπαισθητο-τέρα. Ὁ Βίλ εἶχε μὲν φῶσφορον, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις καυσοξυλίας καθίστα αὐτὰ ἀνωφελῆ. Παρητηθέν-τες ὅθεν τῆς προθέσεως τοῦ ν' ἀνάψωσι πῦρ ἐξή-γαγον τὰ ἐνδύματα αὐτῶν καὶ στραγγίσαντες αὐτὰ τὰ ἐνεδύθησαν ἐκόντες ἄκοντες.

Ἡ ὀμίχλη ἤδη διελύετο, ἡ δὲ σελήνη ἐξελ-θοῦσα αἴφνης ἐκ τῶν νεφῶν, ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νά διακρίνωσι τὴν ἀκτὴν, ἐφ' ἧς προσωρμίσθησαν. Μέχρι τοῦ σημείου ἐφ' οὗ ἠδύναντο νά ἐπεκτεί-νωσι τὰ ὄμματα αὐτῶν, ἀπανταχοῦ δὲν διέκρι-νόν εἰμὴ λευκὴν ἄμμον. Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-τῶν ἐπεκτείνετο εὐρὺς ἀμμώδης σωρὸς ἀποτε-λῶν εἶδος λαβυρίνθου, ὅστις ἐφαίνετο, ἀπέριως ἐπεκτεινόμενος. — Οἱ ναυαγοὶ ἀπεφάσισαν ν' ἀ-νέλθωσιν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου σημείου, ὅπως λά-θωσι γινῶσιν τῆς περὶ αὐτῶν χώρας καὶ δυνη-θῶσι ν' ἀνακαλύψωσι κατάλληλον θέσιν ἐν ἣ νά διανυκτερεύσωσι.

Ἄν δὲν ἦσαν καταβεβαρυμένοι ὑπὸ φρικτοῦ κόπου, θὰ ἠδύναντο νά βαδίσωσι πρὸς τὰ πρόσω εἴτε διὰ τοῦ ἀμμώδους σωροῦ, εἴτε διὰ τῆς ἀ-κτῆς, καθότι ἡ ἐμφάνισις τῆς σελήνης ἐδείκνυεν αὐτοῖς τὴν ὁδόν, ἣν ὤφειλον ν' ἀκολουθήσωσι· πλὴν αἱ δυνάμεις καὶ τῶν τεσσάρων, μὴδ' αὐτῶν τῶν τοῦ ἀκαμάτου Βίλ ἐξαιρουμένων εἶχον ἤδη ὀλοσχερῶς ἐξαντληθῆ. Ὁ ὕπνος αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀμμώδους ἄκρας ἦν λίαν παχύς, διὸ ἄμα ἀφί-κοντο εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀμμώδους ὄρους, ἡ ἀ-νάγκη τοῦ ὕπνου ἦν αὐτοῖς λίαν ἀναπόφευκτος.

ἀκολουθεῖ.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ

ΥΠΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

(Μετάφρασις ***)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 87 Τεύχους Γ')

Καὶ ἀνοίγει τῆς θύρας εἰσῆλθέ τις κρατῶν ἐπιστολήν· οὗτος δὲ ἦτο κλητὴρ ταχυδρομικός. Ὁ ταχυδρόμος τῆς Ρώμης ἐφθανε τὸ ἑσπέρας εἰς Βονωνίαν, καὶ συνήθως τὰ γράμματα ἐδί-δοντο τὴν πρωίαν. Ἀλλ' ὁ ἐπιστάτης τοῦ ταχυ-δρομείου, ἐνῶ ἐχώριζε τὰς ἐπιστολάς εἶδε καὶ τινα ἐπιγραφομένην πρὸς αὐτόν· καὶ ἀνοίξας αὐτὴν εὗρεν ἑτέραν, ἣν παρεκαλεῖτο νά διαβιβάσῃ ἀμέ-σως πρὸς τὸν Γαετάνον Ρωμανώλην.

Ὁ νέος οὗτος ἦτο γνωστὸς τῷ ἐπιστάτῃ δι' ὅ καὶ ἔσπευσε νά διαβιβάσῃ τὴν ἐπιστολήν ὡς κατεπείγουσαν.

Ὁ Γαετάνος λαθὼν αὐτὴν, ὄλωσ τρέμων ἐ-πλησίασε πρὸς τὸν λύχνον.

— Τί ἔχεις; τὸν ἠρώτησεν ὁ Ἰωσήφ, ὡχρίᾶς!

— Γράμμα τῆς ἀδελφῆς μου, ἐπιθύρσειν ὁ Γαετάνος ἀπομασσομένης τὸν ἰδρωτὰ, στάζοντα ἀπὸ τοῦ μετώπου τοῦ.

— Καὶ διὰ τοῦτο ὡχρίᾶς καὶ τρέμεις;

— Δυστύχημα συνέβη, ἀπεκρίθη ὁ Γαετάνος.

— Καὶ πόθεν τὸ συμπεραίνεις;

— Τόσον καλὰ γνωρίζω τὴν Βεττίαν, ἐπα-νέλαθεν ὁ Γαετάνος, ὥστε ἐκ πρώτης ὄψεως τῆς γραφῆς ἀνακαλύπτω τὸ αἶσθημά της. Δὲν ἔχω ἀνάγκην ν' ἀνοίξω τὸ γράμμα διὰ νά πληροφορηθῶ ἂν ᾖ τὴν τεθλιμμένην, εὐθύμως ἢ ἀτάραχος. Ἡ ἐπιγραφή φανερώνει τὰ πάντα.

— Καὶ τώρα ἡ ἐπιγραφή τί λέγει; ἠρώτη-σεν ὁ Ἰωσήφ ρίψας ἀνήσυχον βλέμμα ἐπὶ τοῦ γράμματος.

— Τώρα ἡ ἐπιγραφή λέγει ὅτι ἡ Βεττίνα μ' ἔγραψε κλαίουσα. Ἰδοὺ, ἰδὲ τὰ δύο πρώτα στοι-χεῖα τοῦ ὀνόματος τῆς οἰκογενείας μας· δάκρυα τὰ διέκοψαν.

— Ἀπατάσαι, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ.

— Ἀνάγνωθι σὺ αὐτὸς, ἀπεκρίθη ὁ Γαετάνος, δίδων τὸ γράμμα πρὸς τὸν φίλον του, καὶ καθήσας στενάζων ἀφῆκε τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν του.

Ὁ Ἰωσήφ ἤνοιξε τὸ γράμμα. Ἀλλὰ μόλις ἀνέγνωσε τοὺς πρώτους στίχους, καὶ ἡ χεὶρ του ἤρριψε νά τρέμη, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του θλιβερῶς ἐστράφησαν πρὸς τὸν Γαετάνον, ὅστις, ὡς εὐ-

κάλως έννοεῖτο, ἔκλαιε μεταξύ τῶν χειρῶν του.

— Θάρρος, φίλε, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ μετ' ἀπραεῖαν φωνήν καὶ θεὸς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ συντρόφου του.

Ὁ Γαετάνος ἀνέκυψεν, ἀλλὰ δάκρυα ἔρρεον εἰς τὰς παρεῖάς του.

— Ἐχῶ, εἶπε, θάρρος· ἀλλὰ τί συνέβη; λέγε.

— Ὁ πατήρ σου ἀσθενεῖ βαρέως καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ ἰδῆ πρὶν ἀποθάνῃ.

— Λοιπὸν δὲν ἀπέθανεν, ἀνέκραξεν ὁ Γαετάνος ἀνασκιρτήσας ὑπὸ χαρᾶς.

— Δὲν ἀπέθανε

— Διατί με ἀπατᾷ;

— Ἀνάγκωθι λοιπὸν.

— Καὶ ὁ Γαετάνος λαβὼν τὸ γράμμα ἀνέγνωσε.

— Πότε ἀναχωροῦμεν; ἠρώτησεν ὁ Ἰωσήφ.

— Ἐρώτησε, φίλε μου, πότε ἀναχωρῶ, διότι σὺ θὰ μείνης.

— Καὶ πῶς θὰ μείνω ἀφοῦ σὺ ἀναχωρεῖς;

— Ἐπειδὴ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θὰ ὑπόβληθῆς εἰς τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις, ἀφοῦ μάλιστα τὸ θέμα ἐτυπώθη, καὶ τὰ δῶρα ἐστάλησαν πρὸς τοὺς καθηγητάς.

— Καὶ τί πειράζει; ἄς ἀναβάλωμεν αὐτὰς εἰς τὴν ἐπ'ἀνοδόν μας.

— Ὅχι, διότι ἐὰν εὐδοκῆσῃ ὁ Θεὸς, δὲν θέλεις ἐπανέλθῃ, Ἰωσήφ.

— Λοιπὸν θέλεις νὰ σὲ ἀφήσω ν' ἀπέλθῃς μόνος;

— Ἀμα ὡς τελειώσης τὰς ἐξετάσεις σου ἔρχεσαι καὶ με ἐνταμόνευς. Ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ νὰ σωθῇ ὁ ταλαίπωρος πατήρ μας, θέλεις μᾶς βοηθήσει νὰ τὸν σώσωμεν, καὶ ὅταν ἀναλάβῃ θὰ σὲ θεωρήσῃ μέλος τῆς οικογενείας· ἂν ἀποθάνῃ, εἶσαι ἤδη μέλος. Παρατήρησε τί λέγει ἡ Βεττίνα περὶ τὸ τέλος τοῦ γράμματός της· «Μυρίου ἀσπασμούς πρὸς τὸν ἀγαπητὸν ἀδελφὸν Ἰωσήφ.»

— Θὰ κάμω ὅπως θέλεις, Γαετάνε, ἐν τούτοις σκέφθητι.

— Αἱ σκέψεις μου ἔγειναν· ἐγὼ μὲν ἀναχωρῶ ἀπόψε πάραυτα· σὺ δὲ ἀναχωρεῖς μετὰ τρεῖς ἡμέρας· ἀλλ' ἔλθε νὰ με βοηθήσης νὰ εὕρω ὄχημα, διὰ νὰ μὴ ἀποχωρισθῶμεν, εἰμὴ ὅσον τὸ δυνατὸν βραδύτερα.

— Ἄς ὑπάγωμεν, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ.

Ὁ Γαετάνος ἔβασεν ὀλίγα φορέματα ἐντὸς σάκκου, ἔλαβε μετ' ἑαυτοῦ ὅλα τὰ χρήματά του, ἔχωσεν εἰς τὸ θυλάκιον τὰ πιστόλιά του, καὶ ἐφοδιασθεὶς μετὰ τὸ τοῦ μαθητοῦ εἰσιτήριον ἀντιδιαβατηρίου, κατέβη εἰς ἀναζήτησιν ὀχήματος.

Τὸ εὖρε δὲ ἀμέσως εἰς τὸ ταχυδρομικὸν κα-

τάστημα, ὑποσχεθεὶς νὰ τὸ ἀφήσῃ εἰς τὸν ἐν Ρώμῃ ταχυδρομικὸν ἐπιστάτην συγγενῆ τοῦ τῆς Βονωνίας.

Ἐντὸς δέκα λεπτῶν οἱ ἵπποι ἐξεύχθησαν.

Ὁ Ἰωσήφ βλέπων τὸν φίλον του ἀναβαίνοντα ἐπὶ τοῦ ὀχήματος, ἐπέμεινεν ἐκ νέου ν' ἀναχωρήσῃ μετ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἀμετάσβετος ὁ Γαετάνος ἀντέταξε τὰς ἐξετάσεις, καὶ ἐπανάλαβε δεκάκις ὅτι ὁ ἀποχωρισμὸς τῶν ἡμερῶν διαρκέσει τρεῖς μόνον ἡμέρας, ἐπειδὴ τὸ τρίτον ἑσπέρας ἐμελλε ν' ἀναχωρήσῃ καὶ αὐτός. Ὁ Ἰωσήφ ἐνέδωκε.

Τὸ ὄχημα ἐκινήθη, ὁ ταχυδρόμος ἐκρότησε τὴν μᾶστιγα, οἱ ἵπποι ἐτριπόδισαν, καὶ οἱ δύο φίλοι ἀντήλλαξαν καὶ νέον ἀποχαιρετισμὸν. Ὁ δὲ Ἰωσήφ περιέμενεν ἕως νὰ γείνη τὸ ὄχημα ἀφανές· καὶ ὅταν ὁ κοῦτος τῶν τροχῶν, ὅστις ἐφαίνετο παρατείνων τὴν παρουσίαν τοῦ Γαετάνου πλησίον αὐτοῦ, ἔπαυσεν ἀκουόμενος ἀφῆκεν ἀναστεναγμὸν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν κύπτων τὴν κεφαλὴν.

Ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω τὴν θλίψιν τὴν ὁποῖαν ἠσθάνθη ὁ Ἰωσήφ εἰσελθὼν εἰς τὸν μονήρη θάλαμον ἐνθα πάντα ἐμαρτύρουν τὴν πρόσφατον παρουσίαν τοῦ πρὸ ὀλίγου ἀναχωρησαντος. Ἐκάθησε παρὰ τὴν τράπεζαν ἐπὶ τοῦ θράνου ἐφ' οὗ ἐκάθητο πρὸ μικροῦ ὁ φίλος του, καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ κοιμηθῇ· λαβὼν δὲ βιβλία, μελάνην καὶ χάρτην, ἤρχισε νὰ ἐργάζεται.

Παραδόξως ὅμως, ἐν ᾧ ἐνησχολεῖτο τρεῖς ἐστῆσθη ὁ λύχνος, ὅχι διαρκῶς ἢ κατὰ σύμπτωσιν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς στόμα παῦον νὰ πνέῃ, καὶ ὡς ψυχὴ ἀφιπιαμένη.

Τρεῖς τὸν ἠναψεν ὁ Ἰωσήφ ἀφοῦ πρῶτον παρετήρει ὅτι δὲν ἐστῆσθη ἕνεκα ἐλλείψεως ἐλέου. Ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι ἦτο δεισιδαίμων, ὡς συμβαίνει εἰς πάσας τὰς μελαγχολικὰς ψυχὰς. Ἡ λύπη του, διότι ἀφῆκε μόνον τὸν Γαετάνον, κατέστη σχεδὸν ἔλεγχος συνειδήσεως, ἢ ὀδύνη του, σχεδὸν ἀπελπισία. Ἀφ' ἐτέρου δὲ κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, αἱ τρεῖς τοῦ λύχνου ψυχόραγαίαι συνέβησαν ὅτε ὁ Ἰωσήφ, ὅστις, ὡς προείπαμεν, ἀνέλαβε ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν θλιβεράν εἰδήσιν, ἔγραψε πρὸς τοὺς συγγενεῖς τοῦ Ἀντωνίου.

Ἡ ἡμέρα εὗρεν ἀγρυπνοῦντα τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἐλπίζοντα νὰ διασκεδάσῃ τὰς ζοφερὰς ἰδέας του ἐν καιρῷ αὐτῆς· ἀλλὰ δυστυχῶς ἦτο σκοτεινὴ ὡς ἡμέρα χειμῶνος, καὶ εἰ καὶ προσεπάθη γὰρ ἐργασθῆναι, ἢ ἐργασία δὲν ἴσχυσε νὰ διακόψῃ τὸν διηνεκῆ λογισμὸν του, ὅτι ὁ Γαετάνος διέτρεχε κίνδυνον.

Τῷ ὄντι ἢ μεταξύ τῆς Βονωνίας καὶ Ρώμης

ὁδὸς ἦτο μακροτάτη, καὶ τὴν σήμερον ἔτι δὲν εἶναι τόσον ἀσφαλῆς διὰ τοὺς ὁδοιποροῦντας μετὰ τὸ ταχυδρομεῖον ἐν καιρῷ νυκτός· πολλῶν δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνέβαινον τὰ γεγονότα ἀδιηγήματα. Μετὰ ὅσην ταχύτητα καὶ ἂν ἐπροχώρει ὁ Γαετάνος, δὲν ἤλπιζε νὰ διατρέξῃ τὴν ἐκ Βονωνίας εἰς Ρώμην ἀγούσαν εἰς ὀλιγωτέρας τῶν ἐξήκοντα ὥρων. Καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησεν ἑσπέρας εὐρίσκετο κατὰ τρεῖς νύκτας ἐν μέσῳ κινδύνων.

Ἡ ἡμέρα προέβαινε μετὰ τὸ πένθος καὶ κατέληξε συντομωτέρα.

Ἡ κηδεῖα τοῦ Ἀντωνίου προσδιωρίσθη τὸ ἑσπέρας· ἐγένετο δὲ μετὰ λαμπάδων, ὡς ἔθος ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἅπαντες οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐν Βονωνίᾳ πανεπιστημίου, ἐκτὸς τοῦ φονέως καὶ τοῦ Ἀντωνίου, συνῴδουν τὸν νεκρὸν.

Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην, ὁ Ἰωσήφ ἐπανῆλθε τοσούτῳ κεκμηκὸς εἰς τὰ ἴδια, ὥστε οὐ μόνον δὲν ἐπάλαισε πρὸς τὴν ἀϋπνίαν, ἀλλὰ καὶ κατακλιθεὶς ἀπεκοιμήθη σχεδὸν παρ' αὐτοῦ.

Ἀλλὰ μόλις ἔσβησε τὸν λύχνον, μόλις οἱ ὀφθαλμοὶ του κλεισθήσαν, μόλις ἤρχισε νὰ μισοκοιμάται, καὶ ἀφείρως φωνὴν ἀνεπήδησεν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ψηλαφῶν ἔτρεξε πρὸς τὸ ξίφος του.

Ἡ ἐνδεκάτη ὥρα ἐσήμανε τότε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Δομηνίου.

Ἐν τούτοις μετὰ τινὰς στιγμὰς σκέψεως, ὁ Ἰωσήφ ἀνάψας τὸν λύχνον, ἐκάθησεν ὡχρὸς καὶ σκεπτικὸς ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἀλλὰ δὲν ἀφῆκε τὸ ξίφος ἐκ τῆς χειρός του.

Ἐνεκρούετο ὅτι ὁ Γαετάνος, ἐμποδισθεὶς περὶ τροπὴν τινα ὁδοῦ ἐπάλασε πρὸς δωδεκάδα ἀνθρώπων ἐχόντων πρόσωπα ἀπαίσια· ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουσε τὴν διπλῆν ἐκπυροκρότησιν τῶν δύο του πιστολιῶν, καὶ ἐν ᾧ ἦτο ἤδη ἐξυπνος, φωνή τις ζητοῦσα βοήθειαν ἤκει εἰς τὰς ἀκοάς του.

Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τινῶν, ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπερίσχυσε τοῦ τρόμου ὃν τίποτε δὲν ἐδικαιολογεῖ· κατεκλίθη λοιπὸν ἐκ δευτέρου καὶ ἀπεκοιμήθη.

Ἀλλὰ τὸ ὄνειρον ἐξηκολούθησεν, ὡς πρᾶξις ἀρξασμένη ἤδη καὶ βαθμηδὸν ἀποπερατουμένη.

Εἶδε τὸν Γαετάνον κατακείμενον παρὰ τὴν ἄκραν τῆς ὁδοῦ καὶ ἔχοντα τραῦμα περὶ τὴν καρδίαν· εἶδε δὲ καὶ λάκκον ἐν μέσῳ ἐρήμου τοποθεσίας ἐπὶ ὀρέων χιονοσκεπάζων νεωστὶ καλυφθέντα, οὕτινος μόνον τὸ μέλαν ὕψωμα διέκοπτε τὸν λευκὸν μανδύαν τοῦ χειμῶνος.

Ὅτε ὁ Ἰωσήφ ἐξύπνησε μετὰ τὸ τρίτον ὄνειρον ὁ ἥλιος εἶχεν ἀνατελεῖν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ ταύτην ἐμελλε νὰ ὑποστῇ τὰς ἐξετάσεις του, ἀλλ' ἀναβαλὼν ταύτας

πρὸς καιρὸν ἐξηγήθη, καὶ ἐνδοθεὶς ἐνδύματα ὁδοιπορίας, καὶ λαβὼν καὶ αὐτὸς τὰ ὄπλα καὶ τὸ βαλάντιόν του, καὶ ἀγοράσας ἵππον δυνατὸν καὶ γενναῖον, ἀνεχώρησεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Γαετάνου, ἢ τοῦλάχιστον ἵνα μάθῃ τὰ περὶ αὐτοῦ. Ἀπεφάσισε δὲ νὰ ὀδεύῃ νυχθημερόν, ἀκολουθῶν τὴν αὐτὴν ὁδόν.

Καὶ ἂν ὁ ἵππος δὲν ἐδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον, ν' ἀγοράσῃ ἢ νὰ μισθώσῃ ἕτερον.

Κατὰ τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην ὤδευσεν ἀπὸ τῆς πρωΐνης ἐβδόμης μέχρι τῆς ἑσπερινῆς δεκάτης, ἐκτὸς ἡμισείας ὥρας διακοπῆς εἰς Λογόνον. Ἐπεθύμει δὲ νὰ ὁδοιπορήσῃ καὶ τὴν ἑσπέραν, ἀλλ' ὁ ἵππος ἀπαυδήσας ὡς διατρέξας πενήκοντα μίλια, εἶχεν ἀνάγκη ὥρων τινῶν ἀναπαύσεως.

Ἐναγκάσθη λοιπὸν νὰ καταλύσῃ, ὡς προείπομεν, τὴν δεκάτην ὥραν, εἰς τὸ Μοντεκαρέλιον, μικρὸν χωρίον κείμενον ἐν μέσῳ τῶν Ἀπεννίνων. Κατέλυσε δὲ εἰς πενήκοντον ξενοδοχεῖον, ἐνθα συνήθως καταλύουσιν οἱ ὀρεοκῶμοι, καὶ ἐπιμεληθεὶς ἐν πρώτοις τὸν ἵππον του, ἐφρόντισεν ἐπομένως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, ζητήσας νὰ δεῖπνήσῃ.

Ἐπειδὴ δὲ εὐκόλως διέκριναν ὅτι ὁ νέος ἀνῆκεν εἰς τὰς εἰς ὁδοιπόρων ἀνωτέραν τῆς τῶν καταλυόντων συνήθως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἐρυθρᾶς πόλεως, ἠτοίμασαν τὸν δεῖπνόν του εἰς χωριστὸν δωμάτιον.

Τὸ δωμάτιον τοῦτο ἦτον αἴθουσα χαμηλὴ, μόλις φωτιζομένη παρ' εὐτελοῦς λύχνου, ἐνθα τὸν ὠδήγησέν τις γραῖα, καὶ ὅπου ἠτοιμάζετο ἡ τράπεζα, ἐφ' ἧς ἐμελλον νὰ παρατεθῶσι δύο τεμάχια κρέατος ἐψητοῦ καὶ ὕα.

Ἐν ᾧ δὲ ἐγίνοντο ὄλαι αὐταὶ αἱ προπαρασκευαῖαι, ὁ νέος ἀδημονῶν ἐβάδιζε κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ἀκούων τὸν κρότον τοῦ ξίφους του πλήττοντα τὰς κνήμας του. Τέλος τὰ δύο περιμενόμενα φαγητὰ παρετέθησαν. Ἡ γραῖα ἀπετελείωσε τὸ ἔργον τῆς καὶ θέσασα ἐπὶ τῆς τραπέζης ποτήριον καὶ ψιάλιν, ἠρώτησε τὸν Ἰωσήφ ἐὰν ἔχῃ ἀνάγκη ἄλλου πράγματος· καὶ ἐπὶ τῇ ἀποφατικῇ αὐτοῦ ἀπαντήσει, ἐξῆλθεν, ἀφείσα τὸν ὁδοιπόρον μόνον μετὰ τοῦ δεῖπνου του.

Ὁ Ἰωσήφ ἐπεθύμει νὰ τελειώσῃ μίαν ὥραν προπότερα τὸ λιτὸν τοῦτο δεῖπνον, οὕτινος διαρκούντος, ἤλπιζεν ὅτι ὁ ἵππος του ὀδηγηθεὶς εἰς φάτην πλήρη βρώμης, ἠθελεν ἀναλάβει τὰς δυνάμεις του. Ἀπέβαλε λοιπὸν τὰ ξίφος του, καὶ θεὸς αὐτὸ ἐπὶ κιβωτίου, ἐκάθησεν.

Ἀλλὰ μόλις ἐκάθησε, καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρᾶν τῆς τραπέζης εἶδεν, ἀγνοῶν πόθεν εἰσῆλθεν καὶ πῶς εὐρέθη ἐκεῖ, τὸν Γαετάνον καθήμενον μετὰ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας, μελιδιῶντα αὐτῶν θλιβερῶς, καὶ ἀνυψούντα τὴν κεφαλὴν του.

Ἄν καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου τοῦ φίλου του δὲν ἦτον ἡ συνήθης, ἀναγνωρίσας ὁμως αὐτὸν ἀφῆκε φωνὴν χαρᾶς.

— Ἄ! σὺ εἶσαι, φίλτατέ μου Γαετάνε! Καὶ ἐγερθεὶς ἠθέλησε νὰ τὸν ἀναγκαλισθῆ.

Ἄλλ' ἐνηγκαλίσθη ἀέρα. Οἱ βραχίονές του ἀνοιχθέντες ἠνώθησαν καὶ πάλιν χωρὶς νὰ περιλάβωσί τι. Τρίς ἡ ὄπτασις ἐξέφυγεν ὡς ἀτμός ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ τεθλιμμένου νέου. Καὶ ἐν τούτοις τὸ φάντασμα διέμενεν δρατὸν, καὶ πάντοτε καθήμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως.

Ὁ Ἰωσήφ ἤρχισε νὰ ἐννοῇ ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ σκιάν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἦτο ἡ σκιά τοῦ φιλτάτου τῶν ὄντων, δὲν ἐπτοήθη ἀλλ' ἤρχισε νὰ τὴν ἐρωτᾷ.

Καὶ ὁμως οὐ μόνον δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ σκιά λεπτυνομένη ἠφανίσθη ὀλοτελῶς.

Τὸ φάντασμα λοιπὸν ἐπεβεβαίωσε τὸ ὄνειρον· θθεν ἄλλο δὲν ἐσυλλογίζετο εἰμὴ τὸν Γαετάνον· βέβαια θὰ τῷ συνέβη δεινὸν τι συνάντημα ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἀπέστειλεν αὐτῷ τὴν διπλὴν ταύτην εἰδοποίησιν. Καλέσας λοιπὸν τὸν ξενοδόχον, ἐπλήρωσε τὸν δεῖπνον καίτοι μὴ γευθεὶς, καὶ δραμῶν εἰς τὸ ἵπποστάσιον ἀνέβη τὸν ἵππον του καὶ ἀνεχώρησεν.

Θὰ ἐλεγέ τις ὅτι ὑπερφυσικὴ τις δύναμις ἐνίσχυε τὸν τε ἵππον καὶ τὸν ἵππέα· διότι ὠδυσσαν τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς καὶ ὄλην τὴν ἐπομένην ἡμέραν, καὶ τὴν ἐσπέραν, μετὰ τινος διακοπᾶς ἐπιτηδείως γενομένης χάριν τοῦ ἵππου, ἔφθασε περὶ τὴν ἐβδόμην μετὰ μεσημβρίαν εἰς Ἀσσίσιον. Ἄλλ' ἐκεῖ, ὅσον καὶ ἂν ἐπεθύμει νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἠναγκάσθη νὰ καταλύσῃ καθότι ὁ ἵππος οὐδὲν βῆμα ἠδύνατο πλέον νὰ κάμῃ.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωσήφ εἶχεν ἀνάγκην ἀναπαύσεως, διότι μίαν νύκτα καὶ δύο ἡμέρας ἵππευσσε σχεδὸν ἀδιακόπως· ἐζήτησε λοιπὸν κατάλυμα, καὶ ἄδειπνος κατεκλίθη.

Ἐν τούτοις ὅσον καὶ ἂν ἦτο κεκμηκὸς τὸ σῶμα, ἡ ταραχὴ τοῦ νοός του ἦτο μεγαλειτέρα· διότι καὶ τοὶ κατακλιθεὶς, καὶ τοὶ σθέσας τὸν λύχνον δὲν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς. Τὸ παράθυρον τοῦ θαλάμου του δὲν εἶχεν οὔτε παραπέτασμα οὔτε δικτυωτὰ· τὸ φῶς τῆς σελήνης διήρχετο διὰ τῶν ὕλων, τοσοῦτ' ἄλλο διαυγές, καθόσον ἐπηυξάνετο ἐκ τοῦ ἀπαυγάσματος τῆς χιόνος, ἦν ἀπῆντησεν ὀλίγας λεύγας πρὸ τοῦ Ἀσσισίου. Ἐκείνη δὲ ἐπὶ τῆς κλίνης προσηλωμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ φωτός, ὅτε ἤκουσεν αἴφνης βῆμα ἐπὶ τῆς κλίσμακος καὶ ταύτην τρίζουσαν· τὸ βῆμα ἐπλησίαζε πρὸς τὴν θύραν

ἣτις ἐπὶ τέλους ἠνοίχθη Ὁ Ἰωσήφ λαβὼν ἐν τῶν πιστολιῶν του διεύθυνεν αὐτὸ πρὸς τὴν θύραν. Ἐν τσοῦτ' ἐφάνη τις σύρων μανδύαν φαῖον κκτεσχισμένον, ὅστις προχωρῆσας πρὸς τὴν κλίνην, κατεβίβασε τὸ μέρος τοῦ μανδύου τὸ καλύπτον τὸ πρόσωπον. Ὁ Ἰωσήφ ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὸν φίλον του, καὶ ρίψας τὸ πιστόλιον ἀφῆκε φωνὴν καὶ ἠθέλησε νὰ πηδήσῃ κάτω τῆς κλίνης· ἀλλ' ὁ Γαετάνος τῷ ἔκαμε σημεῖον μὲ τὴν χεῖρα θλιβερόν ταυτοχρόνως καὶ ὑποτακτικόν.

Ὁ Ἰωσήφ ἔμεινεν ἄφωνος, ἄπνους, ἀκίνητος, τοὺς ὀφθαλμούς ἔχων φρικτῶς ἀνοιχτούς, διότι ἐνόηε ὅτι ἦτο τὸ αὐτὸ φάσμα ὅπερ εἶδε καὶ εἰς Μοτεκαρέλλον.

Τὸ φάσμα, ἀποβαλὸν ἐν πρώτοις τὸν μανδύαν, ἔπειτα τὰ ἐνδύματα, ἐνευσε τῷ Ἰωσήφ ὅπως τῷ παραχωρήσῃ ἐν τῇ κλίνῃ τὴν συνήθη θέσιν του. Καὶ μετὰ μικρὸν κατεκλίθη παρ' αὐτῷ.

Ὁ Ἰωσήφ ἦτο τοσοῦτ' ἐντρομος, ὥστε κείμενος ἀκίνητος πρὸς τὸ παρὰ τὸν τοίχον μέρος τῆς κλίνης, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν του παρετήρει τὸν φίλον του.

Μετὰ μικρὸν δέ,

— Γαετάνε, εἶπε μὲ σιγανὴν φωνὴν, σὺ εἶσαι· ἀλλ' ὁ Γαετάνος ἐσιώπα.

— Ἐὰν ὁ Θεὸς, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωσήφ, συγχωρῇ ὥστε οἱ συνήθεις νόμοι τῆς φύσεως νὰ διαταράττωνται, ὁ Θεὸς ἔχει τὸν σκοπὸν του. Εἰπέ μοι τί θέλεις, φίλε, καὶ, μὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ φιλίαν μας θέλω τὸ κάμει.

Ἄλλ' οὔτε τώρα ἀπεκρίθη ὁ Γαετάνος.

— Ἀπέθανε; ἐπανέλαβεν ὁ Ἰωσήφ, καὶ ἐπνέρχεσθαι κατὰ τὸν ὄρκον δι' οὗ συνεδέθημεν, νὰ μὴ ἀποχωρισθῶμεν μῆτε μετὰ θάνατον; Ἰδοῦ, βλέπεις ὅτι δὲν σε ἀποφεύγω. Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπλησίασε πρὸς τὸν φίλον του μὲ ἀγκάλας ἀνοικτάς· ἀλλ' ἀφῆκε φωνὴν φρίκης νομίσας ὅτι ἤγγισεν ἄγαλμα ἐκ πάγου. Τὸ σῶμα τοῦ Ἰωσήφ κατελήφθη ὑπὸ θανασίμου φοικιάσεως.

Τὸ δὲ φάσμα, ὑπομειδιῶν θλιβερώς, ἠγέρθη, καὶ λαβὼν τὸ ἐν μετὰ τοῦ ἄλλου τὰ ἐνδύματά του, ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου, τὴν κεφαλὴν ἔχον διαρκῶς ἐστραμμένην πρὸς τὸν φίλον του ὃν ἀπεχαιρέτισε διὰ χειρονομίας· ἐνθὸς δὲ διέβαινε τὸ κατώφλιον, ὁ Ἰωσήφ ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε βαθὺν στεναγμόν. Ὁ κρότος τῶν βημάτων ἀπεμακρύνετο τῆς κλίσμακος ὅπως καὶ ὅταν τὸ πρῶτον ἤκουσθη.

— ὦ! ἐξάπαντος, ἐψιθύρισε ὁ νέος κύψας τὴν κεφαλὴν, ὁ Γαετάνος ἀπέθανεν!...

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

Κων[πολις, 14]26 Ἀπριλίου 1880.

Ἀπὸ τοῦ παρόντος φυλλαδίου ἀναλαμβάνομεν νὰ παρέχωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις λεπτομερές ἐμπορικὸν τιμολόγιον οὐτινος τὴν σύνταξιν ἀνεθέσαμεν εἰς εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ πρόσωπον· οὕτω σήμερον ἐκπληροῦμεν ὑπόσχεσιν ἣν εἶχομεν παράτχει τοῖς ἀξιοτίμοις ἡμῶν συνδρομηταῖς ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ. Ἐν τῇ περιττάσει ταύτῃ παρακαλοῦμεν τοὺς φιλομούσους ἀναγνώστας τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ὅπως μᾶς ἐπιτρέψωσι νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἐλπίδα ὅτι μετ' ἰκανοῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦσι τὰς προσπάθειάς ἃς δὲν παύομεν καταβάλλοντες ὅπως ἀναπληρώσωμεν τὰς ἐλλείψεις τοῦ νεαροῦ ἡμῶν περιοδικοῦ καὶ καταστήσωμεν αὐτὸ ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ του.

Καὶ κατὰ τὸ λῆξαν δεκαπενθήμερον ἡ αὐτὴ μαρασμώδης ἀκίνησις ἐξηκολούθει ἐπικρατούσα ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν εἰδῶν τῆς ἡμετέρας ἀγορᾶς.

Μικρὰ τις σχετικῶς ζωηρότης ἐπικρατεῖ ἐπὶ τῶν ἀλεύρων, συνεπεία τῶν σημαντικῶν ἀγορῶν αἰτινες διενεργοῦνται ἐνταῦθα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν κατανάλωσιν· γνωστὸν ὅτι συνεπεία τοῦ ἐλλειποῦς τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰσοδείας ἅπασα σχεδὸν ἡ Θράκη καὶ ἡ Ἀνατολὴ περιήλθον εἰς τὴν ἀνάγκην ὅπως προμηθεύωνται ἐκ τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης ἅπαντα τὰ πρὸς διατροφὴν τῶν κατοίκων αὐτῶν ἀναγκαζοῦντα ἄλευρα. Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ ἐξαιρετικὴ ἐκείνη ζωηρότης ἣτις ἐπεκράτησε καὶ ἐπικρατεῖ εἰσέτι ἐν τῷ Μουμχανέ καὶ ἣτις ἐπέφερε σπουδαίαν ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶν τῶν ἀλεύρων, τῶν τε ἐνοπιῶν καὶ ξένων, ὑπερτίμησιν.

Ἄν κινῆται κάπως ὁ Μουμχανές τελεία νάρκη ἐξακολουθεῖ ὁμως κατέχουσα τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀποικιακῶν, οὐδεμίαν δὲ ἐφ' οὐδενὸς τῶν εἰδῶν αὐτῶν ἔχομεν ν' ἀναγράφωμεν κίνησιν. Οὕτω τὰ πετρέλαια στάσιμα πάντοτε εἰς τὰ γρ. 39 τὸ κιβώτιον· αἱ σακχάρεις τῆς Τεργέστης εἰς τὰ γρ. 205 καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη παρημελημένα εἰς τὰς κίτῳθι σημειουμένας τιμὰς.

ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ.

Καφές Ρίου.	1. 2. 3.	920. 1080. 1150
Ζάκχαρις Ὀλλανδ.	τὸ καντάρ.	205—210
» Τεργέστης »	»	195—196
» Ρωσικὴ »	»	188—190
» Κεφάλια 3.	2 χιλιογρ.	255
Πιπέρι μαῦρον ἡ ὀκὰ	γρ.	7 1]2
Κηρία (σπαρματσέτα Ἀμβέρσ.)	»	6 1]4—6 1]2
» τὸ χιλιογράμ.	»	91—92
» Γαλλίας τοῦ Φουρνιέ 11	»	105—106
» χιλιογράμ. τὸ κιβώτ.	»	38 1]2—39
» τῶν 12 χιλιογράμ.	»	42—45
Πετρέλ. Ἀμερ. τὸ κιβώτ.	»	95—125
Θυμίαμα τὸ καντάρ. μετζιτιέδ.	»	55—56
Λουλάκι ἡ ὀκὰ	»	40—44
Κριμέζ. λευκὸν καὶ μαῦρ. ἡ ὀκ. »	»	22
Κανέλλα ἡ ὀκὰ	»	16—18
Μοσχοκάρφια »	»	
Ἰελοὶ παραθύρ. τὸ κιβώτ. φράγκ.	»	

ΜΕΤΑΛΛΑ.

Χάλυψ Τεργέστ. τὸ κιβώτ.	γρ.	140—145
Σιδήρος Ἀγγλ. σορτιμέντ.	»	56—57
Λαμαρίνα ἀπὸ ἀρ. 1—14	»	95—100
Σουηδίας εἰς δέματα	»	105—108
» λάμαις	»	95—100
Καλκὸς ἡ ὀκὰ	»	14—14 1]2
Μόλυβδ. πλάκα τὸ καντάρ	»	132—135
Σολίναις ἡ ὀκὰ	»	3 1]4—3 1]2
Σκάια ἀπὸ ἀρ. 1—12—μία Α	»	150—152
» πέντε Α.	»	695—700
Κασσίτερος (καλαΐ) τὸ καντ.	»	7 1]4
Νισαντήρι ἡ ὀκὰ	»	
Λευκοσίδηρος (ζύγγος) αἱ ἑκατόν ὀκάδες	φράγκ.	87—88
Τενεκέδες τὰ 2 κιβώτια	γρ.	300—305
Καρφίτζες Παρισίων δύο ἀρ.	»	
τὸ βαρέλι τῶν 47 Κιλ.	»	
καὶ 48	φράγκ.	75—76

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τέιον μαῦρον ἡ ὀκὰ	γρ.	18—28
» ἀνωτὸν »	»	40—100
Κόλλα Γαλλίας ἡ ὀκὰ	»	4 1]2

» Άγγλιας τὸ κιβώτ. μετζ.	40	1	4
Όρύζια Γένος 6 ἀστέρων ὁ σάκκος φράγκ.	43—43	1	2
Ριζόνια 8 ἀστέρων »	48—49		
Όρύζ. Άγγλιας ὁ σάκκος γρ.	158—162		
Όινοπνεύμ. Άμερικ. ὀκάδες στὴ λίρα »	21		
» Γερμανίας ρωσικά »	20—22		
Ρούμια Άγγλιας τὸ γαλόκι γρ.	8	1	2
» Τεργέστης »	15	1	2
Βούτυρον Σιθρίας ἡ ὀκά »	10—10	1	4
Σαπούνια Κρήτης ἡ ὀκά »	5	1	4—5
» Μιτυλήνης »	3	1	2—4
Χαδιάρια μαῦρα »	36—42		
» κόκκινα »	3—3	1	2
ΑΛΕΥΡΑ.			
Όδησοῦ Α΄ γρ.	150—155		
» Β΄ »	143—148		
» Γ΄ »	134—138		
» 3]4' »	115—120		
» Δ΄ »	105—160		
Έντόπια (κιρμάδες) »	126—130		
Όβραΐλιας 0000 000 00 1]2 1 1]2 ἔλλειψις.			
Γαλαζίου Νο. 1, 2, 3, 3 1]2 »			
Μασσαλίας μαλακά γρ.	122		
» σκληρά »	ἔλλειψις.		

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ 17ου αἰῶνος, γυνὴ τις ἐξηκοντοῦτις ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῶν Συνέδρων τοῦ Όξφορντ κατηγορούμενη ἐπὶ μαγείᾳ. Ἐφερε δὲ ἡ πρᾶξις τῆς κατηγορίας οὕτω, ὅτι ἦν κάτοχος ἐνὸς βασκανίου (amulette) καὶ τοῦτο τῇ ἔδιδε τὴν ὑπερφῶ δύναμιν τοῦ νὰ θεραπεύῃ ἢ νὰ φέρῃ εἰς ἀσθένειαν κατ' ἀρέσκειαν τὰ κερασφόρα ζῶα καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Πάμπολλοι δὲ μάρτυρες κατέθετον μεθ' ὅρκου ὅτι εἶχον γίνεαι θύματα τῆς μαγείας τῆς.

Οἱ ἔνορκοι παρωργισμένοι ἀνυπομόνου, ἐωσοῦ κηρύξωσιν αὐτὴν ἔνοχον, καὶ οὐδεὶς δικηγόρος ὕψονε τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης γυναικὸς, ἣτις τεταραγμένη ὑπὸ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐκ τοῦ τρόμου

ἡμιθανῆς, δὲν ὑπερασπίζετο εἰμὴ μὲ ἀρνητικὰς φράσεις διακοπτομένης ὑπὸ λυγμοὺς καὶ δάκρυα. Σιωπὴ βαθεῖα ἐπεκράτει εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων, ὅτε ὁ Πρόεδρος ἔλαβε τὸν λόγον ἵν' ἀρχίσῃ τὴν συζήτησιν.

— Ἄς μοι δοθῇ, εἶπεν οὗτος, τὸ βατκάνιον τὸ εὔρεθὲν εἰς τὴν κατηγορουμένην.

Καὶ ὑπάλληλός τις τοῦ δικαστηρίου ὑπήκουσε. Μεγάλῃ ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξις καὶ ἡ ἀποστροφή τῶν περισσώτων. Ἠπόρησαν πῶς εἰς ἀρχιδικαστῆς ἐτόλμα νὰ ἐγγίσῃ ἐνώπιον τῶν δικαστῶν καὶ τοῦ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ἐν ἀντικείμενον ἀνῆκον εἰς τοὺς δαίμονας. Τὸ ἀντικείμενον δὲ τοῦτο ἦτον θυλάκιόν τι ἐκ πανίου, ρερυπωμένον ἔνεκα τῆς πολλῆς χρήσεως· ὁ πρόεδρος ἔσχισε μὲ μαχαίριδιον τὸ βρωμερὸν ἐκεῖνο περικάλυμμα καὶ εὔρεν ἐντὸς τοῦ θυλακίου τεμάχιον ἀρχαίας περγαμνηνῆς ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἦν ἐπιγεγραμμένον ἀρχαῖον ἑλληνικὸν γινωμικόν.

Πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἴσταντο προσηλωμένοι εἰς αὐτὸν καὶ ὁ θαυμασμός καὶ ἡ γενικὴ περιέργεια ἠῤῥησεν, ὅτε εἰς τὴν θέαν τῶν διαβολεμένων καὶ καταχθονίων λέξεων, ἀκτὶς χαρᾶς ἐλαμψεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ προέδρου, ὅστις ὕψων πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐσπόγγισε μὲ τρέμουσαν χεῖρα δύο δάκρυα ἐπὶ τῶν παρειῶν του ρεύσαντα.

— Κύριοι ἔνορκοι, εἶπεν ἐπὶ τέλους μὲ φωνὴν συγκεκινημένην. Ἄς εὐχαριστήσωμεν ἅπαντες τὴν θεῖαν πρόνοιαν, ἣτις μᾶς ἔσωσεν ἀπὸ τὴν αἰσχύνῃ καὶ τὴν τύψιν μιᾶς ἀδίκου ἀποφάσεως· ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ἀθῶα τοῦ ἐγκλήματος τὸ ὁποῖον τῇ προσάπτεται, καὶ ὀλίγαι λέξεις πρὸς ἐξήγησιν θέλουσιν ἐξαρκέσει ὅπως σᾶς πείσωσιν.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ προσοχὴ ἔγεινεν ἔτι μεγαλητέρα· καὶ αὐτὴ ἡ κατηγορούμενη ἀναλαμβάνουσα ἐκ τῆς ταραχῆς τῆς ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς, ὡς ν' ἀνακαλέσῃ παλαιὰς ἀναμνήσεις καὶ ἴστατο ἀκροαζομένη.

— Πρὸ τεσσαράκοντα καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, ἐξηκολούθησε μὲ ἦθος σοβαρὸν, νέοι τινὲς σπουδασταὶ τοῦ Όξφορντ ἔφυγον ἡμέραν τινα ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου ὅπως καταναλώσωσι εἰς μωρὰς εὐωχίας, τὰ ὀλίγα χρήματα τὰ ὁποῖα εἶχον.

Ἄφου κατεξόδευσαν ταῦτα, ἀπεχωρίσθησαν ὁμόσαντες μεταξὺ αὐτῶν τὴν πονηρὰν ἀπόφασιν, τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἕκαστος τὴν ἀκόλαστον ταύτην ζωὴν δι' ἐξόδιον τοῦ πρώτου τὸν ὁποῖον ἤθελεν ἀπαντήσῃ.

α Τὸ ἐσπέρας τοῦ χωρισμοῦ των, εἰς τῶν νέων ἐκείνων ἔφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μικροῦ χωριδίου, καὶ μολονότι δὲν ἦτο κύριος ἐνὸς λεπτοῦ, ἔλαβε μολοντοῦτο τὴν ἀναίδειαν νὰ συστήσῃ τὸν ἵππον του εἰς τὸν ὑπρέτην τοῦ σταύλου καὶ νὰ ζητήσῃ δεῖπνον καλὸν, καὶ κλίνην ἀναπαυτικὴν. Ἐνῶ οὗτος ἐμηχανεύετο νὰ εὔρῃ τὸν τρόπον δι' οὗ ν' ἀπαλλαγῆτῃ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων, εἶδε νεάνιδα μαζευμένην παρὰ τὴν πυρὰν τῆς ἐστίας. Ἦτον αὕτη ἡ κόρη τοῦ ξενοδόχου, ἣτις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ σφοδρὸν παραξυσμὸν πυρετοῦ. Ἐρωτήσας ἔμαθε ὅτι πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐτυραννεῖτο ἀπὸ τὴν σκληρὰν ταύτην νόσον καὶ ὅτι ὅλα τῶν ἱατρῶν τὰ θεραπευτικὰ δὲν εἶχον ἐπιφέρει εἰς αὐτὴν οὐδεμίαν βελτίωσιν, ἐνῶ οἱ γονεῖς αὐτῆς μάτην ἐξώδευσον ἄπειρα χρήματα εἰς συμβούλια καὶ φάρμακα.

Τοιαύτη διήγησις ἐνέπνευσεν εἰς τὸν νέον σπουδαστὴν τοῦ Όξφορντ τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ ὠφελθῆ τῆς εὐπιστίας καὶ δυστυχίας τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, καὶ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ λάκκου τὸν ὁποῖον διὰ τῶν χειρῶν του ἀνώρυξε.

— Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ θεραπεύσω τὴν κόρην σας, τοῖς εἶπε, καὶ σχίσας ἐκ τινος βιβλίου, λωρίδα περγαμνηνῆς ἔσυρεν ἐπ' αὐτῆς λέξεις τινὰς, ἀνέρραψε μετὰ τοῦτο τὸ φυλακτήριον ἐκεῖνο εἰς πανίον καὶ παρήγγειλε τὴν ἀσθενῆ νὰ φέρῃ αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον τῆς, μεχρισοῦ ἱαθῆ. Ἐν τούτοις ἡ ἐκ περιστάσεως, ἡ διότι τὸ τοιοῦτον ἐπενήργησε εἰς τὴν φαντασίαν τῆς νεάνιδος, διαρκούσης τῆς ἑβδομάδος καθ' ἣν ὁ νέος ἔμεινεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὁ πυρετὸς δὲν κατέλαθεν πλέον αὐτὴν· ὅτε δὲ οὗτος ἠθέλησε ν' ἀναχωρήσῃ ἐζήτησε μετὰ τὸλμης τὸν λογαριασμὸν τοῦ χρέους του· ἀλλ' οἱ ξενοδόχοι του ἀπεποιήθησαν νὰ δεχθῶσί τι παρ' αὐτοῦ, μάλιστα εὐχαριστοῦντες αὐτὸν, τὸν ἐζήτησαν καὶ συγγνώμην ὅτι δῆθεν δὲν ἦσαν εὐποροὶ διὰ νὰ δώσωσι πρὸς

αὐτὸν μικρὸν δαῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης των.

α Κύριοι ἔνορκοι, τὸ θυλάκιον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ μαθητῆς τοῦ Όξφορντ ἔδωκε καθ' ὃν εἶπον τρόπον πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν εἰς τὴν ἀσθενῆ νεάν, εἶναι τοῦτο τὸ φυλακτήριον διὰ τὴν κατοχὴν τοῦ ὁποῖου κατηγορεῖται ἡ γυνὴ αὕτη, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον οἱ μάρτυρες ἀποδίδουσι δύναμιν ὑπεράνθρωπον, ἡ νέα ἐκείνη εἶναι αὕτη ἡ ἰδία κατηγορουμένη, καὶ ὁ μαθητῆς τοῦ Όξφορντ ὅστις κατεχράσθη τῆς εὐπιστίας τῆς εἰμ' ἐγώ.»

Μετὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην, ἀπελύθη ἄνευ ἀποφάσεως ἡ γυνὴ, καὶ ἔκτοτε οἱ Σύεδροι τῆς Κομητείας τοῦ Όξφορντ δὲν ἐδίδικαταν πλέον οὐδένα ἐπὶ μαγείᾳ.

Α. Δ.

ΠΩΣ ΔΕΝ ΕΓΕΝΕΤΟ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ ΓΥΝΗ ΤΙΣ ΠΑΥΣΤΡΑ.

— Ὅτε αἱ βουλαὶ τῆς Γρενώβλης, συνελθοῦσαι ἐν τῷ Πύργῳ τῆς Βιζίλης, παρεσκεύαζον τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789, ὁ Βερναδότος, ἐπιλοχίας τότε ὢν, εὔρισκετο ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ὑπηρετῶν. Ὀλίγον δὲ τὸ μέλλον ὄνειρευόμενος μεγαλεῖον, ἠνάλωσκε τὸν χρόνον, τοτὲ μὲν στρατιωτικὰ χρεῖα ἐκτελῶν, τοτὲ δὲ χαρτοπαίζων καὶ πολλαχῶς νεανιεύμενος. Φθίμην δὲ παρὰ τοῖς ὁμοταξίους αὐτοῦ κτησάμενος ἐπὶ ἐργολαθικῆς ἀνδραγαθήματι, περὶ πολλοῦ τὴν διατήρησιν αὐτῆς ἐποιεῖτο. Καὶ δὴ ἀφορμὴ τις περὶ τούτου ἐδόθη τὴν περίφημον ἡμέραν τῶν κεράμων, ὅτε ὡς γνωστὸν αἱ γυναῖκες τῆς Γρενώβλης ἐπὶ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν ἀναβάσαι, ὠνείδιζον τὰ βασιλικά στρατεύματα, κεραμοβολοῦσαι. Ὁ Βερναδότος ἐν τῷ συντάγματι αὐτοῦ εὔρισκόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν Περτουισιέραν, κεράμων τὴν κεφαλὴν βληθεὶς, ἔπεσεν. Ἐντεῦθεν ὑπέλαθον αὐτὸν φονευθέντα, ἀλλὰ σημεῖα τινα ζωῆς δεικνύων, μετνήχθη εἰς παρακείμενον καφενεῖον, ὅπου ἐξηπλώθη ἐπὶ τροπέζης, σωζομένης ἔτι καὶ δεικνυομένης. Τοῦ Πύρρου δὲ ὢν εὐτυχέστερος, ἤρξατο βαθμηδὸν ν' ἀναλαμβάνῃ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίξας, εἶδεν ἐν τῷ πλήθει τῶν συρρευσάντων, ἵνα παράσχωσιν αὐτῷ ἀντίληψιν, εὐειδῆ καὶ γλαυκόφθαλμον νεάνιδα, δακρυροοῦσαν καὶ προφανῶς συγκεκινημένην ἐν τῷ παθήματι. Ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος δὲ ἀνεγερθεὶς, καὶ

ταύτην ἀτενίζων, ἐφαίνετο ὑπὸ τοῦ κάλλους ἐκείνης τιτρωσκόμενος. Μετ' ὀλίγον δὲ εἰς τὸ βέλτιον γεγονός, ἤτησε ρακοβόλιον, καὶ τοῦτο πῶν, προσέμιξεν αὐτῆς τῷ συντάγματι αὐτοῦ. Ἐντελῶς δὲ ἐν Γρενώβλῃ ὁ Βερναδόττος ἀναρρωσάμενος, κατεγίνετο παντὶ σθένει εἰς ἀνακάλυψιν τῆς ἀγνώστου ἐκείνης καλλιπαρίου κόρης. Μετὰ τριῶν δὲ ἑβδομάδων ἐρεύνης, εὐτύχησε τέλος, σύννοος ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ κήπῳ τῆς πόλεως περιδιαβάζων, νὰ ἴδῃ ταύτην προσαπερνῶσαν, ὅτε ἠκολούθησε ταύτην μέχρι τῆς οἰκίας, εἰς ἣν τὴν ἐπαύριον ἐπανελθὼν, ἐμηχανήσατο νὰ εἰσέλθῃ παρ' αὐτῆ καὶ ὁμολογήσῃ τὸν πρὸς ταύτην ἔρωτά του. Ἰματιουργὸς δὲ ἦν, ὀκτωκαιδεκαετῆς περίπου τὴν ἡλικίαν, καὶ Ἀμαλία ἐκαλεῖτο ἡ νεανίσκη· ἀλλ' ἦν ἀντίζηλος ἐπὶ τοῦ παιδίου νεανίας ὠρολογοποιὸς τὸ ἐπάγγελμα. Ὁ Βερναδόττος, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποσκελίσῃ τοῦτον καὶ σφοδρῶ ἔρωτι κατεχόμενος, προτείνει γάμον, οὕτω τὰς δυσκολίας βουλόμενος νὰ ὑπερπηδήσῃ, ἀλλὰ διεψεύσθη· διότι ἡ Ἀμαλία ἤρατο κάλλιον τοῦ ὠρολογοποιοῦ, οὗτινος ἐγένετο ἐπὶ τέλους ἡ μνηστῆ.

Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ Βερναδότος, καὶ ἐμμανῆς γενόμενος, ἔδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀντιζήλου, καὶ τὸν ἔρωτα καὶ τὰς ἐπὶ τῆς Ἀμαλίας ἀξιώσεις προτείων, προκαλεῖ τοῦτον εἰς μονομαχίαν. Ὁ ὠρολογοποιὸς δίδει τὴν πρότασιν, ἀλλὰ καλῶς εἰς τὴν ἐφομαχίαν ἠσκημένος, πληγώνεται καὶ ὁ Βερναδόττος ἔρχεται μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐρωμένης. Δὲν ἐστάθη πολλὰς στιγμὰς καὶ τὸ μικρὸν δράμα ἴσως εἶχε λησμονήσῃ, ὅτε σφοδρὸς ἐπὶ τῆς θύρας ἠκούσθη κτύπος. Ἐφέρετο ἐκεῖσε ὁ τραυματίας ἐραστής τῆς Ἀμαλίας, πνέων τὰ λείψια κατὰ τὸ φαινόμενον. Ἡ νεανίσκη, ὑπὸ φρίκης καὶ ἀδημονίας κυριευθεῖσα, ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἀπὸ τὸν Βερναδότον, καὶ πικρῶς τοῦτον κατατιωμένη ἐξελαύνει τῆς οἰκίας. Καὶ οὗτος μὲν διὰ τελευταίαν τότε φορὰν εἶδεν αὐτὴν, ἐκείνη δὲ μετὰ ἓνα μῆνα ἐγένετο σύζυγος τοῦ ὠρολογοποιοῦ.

Ὁ Βερναδότος τὸν γάμον ἀκούσας διηυθύνθη νὰ φονεύσῃ πρῶτον μὲν ταύτην, ἔπειτα δὲ τὸν σύζυγον αὐτῆς καὶ τέλος ἑαυτὸν. Ἀλλ' εὐτυχῶς

οὐδὲν τούτων ἐξετελέσθη, ἵνα περιέλθῃ τῷ Βερναδότῳ βραδύτερον τὸ στέμμα.

Ἡ γλαυκῶπις ἡρώϊς τοῦ δράματος τούτου, πρῶτων ἐτῶν ἀποθανοῦσα, ὑπεργήρος, κεκυρωῖα καὶ ρυτιδωμένη διηγείτο ταῦτα ἡ ἰδιὰ ἐν τινὶ κοινῷ ξενοδοχείῳ ὅπου διατέλει ὑπὲρῆτρα οὔσα κ' Ἄ! κύριε εἶπε, περαίνουσα τὴν ἱστορίαν τῆς, πόσον θὰ ἔκαμνα καλλίτερα νὰ ὑπανδρευόμην τὸν Κ. Βερναδότον. Τώρα θὰ ἤμουν βασιλισσα, καὶ βασιλισσα, ἀντὶ νὰ κάμνω ἐδῶ τὴν δούλαν τοῦ καθ' ἑνός. Τώρα θὰ εἶχα διάδημα, ὑπηκόους, καὶ λαμπρὰ φορέματα, θὰ ἤμουν βασιλισσα! Ἄ! πόσον μέγα σφάλμα ἔκαμα, σφάλμα τρομερόν. Ἐπρεπε νὰ τὸ προῖδω· διότι ὁ Βερναδότος, σὰς βεβαιῶ κύριε, δὲν ἦτον σὰν κάθε ἄνθρωπον. Εἶχε κάποιον προαίσθημα, ὅτι κάτι ἤθελε συμβῆ εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον. Ἀλλὰ τί τὸ κάνεις, ὅπου, ὅταν ἤμαστε νέαις, δὲν συλλογίζομεθα, οὔτε κυττάζομεν φιλοδοξίας, ἀπὸ τὴν τρέλλα μας ἀρνούμεθα βασιλεία.» Ταῦτα δὲ λέγουσα ἐδάκρυε τὸ γραιδίον.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ, ἐὰν ἔμαθῃ τι παρ' αὐτοῦ, ἀπεκρίθη. « Πῶποτε, κύριε. Πολλὰς φορὰς τοῦ ἔγραψα, σὰν ἔγεινε βασιλέας, ἀλλὰ ποτὲ ἀπάντησιν δὲν μοῦ ἔκαμε. Ὁ ἄνδρας μου λέγει, ὅτι αἰτία εἶναι ὅπου δὲν ἐπλήρωσα τὰ ταχυδρομικὰ ἐξοδα τῶν γραμμάτων μου. Ἴσως αὐτὴ νὰ ἦναι ἡ αἰτία, εἰμφορεῖ ὅμως καὶ νὰ αἰσθάνηται ἀποστροφὴν, ὅτι δὲν τὸν ἐπροτίμησα. Ἐὰν ἤμεθα ἐλεύθεροι καὶ οἱ δύο καὶ εἶχα χρήματα, θὰ ἐπήγαινα εἰς τὴν Σουηδίαν. Εἰμποροῦσε τάχα τις νὰ μὲ ὑπανδρευθῆ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ μοῦ δίδῃ τὰ ἀσπρόρουχά του νὰ τὰ πλαίνω ἐγώ· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι παιξέγελασε νὰ ἦναι τις πλύστρα ἐνὸς βασιλέως.

Ἀπὸ τὸ διάδημα εἰς τὴν μπουγάδαν! δύναται τις νὰ φαντασθῆ ῥωμαντικώτερον ἔρωτα;

ΠΕΡΙ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ.

Λαμβάνοντες ὡς μετρικὴν μονάδα τῆς ταχύτητος ἐν γαλλικὸν μέτρον κατὰ δευτερόλεπτον, εὐρίσκομεν τὰς ἐπομένας συγκριτικὰς ταχύτητας.

ΤΑΧΥΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ.

Ταχύτης τοῦ μόλις κινουμένου ἀέρος	μ.	0,50— 1, 0
--	----	------------

Αὔρα ἐλαφρὰ	1, — 3,35
Αὔρα ζωηρὰ	1,55— 3,35
Αὔρα δυνατὴ	3,35— 8.
Ἄνεμος σφοδρὸς	8 —12.
Ἄνεμος ὀρμητικὸς	12 —17.
Ἄνεμος ἀπόγαιος (σαγανάκι)	17 —20.
Τρικυμία	22.
Μεγάλῃ τρικυμία	27.
Λαίλαψ	36.
Δαίλαψ ἐκρίζωνων δένδρα καὶ κατεδαφίζων οἰκίας	45.

ΤΑΧΥΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Ταχύτης τοῦ πορευομένου ἐν βήματι ὀδοπορικῷ ἐπὶ ὀριζοντίου ἐδάφους	μ.	1,50
Ταχύτης μέση τοῦ 5,000 μέτρα τὴν ὥραν ἐλαύνοντος	1,40	
Ταχύτης μέση κατὰ τοὺς δημοστ. περιπάτ.	0,50	
Ταχύτης τοῦ ὀδοπόρου τοῦ φέροντος ἐπ' ὤμων σάκκων ὀδοπορ.	0,75	
Ταχύτης ἀνθρώπου φέροντος φορτίον 65 χιλιogramμων (54 ὀκάδες)	0,75	
Ταχύτης ἐργάτου μετακομίζοντος ὑλικὸν ἐπ' ὤμων	0,50	
Ταχύτης ἐργάτου μετακομίζοντος ὑλικὸν διὰ μονοτρόχου ἢ διτροχου ἀμαξίδος.	0,50	
Ταχύτης ἀνθρώπ. δρομῆως ἐξησχημένου. Μέγιστος ὅρος ταχύτητος δρομῆως, ἐπὶ τινι δευτερόλεπτα	7,00	
19,00		
Ταχύτης τῶν πεζικῶν στρατευμάτων ἐν βήματι ταχῆ 200 μέτρα εἰς 2 δευτερόλ.	4,67	
Ταχύτης τοῦ πεδινοῦ πυροβολικοῦ, 113 βήματα κατὰ λεπτόν, (τοῦ βήματος ἔχοντος μῆκος 0,75 μ.)	1,40	
Ταχύτης τοῦ πεδινοῦ πυροβολικοῦ κατὰ τοὺς σχηματισμούς, 150 βήματα κατὰ λεπτόν	2,50	
Ταχύτης τοῦ πυροβολικοῦ ἐν ταῖς ταχείαις κινήσεσι, 260 βήμ. κατὰ λεπτ.	3,25	

ΤΑΧΥΤΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΟΔΟΠΟΡΙΑΣ ΜΕΣΩΝ.

Αἱ ταχυδρομικαὶ ἐν Γαλλίᾳ ἀμαξαὶ ἐλαύνουσι 12,000 μέτρα τὴν ὥραν.
Αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπίσης ταχυδρομικαὶ ἀμαξαὶ ἐλαύνουσι 14,000 μέτρα τὴν ὥραν.

Ἡ ταχύτης μεσαία τῶν κοινῶν κομηδῶν εἰς τοὺς σιδηροδρόμους (περιλαμβανομένου καὶ τοῦ χρόνου τῶν σταθμῶν), εἶναι κατὰ δευτερόλ. 10 μ. Ἡ ταχύτης τῶν ἐιδικῶν 15 Ἡ μεγάλη ταχύτης τῶν σιδηραμαξῶν εἶναι 60 μιλίων ἤτοι 96—97 χιλιόμετρον (ἐλλ. σταδίων) τὴν ὥραν· ἤτοι 1609, 3141 μέτρον κατὰ λεπτόν, καὶ 26,80 μ. κατὰ δευτερόλεπτον. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1853, σιδηράμαξα ἀφθεῖσα ἐν πάτῃ τῇ δυνάμει αὐτῆς, διέτρεξεν 100 μίλια τὴν ὥραν· ὅπερ δίδει 160—161 ἐλλ. στάδια τὴν ὥραν, ἤτοι 2 στάδια καὶ 700 μ. κατὰ πᾶν λεπτόν, καὶ 45 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον· τοῦτέστι, ἐν ταχύτητι ἴση πρὸς τὴν τῶν καταστρεπτικῶν λαϊλάπων.

Συγκρίνοντες δὲ τὴν μεγίστην ταύτην ταχύτητα πρὸς γνωστὰς τινὰς ἀποστάσεις, εὐρίσκωμεν, ὅτι ἡ σιδηράμαξα διατρέχει τὴν ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ φέρουσαν ὁδόν, (8 στάδια μακρὰν). 1ον) ἡ τῶν κοινῶν κομηδῶν εἰς 13 λεπτά 2ον) ἡ τῶν ἐιδικῶν " 9 " 3ον) ἡ μεγάλη ταχύτητι ὄρου- μένη (61 μιλ. τὴν ὥραν), " 5 " 4ον) ἡ δὲ ταχυτάτη (100 μίλια τὴν ὥραν), " 3 " Παρατηρητέον ὅμως ὅτι εἰς τοιαύτας σμικρὰς ἀποστάσεις αἱ ταχύτητες αὐταὶ ἐλαττοῦνται κατὰ πολὺ, διὰ τὴν βραδύτητα τῆς κινήσεως κατὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὴν ἀφίξιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον.

Ἐφαρμόζοντες τὰς ταχύτητας ταῦτα εἰς τὴν ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας φέρουσαν ὁδόν, ἔχουσαν μῆκος σταδίων 70, εὐρίσκομεν· ἢ 1η) κομιδῆ, ἀπὸ Ἀθηνῶν φθάνει εἰς Θήβας εἰς 1 ὥρ. 57 λεπτά ἢ 2α) " " " 1 " 18 " ἢ 3η) " " " 0 " 43 " ἢ 4η) " " " 0 " 25 "

ΤΑΧΥΤΗΤΕΣ ΠΛΟΙΩΝ.

Μέγιστος ὅρος ταχύτητος τῶν πλοίων ἐπὶ τῆς διώρυγος τῆς Λούρκαι καὶ τοῦ Λάγγεδοκ, τέσσασaras λεῦγαι τὴν ὥραν. Τῶν πλοίων ἐπὶ τοῦ Σάμβρα, 2,500 μέτρ. τὴν ὥρ. " " ἐπὶ τῆς διώρυγ.

τοῦ Σαρλερουά . . . 4,500 „ „ „
 Μέγιστος ὄρος ταχύτητος τῶν ἀτμοκινήτων ἐπὶ τῶν κυρίων ποταμῶν τῆς Ἀμερικῆς, 6 λεῦ-
 γαι τὴν ὥραν.

Ταχύτης τῶν ἀτμοκινήτων τῶν διαπλεόντων τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, 71[2 μίλια ἢ κόμβους.

Ταχύτης τοῦ ἀτμοκινήτου ἠ Περσία 441[2 κόμβ. τὴν ὥρ.

„ τοῦ Μεγάλ. Ἀνα-
 τολικοῦ 45 „ „ „

„ τῶν πλωτῶν κανο-
 νοστοιχιῶν . . . 4 „ „ „

Μέσος ὄρος ταχύτητος
 τῶν φρεγατῶν . . . 8 „ „ „

Ἡ ταχύτης τῶν πτηνῶν εἶναι καταπληκτικὴ. Γνωστὴ δὲ ἡ χρῆσις τῶν περιστερῶν εἰς γραμμα-
 τοκομιστικὴν ὑπηρεσίαν. Πρὸ τινος καιροῦ, περι-
 στερὰ ἀφειθεῖσα ἐκ κεντρικῆς τινος πόλεως τῆς
 Γαλλίας, ἔφθασεν εἰς τὸ κέντρον τοῦ βελγικοῦ
 βασιλείου εἰς πέντε μόνας ὥρας.

Ἡ ταχύτης τοῦ ἤχου ὑπερτερεῖ τὰς ἄνω εἰ-
 ρημένας κατὰ βαθμὸν μέγιστον.

Εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα καὶ θερμοκρασίαν 80
 Ρεωμόρου, ὁ ἤχος διατρέχει κατὰ πᾶν δευτερό-
 λεπτον 337 μέτρα.

Ἦχος προερχόμενος ἐκ κρού-
 σματος σιδηροῦ σφυρηλατητοῦ . 5,000 „

Ἦχος προερχόμενος ἐκ κρού-
 σματος κιτρίνου χαλκοῦ . . . 3,597 „

Ἦχος προερχόμενος ἐκ κρού-
 σματος τοῦ ἀέρος εἰς θερμοκρ. 0ο 330, 74 „

Ἡ ταχύτης τοῦ ἤχου αὐξάνει ἢ ἐλαττοῦται
 ἀνὰ 10 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον ἕνεκα συνή-
 θους ἀνέμου· καὶ ἀνὰ 30 μέτρα εἰς τοὺς λαίλα-
 πας.

Ἡ δὲ ἀνωτάτη πασῶν τῶν ταχυτήτων ταχύ-
 της εἶναι ἡ τοῦ φωτός.

Ἡ ταχύτης τοῦ φωτός εἶναι περίπου 80,000
 λευγῶν ἢ 355.600,000 μέτρων κατὰ δευτερόλε-
 πτον. Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δαπανᾷ 7 λεπτά τῆς ὥ-
 ρας μέχρι τῆς εἰς ἡμᾶς ἀφίξεως αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἄπειρον ταύτην ταχύτητα οὐδεμία
 μένει ἄλλη ὑποπίπτουσα εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν.
 Ἡ δὲ ταχύτης τοῦ νοῦς ἡ ἐν ἀκαρεῖ τὰ σύμπαντα
 περιτρέχουσα ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῶν φυσικῶν
 ἐπιστημῶν. Κ. Α.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Διὰ τοῦ τελευταίου καταπλεύσαντος Γαλλικοῦ
 ἐλάβομεν ἐξ Ἀθηνῶν τὸ κατωτέρω ποίημα, ὅπερ
 μετ' εὐχαριστήσεως δημοσιεύομεν.

ΔΕΗΣΙΣ ΥΠΕΡ ΕΚΕΙΝΗΣ.

Πνεῦμα τοῦ ἔρωτος ἀγνόν,
 φρούρει αὐτὴν ὅπου πατήση,
 μή τι ἐπίγειον κοινόν
 τὴν πίστιν της μικρὸν κλονήση.

Φρούρει τοῦ ὕπνου της τὰς ὥρας
 καὶ δι' ὄνειρων μαγικῶν
 φέρε αὐτὴν εἰς θείας χώρας,
 μακρὰν δεινῶν, μακρὰν κακῶν.

Φρούρει τὴν ὅταν φλυαρῇ
 παχὺ τῶν ἀδολέτχων χεῖλος,
 ὅταν εἰς αἴθουσαν χοροῖ
 μεθύσκουν τὰς ψυχὰς ἀδήλως.

Καὶ φύλαττέ την, ὡς φυλάττει
 τὰ ἄνθη τῶν ἀνθῶν ὁ μὴν.
 ὡς λίμνης διαυγοῦς τὰ πλάτη
 ἢ ὄχθη μ' ἀνθηρὰν γραμμῆν.

Καὶ φύλαττέ την, ὡς φρουρεῖ
 σταυρὸς ἐκεῖ τὴν ἐκκλησίαν,
 ὡς τὴν σημαίαν μας τηρεῖ
 πίστεις καὶ ὄρκος τρισαγίαν.

ΙΩΑΝ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΑΙ ΕΞ ΗΜΕΡΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ. Πραγματεία Δ. Σταματιάδου ἱατροῦ.—ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ
 ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ. (μετάφρ. Ν. Κ. Μακρίδου).—Ο ΡΟΥΒΕΝΣ ΠΑΡΑ ΤΩ: ΒΕΛΛΑΣΚΕΖ (Μετά-
 φρασις Δ. Γ. Μοστράτου).—ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΔΕΥΓΩΜΑ. Βιογραφία Λέοντος Γαμβέττα.—Περὶ
 τῆς Φυσικῆς καὶ Μετεωρολογικῆς συστάσεως τοῦ Ἄρεως. (Μετάφρ. Ν. Κ. Μακάρου).—ΖΩΟΛΟ-
 ΓΙΚΑ.—Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν ἐντόμων.—Οἱ νέοι αἰχμάλωτοι. (Συνέχ. ἐκ τοῦ β' Τεύχους).—ΟΙ
 ΜΑΘΗΤΑΙ, (Διήγημα Ἀλεξάνδρου Δουμά).—ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.—ΔΙΑΦΟΡΑ.—ΠΟΙΗΣΕΙΣ.
 ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἄ Βίκτωρ Ζάκεμων.—Ἄ κεραυνοβόλος θάνατος τοῦ Ριχμάρου.—Ἄ Λέων Γαμβέττα